

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра обліку та оподаткування

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

ОБЛІК, КОНТРОЛЬ ТА АНАЛІЗ РОЗРАХУНКІВ ЗА ПОДАТКОМ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

Студентки 2 курсу, 4м групи

спеціальності

071 «Облік і оподаткування»

Спеціалізації

«Облік і оподаткування»

Науковий керівник

к.е.н., доцент

Грант освітньої програми

д.е.н., професор

Деркач Наталія

Валеріївна

Муковіз Василь

Степанович

Бенько Микола

Миколайович

Київ 2018

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ, КОНТРОЛЮ І АНАЛІЗУ РОЗРАХУНКІВ ЗА ПОДАТКОМ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ.....6

1.1. Економічна сутність податку на додану вартість.....	6
1.2. Економіко-правовий аналіз та огляд нормативної бази і спеціальної літератури.....	12
1.3. Передумови організації та методології обліку, контролю і аналізу розрахунків за податком на додану вартість на ТОВ «Інвестиційна компанія ГАЛС».....	22
Висновки до розділу 1.....	35

РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ЗА ПОДАТКОМ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ НА ТОВ ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС».....38

2.1. Організація обліку розрахунків за податком на додану вартість на підприємстві.....	38
2.2. Відображення розрахунків за податком на додану вартість у фінансовій та податковій звітності підприємства.....	49
2.3. Організація обліку розрахунків за податком на додану вартість за умов застосування сучасних інформаційних систем.....	55
Висновок до розділу 2.....	60

РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА КОНТРОЛЮ ТА ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ РОЗРАХУНКІВ ЗА ПОДАТКОМ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ63

3.1. Джерела, основні показники та методи контролю розрахунків за податком на додану вартість.....	63
3.2. Методика контролю розрахунків за податком на додану вартість.....	66
3.3. Система показників, інформаційна база і основні методи економічного аналізу та методика економічного аналізу розрахунків за податком на додану вартість.....	80
Висновки до розділу 3.....	92

ВИСНОВКИ.....94

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....98

ДОДАТКИ107

ВСТУП

Актуальність теми дослідження Одним із найбільш поширених непрямих податків у світі є податок на додану вартість (далі ПДВ), який вважається найбільш досконалою сучасною формою непрямого оподаткування та відіграє вагомую роль у системі державних фінансів в багатьох країнах світу.

В сучасних умовах значно посилилась роль бухгалтерського обліку, контролю та аналізу розрахунків за ПДВ, що є складовою управління виробничо-господарською діяльністю та є необхідним для своєчасного запобігання негативних явищ у фінансово-господарській діяльності підприємств.

Часті зміни, що відбуваються в порядку адміністрування, обліку та звітності ПДВ, спонукають до створення прозорої системи його обліку, контролю та аналізу, шляхом забезпечення своєчасного визнання податкових зобов'язань та податкового кредиту, достовірності відображення в бухгалтерському обліку розрахунків з ПДВ. Відповідно виникає потреба у розвитку теоретико-методичних і організаційних засад обліку, контролю та аналізу з ПДВ, що сприятиме підвищенню достовірності фінансової, податкової звітності, контролю та аналізу якості в умовах автоматизації облікових процесів.

Вагомий внесок у розвиток обліково-аналітичної науки, щодо обліку, контролю та аналізу ПДВ зробили такі вчені як: М.Т. Білуха, М.М. Бенько, С.Ф. Голов, В.Ю. Гордополов, Н.О. Гура, Є.В. Мних, В.В. Сопко, В.В. Сопко, О. В. Фоміна та ін. Проблемами ПДВ займалися зарубіжні вчені-економісти, а саме: Дж. Вайт, Д. Вільям, М. Кін, П. Лассок, К. Макконел, А. Морріс, А. Тейт та інші.

Однак, в результаті вивчення праць вітчизняних і зарубіжних вчених з теорії та методики обліку, контролю та аналізу розрахунків за ПДВ було виявлено ряд проблемних питань, які не вирішені науковцями, зокрема,

методика облікового відображення розрахунків за ПДВ та її удосконалення на конкретно взятому підприємстві, здійснення внутрішнього контролю та аналізу відповідно до умов Податкового кодексу України на основі вивчення зарубіжного досвіду та вимог державної податкової політики потребують подальшого дослідження.

Метою випускної кваліфікаційної роботи є обґрунтування теоретичних положень та розробка практичних рекомендацій щодо обліку, контролю та аналізу розрахунків за податком на додану вартість на підприємстві.

Для досягнення мети поставлені наступні завдання:

- розкрити економічну сутність ПДВ;
- здійснити економіко-правовий та огляд нормативної бази та спеціальної літератури;
- надати організаційно-економічну характеристику діяльності [ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС»](#);
- розглянути організація обліку розрахунків за податком на додану вартість на підприємстві ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС»;
- проаналізовані відображення розрахунків за податком на додану вартість у фінансовій та податковій звітності підприємства;
- розкрити організацію обліку розрахунків за податком на додану вартість за умов застосування сучасних інформаційних систем;
- проаналізувати джерела, основні показники та методи контролю за розрахунками за податком на додану вартість;
- розглянути методику контролю розрахунків за податком на додану вартість на підприємстві;
- провести аналіз розрахунків за податком на додану вартість на ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС».

Об’єкт дослідження є комплекс теоретичних і практичних питань щодо обліку, контролю та аналізу розрахунків за податком на додану вартість на ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС»

Предметом дослідження є теоретичні, методичні, організаційні та практичні аспекти обліку, контролю та аналізу розрахунків за податком на додану вартість.

Методи дослідження В процесі дослідження застосовувались загальнонаукові методи та прийоми. При дослідженні теоретичних основ бухгалтерського обліку, контролю та аналізу розрахунків за податком на додану вартість використовувались методи індукції та дедукції, для визначення і уточнення економічної сутності податку на додану вартість – методи узагальнення, групування та порівняння. При дослідженні господарської діяльності підприємства застосовувалися методи спостереження, порівняння, вимірювання, абстрагування, аналізу, синтезу, статистико-економічний метод та ін.

Наукова гіпотеза Основною гіпотезою є припущення, що за допомогою дослідження системи обліку, контролю і аналізу ПДВ на ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС», дозволить розробити рекомендації для прийняття ефективних управлінських рішень.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі акти України, міжнародні та національні стандарти бухгалтерського обліку, постанови Верховної Ради України, Кабінету Міністрів, наукові праці зарубіжних і вітчизняних учених з питань обліку, контролю та аналізу, періодичні видання, а також звітність підприємств.

Апробація. Матеріали випускної кваліфікаційної роботи було подано до друку в збірнику наукових праць студентів КНТЕУ, стаття «Організація обліку податку на додану вартість на підприємстві»

Логіка дослідження зумовила таку структуру випускної кваліфікаційної роботи: вступ, 3 розділи, висновки до кожного розділу та загальний висновок, список використаних джерел із найменувань, додатків. Загальний обсяг – сторінка.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ, КОНТРОЛЮ І АНАЛІЗУ РОЗРАХУНКІВ ЗА ПОДАТКОМ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

1.1. Економічна сутність податку на додану вартість

Одним із найбільш поширених податків у система непрямого оподаткування є податок на додану вартість. ПДВ є основною складовою бюджетної система не лише України, й в багатьох країнах світу. Нині він стягується майже у 100-та країнах світу, серед яких більшість належить до промислово-розвинутих.

Варто відмітити, що ПДВ за податковою базою прямий, а за способом сплати – опосередкований, що робить його відносно прогресивним, тоді як класичні непрямі податки – регресивні.

Економічна сутність ПДВ полягає в тому, що він є частиною новоствореної вартості, що утворюється на кожному етапі виробництва або обігу, а його сума входить до продажної ціни товарів (робіт, послуг) і сплачується кінцевим споживачем. ПДВ стягується на основі кожного акту купівлі-продажу, починаючи зі стадії виробництва товару й закінчуючи його реалізацією. На кожному етапі розмір ПДВ визначається як різниця між сумою податку, сплаченого споживачем товару, і сумою податку, сплаченого його виробником постачальнику сировини та матеріалів, робіт і послуг. При цьому на кожному етапі виробництва й обігу товару підприємство компенсує свої витрати і додає податок на новостворену на підприємстві вартість [1].

Таким чином, теоретично підприємства є платниками ПДВ тільки формально, бо вони лише перераховують до бюджету суму податку, отриману від покупців, тобто цей податок виплачується не за рахунок власних доходів підприємства, а тягар його сплати фактично лягає на споживача товару (робіт, послуг).

У вітчизняній та зарубіжній літературі автори по різному трактують поняття “ податок на додану вартість. Тому проведемо аналіз наукових поглядів вчених щодо сутності даного податку.(таб.1.1)

Таблиця 1.1

Трактування поняття податку на додану вартість в науковій літературі

№	Джерело	Визначання
1	Податковий кодекс України	ПДВ – це непрямий податок, який нараховується та сплачується відповідно до норм розділу V ПКУ (пп. 14.1.178 п. 14.1 ст. 14)
2	Wikipedia	ПДВ – це непрямий податок, який входить в ціну товарів (робіт, послуг) та сплачується покупцем, але його облік та перерахування до державного бюджету здійснює продавець (податковий агент)
3	М. Бондаря, Л. Ловінської, Н. Лисенка	ПДВ–загальнодержавний непрямий податок на споживну вартість, що справляється з юридичних та фізичних осіб і є основним джерелом наповнення Державного бюджету України
4	Сидоренко Р.В.	ПДВ – один з найбільш прогресивних непрямих податків, який в умовах ринкової економіки є найбільш ефективним. Він є економічно нейтральним, оскільки податок стягується за однаковою ставкою практично зі всієї споживчої бази
6	Оксенюк О.І.	ПДВ – податок на споживання, який стягується із доданої вартості, що створюється на кожному етапі виробництва, сплачується кінцевим споживачем та вноситься до бюджету продавцем, за винятком випадків здійснення операцій за участі нерезидентів.
7	Бурковська А.В. та Ходикіна А.А.	ПДВ – непрямий податок, який стягується до бюджету у вигляді надбавки до ціни продукції (робіт або послуг) і сплачується споживачами.
8	Дугар Т.Є.	ПДВ – це непрямий податок з доданої вартості, яка створюється на всіх стадіях виробництва й обігу, що включається у вигляді надбавки в ціну товару, робіт та послуг і цілком оплачується кінцевим споживачем товарів, робіт, послуг.

Джерело: на основі [1,3,4,7,8]

Виходячи з визначень, що наведені в табл.1.1, можна сказати, що ПДВ – непрямий загальнодержавний податок, який є складовою ціни товарів і

послуг та включає податкові зобов'язання щодо постачання товарів (послуг), податковий кредит щодо постачання товарів (послуг) та зобов'язання перед бюджетом з ПДВ (рис. 1.1).

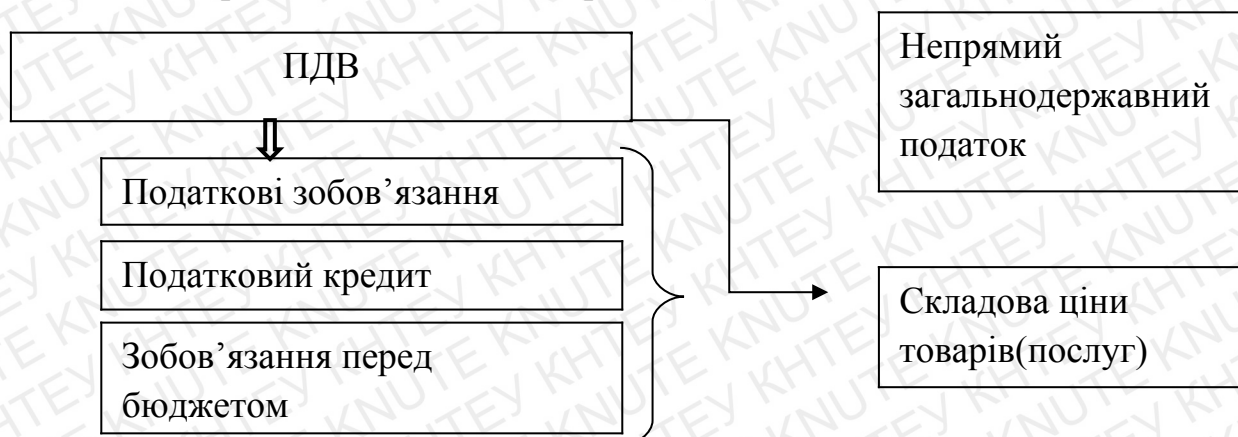

Рис. 1.1 Загальна сутність податку на додану вартість

Джерело: на основі [5,18,19,26]

Схему бази оподаткування наведено на рис. 1.2.

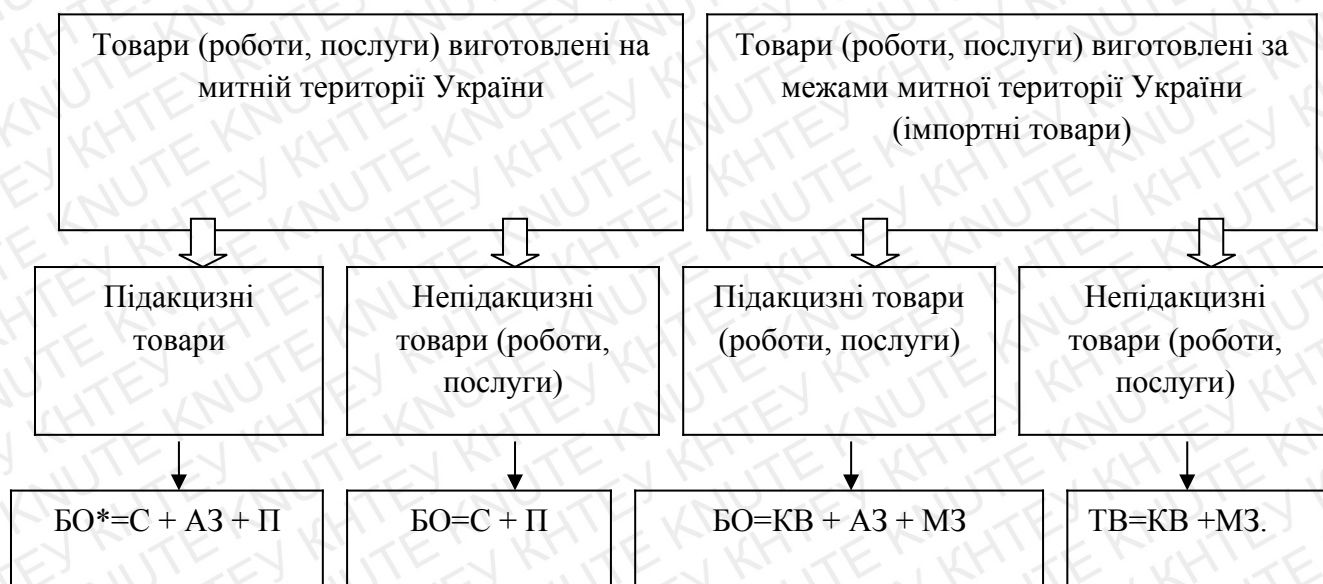

Рис. 1.2. Схема бази оподаткування ПДВ поставки товарів (робіт, послуг) за звичайними цінами

*Позначення: БО – база оподаткування ; С – собівартість ; АЗ – акцизний збір ; П – прибуток ; KB – контрактна вартість ; мито ; МЗ – митний збір

Джерело: на основі [4,7,8,16]

На рахунках бухгалтерського обліку, в контролі і аналізі можна навести наступні складові елементи доданої вартості:

- матеріальні витрати (вартість витрачених у виробництві сировини і матеріалів, послуг виробничого характеру, які формують собівартість продукції);
- заробітна плата (оклад, премії, матеріальна допомога, компенсаційні виплати);
- відрахування на соціальні заходи (єдиний соціальний внесок);
- амортизація (основних засобів, задіяних в процесі виробництва товарів, робіт, послуг);
- інші витрати операційної діяльності;
- прибуток

Розглядаючи економічну сутність ПДВ, необхідно відмітити, що об'єкт оподаткування (ПДВ) може відрізнитися від доданої вартості. Це пояснюється тим, що використовуються різні варіанти ПДВ, які передбачають використання різних принципів його формування та різних методик обчислення. Існуючі варіанти ПДВ, принципи реалізації, способи розрахунку та методи обчислення зображені на рис. 1.3

З точки зору теорії оподаткування, існують чотири варіанти розрахунку зобов'язань з податку на додану вартість, зокрема:

- прямий адитивний (балансовий метод),
- прямий метод віднімання,
- непрямий адитивний метод,
- непрямий метод віднімання (кредитний) [1,8].

Непрямий (кредитний) метод передбачає визначення суми ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету, як різниці між сумою податкових зобов'язань, що виникли в результаті реалізації товарів (робіт, послуг) та сумою податкового кредиту, сплаченого постачальникам матеріальних ресурсів, спожитих в процесі господарської діяльності.

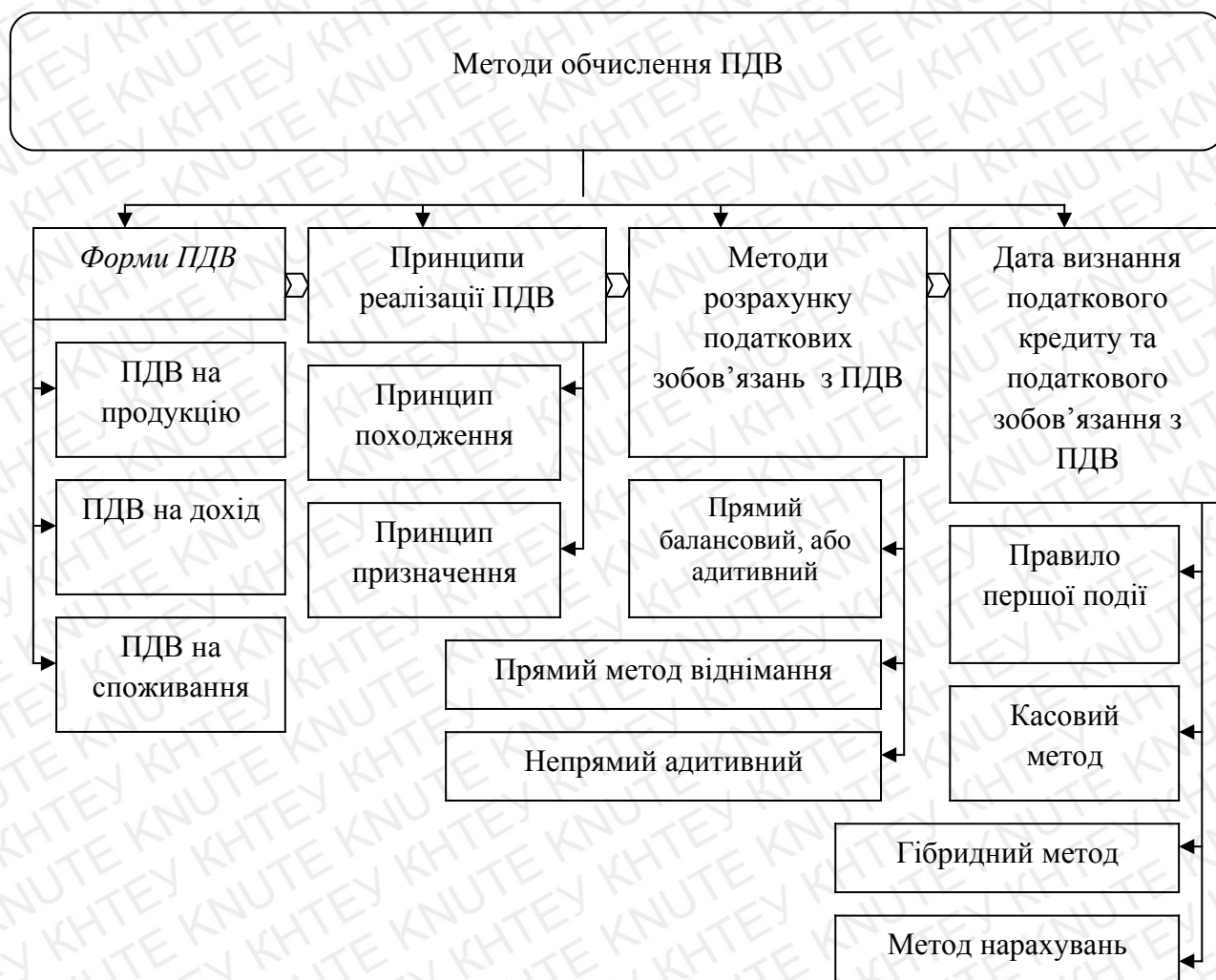

Рис. 1.3. Методи обчислення ПДВ в світовій практиці
Джерело: на основі [4,5,63]

Цей метод набув поширення у світовій практиці, і в Україні, завдяки значним перевагам порівняно з іншими податками. Так, відсутність потреби розрахунку доданої вартості при обчисленні податкового зобов'язання, що значно спрощує процедуру обчислення суми ПДВ, для перерахунку до бюджету. Однак цей метод не позбавлений і недоліків. Це пов'язано із розривом у часі між сплатою ПДВ в ціні придбаних товарно-матеріальних цінностей і відшкодуванням цієї суми після реалізації виготовленої продукції, що призводить до вимивання обігових коштів з підприємства. Наступним недоліком є подвійне оподаткування доданої вартості всіх учасників процесу «виробництво-споживання». Це призводить до того, що додана вартість обкладається податком на всіх стадіях процесу «виробництво-споживання».

Розглянемо методи визначення дати податкових зобов'язань із ПДВ які використовуються при обліку зобов'язань з ПДВ в міжнародній практиці та в Україні. Перший метод (правило першої події) використовується для обліку податкових зобов'язань та податкового кредиту з ПДВ. Він передбачає, що датою виникнення права на податковий кредит чи на податкове зобов'язання є дата зарахування коштів на поточний рахунок продавця (покупця) чи дата відвантаження товару. При цьому, суб'єкт господарської діяльності-продавець, відображає податкове зобов'язання з ПДВ на рахунках бухгалтерського обліку після відвантаження продукції чи після отримання передоплати. Тим часом як суб'єкт господарської діяльності-покупець відображає на рахунках бухгалтерського обліку податковий кредит після отримання товару чи після списання коштів з поточного рахунку в рахунок його оплати товару. Застосування цього методу, як показала практика, призвело до збільшення податкового боргу перед бюджетом.

Наступний метод – метод нарахувань передбачає, що датою виникнення податкових зобов'язань визнається дата поставки товарів, а дата виникнення податкового кредиту – дата отримання товарів. Тобто, суб'єкт господарювання відображає податкове зобов'язання на рахунках бухгалтерського обліку після відвантаження товару, а суб'єкт господарювання-покупець показує податковий кредит на рахунках бухгалтерського обліку після отримання товару та відповідних документів, що засвідчують факт його отримання. Цей метод спрощує роботу податкових органів, адже встановити факт надходження товару набагато легше, ніж факт його оплати. Однак, в умовах гострої платіжної кризи та низького рівня правової культури застосування вказаного методу недоцільне. Виникнення податкового зобов'язання з моменту відвантаження продукції покупцю при відсутності платежу призводить до того, що підприємство-постачальник не в

зможі вчасно погасити свої зобов'язання перед бюджетом. Тому виникають штрафні санкції, а можливо і банкрутство підприємства.

За таких умов, касовий метод, згідно з яким виникають податкові зобов'язань та права на податковий кредит, пов'язаний із оплатою товарів, найбільш прийнятний. Він стимулює до своєчасного розрахунку підприємств з бюджетом, оскільки передбачає отримання права на податковий кредит лише після оплати отриманих товарів. Проте є й значні недоліки. Так, виникнення податкового зобов'язання за відвантажені товари, що не оплачуються за відсутності у підприємства коштів і неможливості їх поповнити за рахунок кредиту призводить до збільшення заборгованості платника перед бюджетом.

Змішаний метод передбачає виникнення зобов'язань з ПДВ за методом нарахувань, а права на податковий кредит згідно з касовим методом. Він забезпечує стабільні надходження до бюджету, адже стимулює до своєчасних розрахунків підприємств за отримані товари, хоча і найбільш важкий для платників ПДВ.

1.2. Економіко-правовий аналіз та огляд нормативної бази і спеціальної літератури по ПДВ

Аналізуючи розвиток нормативно-правого регулювання обліку, контролю та аналізу з ПДВ, слід виділити наступні етапи (рис. 1.4)

Як видно наведеного рисунку 1.4 облік та звітність з ПДВ суттєво ускладнився.

На 5-етапі, завдяки прийняттю Податкового кодексу, стало можливим що уникнути ряду суперечностей норм нормативно-правових документів, які були до цього в частині обліку, звітності та адміністрування ПДВ, проте діюча система нормативного–правого регулювання обліку з ПДВ не позбавлена недоліків.

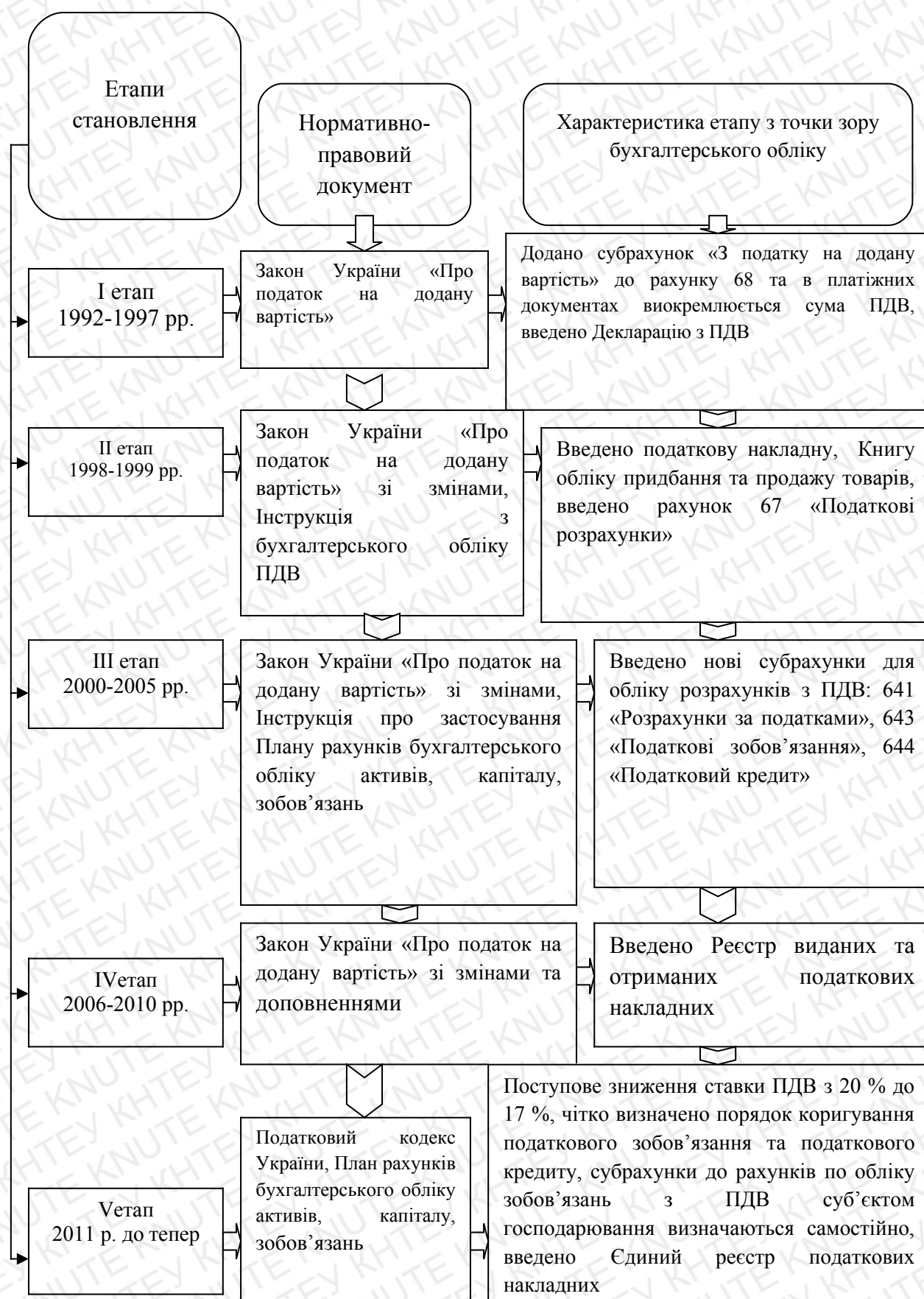

Рис. 1.4. Етапи нормативно-правового регулювання обліку, контролю та звітності з ПДВ в Україні

Джерело: на основі [16,28,67]

Прийняття Податкового кодексу України (далі – ПКУ) стало результатом гармонізації законодавства України та законодавства ЄС в частині непрямого оподаткування.

Можна виділити основні нормативні документи, які регулюють порядок бухгалтерського обліку та звітності щодо розрахунків за ПДВ (додаток А).

Основним нормативно – правовим документом для ведення обліку ПДВ є ПКУ Розділ V. Податок на додану вартість ст. 180-211- із змінами та доповненнями від 1.01.2018 р.- в якому визначені об’єкт оподаткування; місце постачання товарів та послуг; дата виникнення податкових зобов’язань; порядок визначення бази оподаткування в разі постачання товарів чи послуг; порядок корегування податкових зобов’язань та податкового кредиту; розміри податкових ставок; операції які підлягають оподаткуванню; порядок реєстрації, перереєстрації і ведення реєстру обліку ПДВ [67]

Платником ПДВ підприємство може стати, як на добровільній так і на примусовій основі. За добровільним рішенням платником ПДВ може бути будь-яка особа, яка проводить або планує проводити господарську діяльність, обсяги оподатковуваних операцій у якої відсутні або є меншими ніж 1 млн. грн. Реєстрація здійснюється за її заявою (форма № 1-ПДВ, затверджена наказом Мінфіну від 14.11.2014 № 1130) [67].

Обов’язковій реєстрації платником ПДВ підлягають особи, в яких загальна сума здійснення операцій з постачання товарів (послуг), що підлягають оподаткуванню ПДВ, нарахована (сплачена) такій особі протягом останніх 12 календарних місяців, сукупно перевищує 1 млн. грн. (без урахування ПДВ). Така особа зобов’язана зареєструватися як платник ПДВ. Для цього вона має подати до контролюючого органу за своїм місцезнаходженням (місцем проживання) заяву за формою № 1-ПДВ. Строк подання заяви — не пізніше 10-го числа календарного місяця, що настає за

місяцем, у якому вперше досягнуто обсягу оподатковуваних операцій 1 млн. грн. [67]

Об'єктом оподаткування є операції платників ПДВ із:

- постачання товарів і послуг, місце постачання яких розташоване на митній території України;
- ввезення товарів на митну територію України (імпорт);
- вивезення товарів за межі митної території України (експорт);
- постачання послуг із міжнародних перевезень пасажирів і багажу та вантажів залізничним, автомобільним, морським і річковим та авіаційним транспортом.

База оподаткування в разі в разі постачання товарів і послуг встановлено статтями 188-192 ПК. За загальним правилом базу оподаткування ПДВ визначають на основі договірної вартості товарів (послуг), що постачаються, з урахуванням загальнодержавних податків і зборів (крім акцизного податку на реалізацію суб'єктами господарювання роздрібної торгівлі підакцизних товарів, збору на обов'язкове державне пенсійне страхування, що справляється з вартості послуг стільникового рухомого зв'язку, податку на додану вартість та акцизного податку на спирт етиловий, що використовується виробниками — суб'єктами господарювання для виробництва лікарських засобів, у т. ч. компонентів крові і вироблених з них препаратів (крім лікарських засобів у вигляді бальзамів та еліксирів) [67].

Мінімальна база оподаткування ПДВ:

- придбані товари, послуги — не нижче за ціну придбання;
- самостійно виготовлені товари, послуги — не нижче за звичайні ціни;
- необоротні активи — не нижче ніж балансова (залишкова) вартість за даними бухгалтерії, що склалася станом на початок звітного

(податкового) періоду, протягом якого провадять операції з постачання (у разі відсутності обліку необоротних активів — виходячи зі звичайної ціни).

Висвітливо питання відповідно виникнення податкового зобов'язання та податкового кредиту. Податкові зобов'язання виникають за правилом «першої події»: або на дату отримання попередньої оплати, або на дату відвантаження товарів (надання послуг, виконання робіт).

Датою виникнення податкових зобов'язань з постачання товарів (послуг) вважається дата, яка припадає на податковий період, протягом якого відбувається будь-яка з подій, що сталася раніше:

- дата надходження коштів від покупця як оплата товарів або послуг, що підлягають постачанню;
- дата відвантаження товарів, а в разі експорту товарів — дата оформлення митної декларації.

Податковий кредит звітного періоду визначається виходячи з договірної (контрактної) вартості товарів чи послуг і складається із сум ПДВ, нарахованих (сплачених) платником протягом такого звітного періоду у зв'язку з:

- придбанням або виготовленням товарів (у т. ч. в разі їх імпорту) і послуг;
- придбанням (будівництвом, спорудженням) основних засобів, у т. ч. в разі їх імпорту. [67]

Відповідно розміри ставок податку визначає Податковий кодекс України. Ставки податку встановлюються від [бази оподаткування](#) в таких розмірах:

- 20 % (основна ставка ПДВ) — застосовується до більшості операцій, крім операцій, що не є об'єктом оподаткування, звільнених від оподаткування, та операцій, до яких застосовують ставки 7% та 0%;

- 7 % в у разі постачання лікарських засобів та медичних препаратів на митній території України та їх ввезення на митну територію України;
- 0 % для експорту товарів та окремих операцій, визначених статтею 195 ПК. [67]

Негативним аспектом ПДВ є те що кінцевими споживачами можуть бути не тільки фізичні особи, але й підприємства. У випадку, коли підприємство не може перенести весь податок на покупця (продукція не реалізована або не оплачена покупцем), йому не відшкодовується вартість придбаних матеріальних активів, що призводить до погіршення його фінансового стану, порушення платіжної дисципліни та вимивання оборотних коштів. У цьому випадку саме на продавця (виробника) лягають видатки із залучення додаткових оборотних коштів, необхідних для надходження податку від кінцевого споживача до держави. Чим більший обсяг доданої вартості і дефіцит оборотних коштів, тим більш обтяжливим буде цей бюджетний платіж для підприємства.

Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» прийнятий ВРУ від 01.01.18 р. – Визначає правові засади регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні. []

Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку Із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства фінансів редакція від 05.01.2018 - нормативно-правовий акт, яким визначаються принципи та методи ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності підприємствами (крім підприємств, які відповідно до законодавства складають фінансову звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності та національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку в державному секторі), розроблений на основі міжнародних стандартів фінансової звітності і законодавства Європейського Союзу у сфері

бухгалтерського обліку та затверджений центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку. []

План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій № 291. План рахунків призначено для відображення у бухгалтерському обліку господарських операцій підприємств, діяльність яких здійснюється на принципах самофінансування та самоокупності. []

Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій № 291 - встановлює призначення і порядок ведення рахунків бухгалтерського обліку для узагальнення методом подвійного запису інформації про наявність і рух активів, капіталу, зобов'язань та факти фінансово-господарської діяльності підприємств, організацій та інших юридичних осіб (крім банків, бюджетних установ та підприємств, які відповідно до законодавства складають фінансову звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності) незалежно від форм власності, організаційно-правових форм і видів діяльності, а також виділених на окремий баланс філій, відділень та інших відособлених підрозділів юридичних осіб (далі - підприємства). []

Про затвердження Порядку заповнення документів на переказ у разі сплати (стягнення) податків, зборів, митних платежів, єдиного внеску, здійснення бюджетного відшкодування податку на додану вартість, повернення помилково або надміру зарахованих коштів- з змінами і доповненнями, внесеними наказом Міністерства фінансів України від 5 вересня 2016 року N 811- визначено заповнення та головні реквізити документи, перелік кодів сплати які необхідні для здійснення платіжних операцій. []

Наказ Міністерства фінансів України про «Про затвердження форм та Порядку заповнення і подання податкової звітності з податку на додану вартість» від 28.01.2016 № 21- в якому визначено форму подання податкової декларації, уточнюючі розрахунки податкових зобов'язань з податку на додану вартість у зв'язку з виправленням помилок, порядок та терміни подання звітності з податку на доданої вартості. []

«Методичні рекомендації із застосування реєстрів бухгалтерського обліку», № 356 - спрямовані на узагальнення у реєстрах бухгалтерського обліку (крім реєстру позабалансового обліку) методом подвійного запису інформації про наявність і рух активів, капіталу, зобов'язань та фактів фінансово-господарської діяльності підприємств і організацій та інших юридичних осіб (крім банків і бюджетних установ), їх філій, відділень, представництв незалежно від форм власності, організаційно-правових форм і видів діяльності (далі – підприємства), на накопичення аналітичних даних про склад і рух активів, капіталу і зобов'язань, доходів, витрат, фінансових результатів. []

Єдиний реєстр податкових накладних — функціонує відповідно до статті 201 [Податкового кодексу України](#). Існує Порядок ведення Єдиного реєстру податкових накладних. Платники податків здійснюють реєстрацію податкових накладних та/або розрахунків коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення, наприклад [«M.E.Doc»](#). Функціонує електронна система автоматизованого моніторингу відповідності податкових накладних / розрахунків коригування критеріям оцінки ступеня ризиків, достатніх для зупинення реєстрації таких податкових накладних/розрахунків коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних.

Характеризуючи останній етап розвитку нормативно-правового регулювання бухгалтерського обліку та звітності з ПДВ необхідно відмітити, що бухгалтерський облік став більш прозорим завдяки

прийняттю Податкового кодексу, що дасть змогу уникнути суперечностей норм нормативно-правових документів, які були до цього в частині обліку, звітності та адміністрування ПДВ. Узагальнивши матеріал, відобразимо нормативно-правове регулювання ПДВ (рис. 1.5)

Якщо розглядати спеціальну літературу з теми дослідження, існує велика кількість наукових видань, публікацій, книг, з них будуть висвітлені найновіші. Наприклад публікація Юрченко О. «Податок на додану вартість: аналіз податкової реформи»- у даній публікації розглянуто питання адміністрування податку на додану вартість, розкрита інформація про порядок нарахування і сплати ПДВ відповідно до змін чинного законодавства. []

Рис.1.5 Нормативно-правого регулювання обліку та звітності з ПДВ відповідно до чинного податкового законодавства України

Джерело: на основі [17,67]

Навчальний посібник «Облік і звітність підприємств у системі оподаткування»: М.І. Бондар, Л.Г. Ловінська, Н.М. Лисенко – даний підручник ставить за мету підготовку фахівців, здатних в умовах ризиків і невизначеності працювати з обліковими інформаційними базами даних і використовувати їх для прийняття ефективних управлінських рішень щодо нарахування податків і зборів. Теоретичний і практичний матеріал відображено з урахуванням положень Податкового кодексу України. Висвітлено питання своєчасності, правильності, обліку ПДВ. []

Публікація Григоренко Ю.В. « Особливості податкового обліку податку на додану вартість»- дослідження основні характеристики даного процесу щодо податку на додану вартість. Узагальнено різні підходи науковців щодо трактування поняття «податковий облік», виділено основні складові цього процесу. У результаті досліджень визначено основні складові податкового обліку з ПДВ. Встановлено, що для України питання ефективного здійснення податкового обліку з податку на додану вартість має актуальне і принципове значення, оскільки ПДВ – є одним із основних бюджетоутворюючих податків та відіграє фінансовобюджетну роль. Обґрунтована необхідність щодо забезпечення ефективного та якісного податкового обліку з податку на додану вартість. Розроблено механізми удосконалення системи податкового обліку з податку на додану вартість як одного з основних складових надходжень Державного бюджету. []

Проаналізувавши нормативно-правове регулювання обліку та розрахунків за ПДВ, виявлено відсутність дублювання або протиріччя функцій, що позитивно впливає на процес бухгалтерського обліку розрахунків за ПДВ.

Окрім вітчизняних нормативних документів, на бухгалтерський облік розрахунків за ПДВ впливають також і норми міжнародного права, ратифіковані Україною, оскільки, за даними К. В. Яценко, відповідно до Угоди про партнерство та співробітництво між Україною і європейськими співтовариствами та їхніми державами-членами від 14 червня 1994 року Україна прийняла зобов'язання гармонізувати національне законодавство із законодавством європейських співтовариств (далі – ЄС) про непряме оподаткування.

Постійні зміни в нормативних документах не впливають позитивно на процес бухгалтерського обліку ПДВ. Як показало дослідження розвитку регулювання бухгалтерського обліку розрахунків за податком на додану вартість, спостерігається тенденція до ускладнення бухгалтерського обліку розрахунків за ПДВ шляхом застосування нових рахунків, первинних документів, форм звітності тощо. У зв'язку з ускладненням механізму обкладання ПДВ та бухгалтерського обліку за цим податком замість розв'язування існуючих проблем з'являються нові, пов'язані із запровадженням механізму бюджетного відшкодування через виділення податкового кредиту та податкового зобов'язання, порядку заповнення документів, що підтверджують суми податкового кредиту, розподілу сум ПДВ між оподатковуваними і неоподатковуваними операціями, а також пов'язані з пошуком як законних, так і незаконних схем ухилення від оподаткування та отримання сум бюджетного відшкодування.

Введення електронного адміністрування ПДВ із використанням спеціального рахунку, відкритого в органах казначейства, та розрахунком

формули, якою обмежується ліміт реєстрації податкових накладних, відкладено з 1 лютого на 1 липня 2015 року.

Зміни також передбачають досить суттєві санкції за порушення термінів реєстрації податкових накладних в Єдиному реєстрі накладних – від 10% до 40% залежно від тривалості порушення терміну реєстрації.

Перехід системи бухгалтерського обліку на міжнародні стандарти дасть змогу в першу чергу налагодити тіснішу взаємодію між бухгалтерським обліком та оподаткуванням, створить умови для надання більш аналітичної та доступної облікової інформації з боку користувачів.

1.3. Передумови організації та методології обліку, контролю і аналізу розрахунків за податком на додану вартість на ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС»

Товариство з обмеженою відповідальністю «Інвестиційна компанія «ГАЛС» скорочено ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС» є юридичною особою, резидентом України має самостійний баланс, круглу печатку і штампи, рахунки в банках, в т. ч. валютний та інші реквізити.

ТОВ створено згідно Протоколу зборів засновників. Товариство є юридичною особою і діє на основі повного господарського розрахунку, самофінансування і самоокупності та відповідно до чинного законодавства України і Статуту.

Товариство має право найману робочої сили. Трудова діяльність здійснюється на основі укладених трудових договорів, контрактів, а також за угодами цивільно-правового характеру.

Товариство від свого імені може укладати угоди, набувати майнові та особисті немайнові права і нести обов'язки, бути позивачем та відповідачем в суді, арбітражному суді, третейському суді.

Товариство створюється з метою отримання прибутку, задоволення соціально-економічних інтересів власників та потреб народного господарства

в різноманітній продукції, товарах і послугах, розширення сфери використання праці на основі вільного підприємництва і маркетингу.

Предметом діяльності товариства є:

- проведення проектних, інженерно-конструкторських, монтажних, ремонтних та будівельних робіт;
- розробка, виготовлення, випробування та впровадження у виробництво передових технологій, засобів малої механізації та автоматизації, науково-прикладних досліджень екологічного характеру;
- дійснення зовнішньоекономічної діяльності в порядку встановленому чинним законодавством України.

Структура управління Товариством представлена на рисунку 1.6.

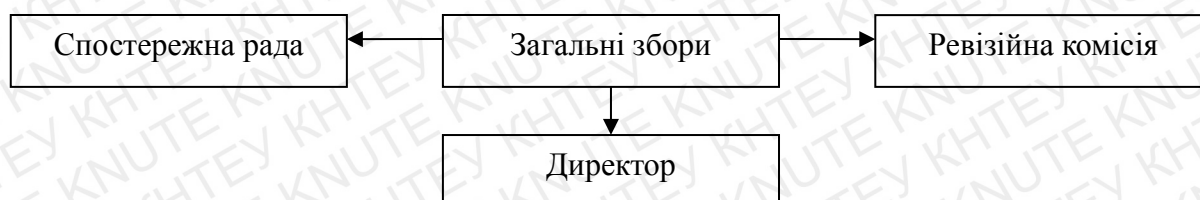

Рис. 1.6. Структура управління ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС»

Як ми бачимо, ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС» притаманна лінійна організаційна структура, якій характерний поділ праці між керівниками що здійснюється за принципом поділу об'єктів, а не функцій управління. Відносини керівників і підлеглих будуються так що всі функції управління здійснюють керівники всіх ступенів, кожний працівник підпорядковується одному керівникові і від нього одержує вказівки. При лінійній системі розпорядження і вказівки підлеглих дає тільки їхній безпосередній начальник.

Вищим органом Товариства є Закладні збори товариства. До комплектації загальних зборів відноситься:

- визначення основних напрямів діяльності Товариства, затвердження його планів та звітів про їх виконання;
- визначення організаційної структури;
- затвердження річних результатів діяльності Товариства;

- визначення порядку покриття збитків;
- затвердження Статуту та внесення до нього змін та доповнень;
- прийняття рішення про припинення діяльності Товариства, призначення ліквідаційної комісії, затвердження ліквідаційного балансу;
- створення та припинення дочірніх підприємств, філій, представництв.

Існуюча на підприємстві організаційно-управлінська структура формально відповідає документально визначеній меті – отримання прибутку. Вона дозволяє ефективно розвивати бізнес, оскільки чітко розроблені організаційні документи, які представляють комплекс взаємозв'язаних документів, що регламентують структуру, задачі і функції компанії, організацію її роботи, права, обов'язки і відповідальність керівників, ІТР та робітників. Тип структури компанії, який обрано керівництвом – лінійна. Це означає, що кожний має свою чітко визначену, конкретну задачі та обов'язки.

Оцінка діяльності – логічне продовження контрольних операцій. Через таку оцінку стимулюється реакція працівників на результати своєї діяльності і можливі відхилення фактичних показників від установлених (планових, нормативних, граничних) чи бажану динаміку останніх.

Оцінка діяльності здійснюється завдяки певній системі показників. Ці показники не можуть бути однаковими для різних підрозділів, зважаючи на специфіку їхнього функціонування, але є деякі загальні вимоги до змісту і формування таких показників.

Показники, за якими здійснюється контроль і оцінювання діяльності, повинні мати кількісний вимір на основі оперативного і бухгалтерського обліку. Без налагодженого належним чином кількісного обліку економічні показники втрачають свою об'єктивну основу та економічне значення, перестають бути важелями управління.

У принциповій схемі, що лежить в основі економічного управління будь-яким підрозділом (планування – оцінювання на основі обліку – мотивація), облік відіграє надзвичайно важливу роль. На багатьох

вітчизняних середніх і великих підприємствах деякі важливі показники не застосовують у низових підрозділах через низький рівень організації їхнього обліку або його відсутність взагалі. Це стосується передусім показника витрат на дільницях і бригадах.

Показники мають бути порівнянними в межах планово-оцінювальних періодів. Це означає, що на різних етапах розрахункового (планового, звітного) періоду зміст і методика обчислення планових і фактичних показників мають бути однаковими. Актуальною ця вимога є передусім стосовно визначення обсягу виробництва і показників, що обчислюються на його основі (продуктивності праці та інших факторів виробництва, скоригованих планових витрат на фактичний обсяг продукції та ін.).

Разом з тим, система оцінки діяльності підприємства включає в себе аналіз господарської діяльності підприємства.

Головне завдання аналізу підприємства – вивчення впливу даних чинників на результати господарювання з метою оптимізації даного впливу.

Фінансова звітність ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС» за 2013 – 2017 рр. наведена в Додатку Б.

Аналіз фінансового стану будь-якого підприємства починається з оцінки активів і пасивів балансу. Як відомо, в активі балансу в узагальненому грошовому вираженні показані стан і розміщення засобів підприємства, в пасиві – джерела їх утворення.

Фінансовий стан підприємства – це показник його фінансової конкурентоспроможності, тобто кредитоспроможності, платоспроможності, виконання зобов'язань перед державою та іншими підприємствами. Інформаційною базою аналізу фінансового стану є бухгалтерська фінансова звітність, тобто система показників, які відображають майновий і фінансовий стан підприємства на конкретну дату [1].

Основними напрямками аналізу фінансового стану підприємства є вивчення причин, які негативно чи позитивно позначаються на фінансовому

стані, підготовка проектів управлінських рішень щодо підвищення фінансової стабільності та платоспроможності підприємства. Аналіз фінансового стану будь-якого підприємства починається з оцінки активів і пасивів балансу. Як відомо, в активі балансу в узагальненому грошовому вираженні показані стан і розміщення засобів підприємства, в пасиві – джерела їх утворення.

Вартість активів (майна) характеризується загальною сумою всіх активів, які знаходяться на балансі підприємства. Розмір і склад активів залежить від обсягів і організації підприємницької діяльності та ефективності їх використання. Розмір цього показника характеризує можливості підприємства здійснювати підприємницьку діяльність [41].

Оборотні активи ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС» характеризуються наступними показниками: первісна вартість основних засобів, залишкова вартість основних засобів, коефіцієнт придатності, коефіцієнт відновлення.

Аналіз складу і структури активів та пасивів ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС» за 2013–2016 роки наведено в таблиці 1.1.

На ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС» загальна вартість майна в 2017 році порівняно з 2013 роком зросла на 18329,0 тис. грн. Таке зростання відбулося за рахунок збільшення вартості довгострокових фінансових інвестицій на 1,64% та збільшення дебіторської заборгованості за товари, роботи на 13689,8 тис. грн.

Разом з тим, в 2017 році в порівнянні з 2013 роком на ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС» відбулося зменшення дебіторської заборгованості за розрахунками на 48 тис. грн. (9,87%), що означає здійснення господарської діяльності та погашення покупцями заборгованість.

Крім того, в 2017 році відбулося збільшення грошових коштів та їх еквівалентів на 89,3 тис. грн. в порівнянні з 2013 роком. Це означає, що підприємство розширює свої виробничі можливості за рахунок придбання нового обладнання.

В структурі пасивів ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС» статутний

капітал залишився без змін – 900 тис. грн. Нерозподілений прибуток в 2017 році збільшився на 2763,3 тис. грн. в порівнянні з 2016 роком.

На ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС» загальна вартість майна в 2017 році порівняно з 2013 роком зростає на 18329,0 тис. грн. Таке зростання відбулося за рахунок збільшення вартості довгострокових фінансових інвестицій на 1,64% та збільшення дебіторської заборгованості за товари, роботи на 13689,8 тис. грн.

Разом з тим, в 2017 році в порівнянні з 2013 роком на ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС» відбулося зменшення дебіторської заборгованості за розрахунками на 48 тис. грн. (9,87%), що означає здійснення господарської діяльності та погашення покупцями заборгованість.

Крім того, в 2017 році відбулося збільшення грошових коштів та їх еквівалентів на 89,3 тис. грн. в порівнянні з 2013 роком. Це означає, що підприємство розширює свої виробничі можливості за рахунок придбання нового обладнання.

В структурі пасивів ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС» статутний капітал залишився без змін – 900 тис. грн. Нерозподілений прибуток в 2017 році збільшився на 2763,3 тис. грн. в порівнянні з 2013 роком.

Таблиця 1.1

Аналіз структури активів та пасивів ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС» за 2013–2017 роки

Показники	2013 рік		2014 рік		2015 рік		2016 рік		2017 рік		Відхилення	
	тис. грн.	питома вага, %	тис. грн.	питома вага, %	тис. грн.	питома вага, %	тис. грн.	питома вага, %	тис. грн.	питома вага, %	+, –	Пунктів стр-ри
<i>I</i>							<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>
<i>Активи</i>												
1. Основні засоби	1593,6	64,37	1550,0	72,61	1587,2	26,86	1643,0	31,4	2309,0	12,98	715,4	-51,39
2. Довгострокові фінансові інвестиції	5,0	0,2	5,0	0,23	7,3	0,12	7,0	0,13	327,0	1,84	322,0	1,64
3. Запаси	1993,4	44,61	2163,6	50,34	2863,6	48,46	0,0	0,0	541,0	3,04	-1452,4	-41,57
4. Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	564,2	22,79	128,8	6,03	1275,1	21,58	2396,0	45,8	14254,0	80,15	13689,8	57,36
5. Дебіторська заборгованість за розрахунками	276,0	11,15	336,3	15,75	173,4	2,93	1161,00	22,19	228,0	1,28	-48,00	-9,87
6. Грошові кошти та їх еквіваленти	36,70	1,48	114,7	5,37	2,6	0,05	25,0	0,48	126,0	0,71	89,3	-0,77
Разом	4468,9	100,0	4298,4	100,0	5909,2	100,0	9515,0	100,0	22798,0	100,0	18329,1	0,0
<i>Зобов'язання</i>												
1. Статутний капітал	900,0	20,14	900,0	20,94	900,00	15,23	900,0	9,46	900,0	3,95	0,0	-16,19
2. Нерозподілений прибуток	1448,7	32,42	1132,7	26,35	2822,1	47,76	3430,0	36,05	4212,0	18,48	2763,3	-13,94
3. Кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	2064,3	46,19	1850,7	43,06	1761,4	29,81	4026,0	42,31	17597,0	77,19	15532,7	31,0
4. Поточні зобов'язання за розрахунками	38,3	0,86	71,6	1,67	82,3	1,39	1159,0	12,18	89,0	0,39	50,7	-0,47
Разом	4468,9	100,0	4298,4	100,0	5909,2	100,0	9515,0	100,0	22798,0	100,0	18329,1	0,0

Разом з тим, в 2017 році відбулося зростання кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги та зменшення поточних зобов'язань за розрахунками на 15532,7 тис. грн. та 50,7 тис. грн. відповідно.

Відсутність довгострокових зобов'язань може бути як позитивною, так і негативною залежно від характеру обраної підприємством стратегії розвитку.

Проаналізувавши склад та структуру активів та пасивів ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС» за 2013–2017 роки бачимо, що підприємство працює ефективно.

Проаналізувавши основні показники господарської діяльності ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС» бачимо, що в 2017 р. в порівнянні з 2013 р. дохід від реалізації зменшився на 6181,0 тис. грн або на 30,3%. При цьому валовий прибуток збільшився на 452,0 тис. грн або майже на чверть, що не вплинуло на фінансовий результат діяльності підприємства і пов'язано із зменшенням собівартості реалізованої продукції та інших витрат господарської діяльності підприємства.

В 2017 р. в порівнянні з 2015 р. зменшилась сума чистого прибутку на 717,0 тис. грн. Це означає, що підприємство починає працювати менш ефективно. Продуктивність праці знизилась і в 2017 р. склала 149,7 тис. грн, що на 13% менше проти 2015 р.

В результаті проведеного аналізу формування та використання прибутку підприємства, можемо стверджувати, що протягом аналізованого періоду були отримані менші прибутки, тому необхідно вживати заходів, щоб не допустити виходу на збитковий обсяг господарської діяльності, а лише – збільшувати розміри отриманого прибутку.

Одним із важливих факторів у процесі виробництва є, як правило, виробничі фонди, що становлять суму основних виробничих фондів сільськогосподарського призначення та оборотних засобів. Аналіз забезпеченості господарства виробничими фондами дає можливість встановити відхилення від базисних та нормативних величин, обґрунтувати найбільш раціональні напрямки капітальних витрат на створення відповідних

видів нових основних фондів з урахуванням умов спеціалізації, можливостей і потреб господарства.

Обігові кошти у сфері обігу виконують функцію платежів за ресурси і витрати, пов'язані з реалізацією готової продукції, розрахунками з постачальниками сировини і матеріалів, виплатами заробітної плати та ін.

Структура обігових коштів характеризується співвідношенням їх окремих елементів у загальному обсязі оборотних засобів, яке виражається у відсотках. Ця структура може бути різною залежно від галузі виробництва, до якої належить підприємство, але в цілому по промисловості $\frac{2}{3}$ обігових коштів – це оборотні фонди, а $\frac{1}{3}$ – фонди обігу (обігові кошти).

Чим більша частина обігових коштів у сфері виробництва, тим ефективніше вони використовуються.

Перебування обігових коштів у сфері обігу є лише необхідною умовою безперервності процесу відтворення і ця частина обігових коштів має бути мінімальною, оскільки вони безпосередньої участі у виробничій сфері виготовлення продукції не беруть.

Разом з тим, оцінити наскільки ефективно підприємство використовує свої ресурси дозволяє аналіз ділової активності, оскільки саме цей показник зумовлює платоспроможність, фінансову стійкість та стабільність діяльності підприємства. Для аналізу ділової активності ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС» розрахуємо основні показники (табл. 1.2).

Коефіцієнт оборотності оборотних активів характеризує швидкість обороту (кількість оборотів за період) всіх оборотних активів підприємства або суму доходу, яка отримується з кожної гривні активів. Визначається відношенням обсягу чистого доходу від реалізації до середньої вартості оборотних активів. Значення даного показника свідчить про те, що підприємство отримує 3,74 грн чистого доходу з кожної гривні оборотних активів.

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості показує кількість

оборотів кредиторської заборгованості за період і визначається відношенням обсягу реалізації до середньої кредиторської заборгованості за період.

Таблиця 1.2

Аналіз ділової активності ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС»

Показники	Рік					Відхилення 2017 р. до 2013 р.	
	2013	2014	2015	2016	2017	+, –	%
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	2,57	3,64	5,15	4,88	3,74	1,17	45,53
Коефіцієнт оборотності коштів в розрахунках	15,18	13,43	24,35	16,95	8,21	-6,97	45,92
Коефіцієнт оборотності запасів	3,26	5,11	6,53	6,85	6,86	3,6	110,43
Тривалість обороту активів, дні	142	140	111,12	108,26	118,15	-23,85	-16,8
Коефіцієнт завантаженості активів	0,61	0,4	0,30	0,30	0,32	-0,29	-47,54
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	2,97	3,99	5,94	5,34	3,50	0,53	17,85
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	3,67	6,82	7,34	9,14	4,18	0,51	13,89

Збільшення даного показника на 0,51 розміру комерційного кредиту, що підприємство надає своїм контрагентам, свідчить про зменшення оборотності кредиторської заборгованості та збільшення її тривалості. Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості характеризує зменшення комерційного кредиту, що надається підприємству контрагентами і в 2015 р. становить 4,18. Коефіцієнт завантаженості активів показує, що на 1 грн. продажу припадає 0,32 грн. майна. Зменшення коефіцієнту на 0,29 свідчить про зменшення ефективності використання активів підприємства. Як бачимо, в цілому відбулися позитивні зміни у складі показників, якими характеризується ділова активність.

В результаті детального аналізу фінансового стану можемо стверджувати, що підприємство працює більш менш стабільно та спостерігається подальша тенденція до покращення господарської діяльності.

Розраховані показники рентабельності ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС» за 2013-2017 рр. (табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Показники рентабельності ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС» ,
%

Показник	Роки					Відхилення 2017 до 2013, +/-
	2013	2014	2015	2016	2017	
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>
Валова рентабельність виробничих витрат	15,90	5,34	9,23	12,62	17,85	1,95
Коефіцієнт окупності виробничих витрат	6,29	18,73	10,83	7,92	5,60	-0,69
Коефіцієнт окупності чистого доходу	7,29	19,73	11,83	8,92	6,60	-0,69
Рентабельність основної діяльності	5,66	1,30	2,23	12,89	6,44	0,78
Рентабельність операційної діяльності	5,59	1,28	1,63	11,85	6,42	0,83
Рентабельність іншої операційної діяльності	932,14	655,29	-31,20	3,11	-97,92	-1030,06
Рентабельність звичайної діяльності	5,56	1,26	1,63	11,85	6,42	0,86
Рентабельність господарської діяльності	5,56	1,26	1,63	11,85	6,42	0,86
Рентабельність підприємства	5,56	1,26	3,58	10,16	4,40	-1,16
Валова рентабельність виручки від реалізації продукції	13,72	5,07	8,45	11,20	15,15	1,43
Чиста рентабельність виручки від реалізації продукції	5,99	1,42	4,48	9,82	4,14	-1,85
Рентабельність активів	6,30	1,41	14,70	33,09	12,78	6,48
Рентабельність виручки від операційної діяльності	5,29	1,26	1,66	10,59	6,03	0,74
Коефіцієнт покриття виробничих витрат	0,86	0,95	0,92	0,89	0,85	-0,1
Коефіцієнт окупності виробничих витрат	1,16	1,05	1,09	1,13	1,18	0,2
Коефіцієнт покриття витрат операційної діяльності	0,95	0,99	1,02	0,89	0,94	-0,1
Коефіцієнт окупності витрат операційної діяльності	1,06	1,01	0,98	1,12	1,06	0,0
Коефіцієнт покриття активів	0,95	1,01	0,30	0,30	0,32	-0,63
Коефіцієнт окупності активів	1,05	0,99	3,28	3,37	3,09	2,04
Коефіцієнт покриття власного капіталу	0,51	0,54	0,17	0,19	0,29	-0,22

Коефіцієнт окупності власного капіталу	1,96	1,84	5,94	5,34	3,50	1,54
Загальна економічна рентабельність	6,32	1,44	6,72	38,60	18,64	12,32
Комерційна рентабельність	6,01	1,44	2,05	11,45	6,04	0,00
Рентабельність продукції	15,9	5,3	9,2	12,6	17,8	1,9

Аналіз показників рентабельності є важливим для оцінки потенційних можливостей підприємства щодо формування прибутку та оцінки фінансового стану. Тому в складі фінансового аналізу обов'язковим є проведення порівняльного їх аналізу.

Як бачимо з табл. 1.5 показників рентабельності діяльності ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС» за 2013-2017 рр., що підприємство знаходиться в стані покращення своєї господарської діяльності, оскільки всі показники рентабельності мають тенденцію до збільшення, тож підвищується ефективність господарювання ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС».

В 2017 р. спостерігається тенденція до покращення, так як, наприклад, валова рентабельність в 2016 р. становила 17,85%, яка збільшилася на 1,95% в порівнянні з 2013 р.; рентабельність основної діяльності зросла в порівнянні з 2013 р. – 0,78%; рентабельність продукції збільшилася в порівнянні з 2013 р. і становила 17,8%. Таким чином, спостерігається тенденція до покращення діяльності підприємства.

Висновки до розділу 1

В результаті вивчення економічної сутності податку на додану вартість можна зробити висновок, що даний податок є відносно новим як у світовій так і вітчизняній практиці. Впродовж 26-ти років, змінювались декілька законів, які регламентували податок на додану вартість. Зараз положення щодо ПДВ зазначені у Податковому кодексі України, який вступив в силу в 2011 році. ПДВ – це непрямий податок на додану вартість, яка створюється на всіх стадіях виробництва та обігу, який включається у вигляді надбавки у

ціну товару, робіт, послуг. Цей податок повністю сплачується кінцевим споживачем товарів, робіт, послуг.

Питання економічної сутності ПДВ та проблеми, які виникають його нарахування та сплати стоять гостро і потребують глибокого аналізу, з врахуванням економічної ситуації в країні та сучасного стану і специфіки функціонування податкової системи.

Виявлено, що податок на додану вартість – непрямий податок, який нараховується та сплачується відповідно до його норм. Податок на додану вартість – форма акцизу, яка зберігає переваги багаторівневого податку з обороту щодо оподаткування усіх ступенів руху товару, але одночасно ліквідовує його основний недолік – кумулятивний ефект. На думку автора, податок на додану вартість – це непрямий, загальнодержавний, універсальний акциз, який справляється з юридичних та фізичних осіб і нараховується на суму доданої вартості. Сутність ПДВ полягає у сплаті податку продавцем (виробником, постачальником) товарів, робіт, послуг з тієї частини вартості, яку він додає до вартості своїх товарів (робіт, послуг) до стадії реалізації їх.

Отже, на сьогодні порядок бухгалтерського обліку розрахунків за ПДВ регулює сім нормативних документів. Дослідивши їх характеристику, виявлено відсутність дублювання або протиріччя функцій, що позитивно впливає на процес бухгалтерського обліку розрахунків за ПДВ.

ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС» створено з метою отримання прибутку, задоволення соціально-економічних інтересів власників та потреб народного господарства в різноманітній продукції, товарах і послугах, розширення сфери використання праці на основі вільного підприємництва і власного ризику.

ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС» притаманна лінійна організаційна структура, якій характерний поділ праці між керівниками що здійснюється за принципом поділу об'єктів, а не функцій управління.

Відносини керівників і підлеглих будуються так що всі функції управління здійснюють керівники всіх ступенів, кожний працівник підпорядковується одному керівникові і від нього одержує вказівки. При лінійній системі розпорядження і вказівки підлеглих дає тільки їхній безпосередній начальник.

Проаналізувавши основні показники господарської діяльності ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС» бачимо, що в 2017 р. в порівнянні з 2013 р. дохід від реалізації зменшився на 6181,0 тис. грн. або на 30,3%. При цьому валовий прибуток збільшився на 452,0 тис. грн. або майже на чверть, що не вплинуло на фінансовий результат діяльності підприємства і пов'язано із зменшенням собівартості реалізованої продукції та інших витрат господарської діяльності підприємства. В 2017 р. в порівнянні з 2013 р. зменшилась сума чистого прибутку на 717,0 тис. грн. Це означає, що підприємство починає працювати менш ефективно. Продуктивність праці знизилась і в 2017 р. склала 149,7 тис. грн., що на 13% менше проти 2013 р.

РОЗДІЛ 2

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ЗА ПОДАТКОМ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ НА ТОВ «ТІДІ ЛТД»

2.1. Організація обліку розрахунків за податком на додану вартість

Побудова та належне функціонування обліку передбачає органічне поєднання методологічних та організаційних принципів його здійснення. Це, у свою чергу, забезпечує його відповідність як загальнодержавним вимогам з урахуванням галузевих особливостей, так і потребам самого підприємства в інформаційному забезпеченні оперативного управління, контролю та складання звітності.

До важливих передумов раціональної організації обліку належать: визначення обсягу та складу облікової інформації, необхідної для управління та контролю, встановлення структури облікового апарату та розподілу обов'язків між окремими виконавцями, розробка документування та документообороту, обґрунтований вибір форми обліку та графіка звітності. Першочерговим завданням в організації обліку є також глибоке, детальне вивчення організаційної структури підприємства, особливостей технології та організації конкретного виробництва, системи постачання сировини та реалізації виготовленої продукції. З урахуванням цього визначається обсяг та склад облікової інформації як для підприємства в цілому, так і для його структурних одиниць. При цьому особливого значення набуває вивчення законодавства щодо господарської діяльності підприємства та нормативних актів, котрі стосуються побудови та порядку ведення обліку [11].

Якщо в цілому по підприємству облікова інформація необхідна для складання звітності, а показники, що підлягають першочерговому контролю, визначаються централізовано відповідними нормативними актами (положеннями, інструкціями), то облікові дані, потрібні для управління структурними підрозділами, визначає підприємство самостійно.

Увесь обліковий процес на кожному підприємстві здійснює бухгалтерський апарат. Залежно від обсягу діяльності підприємства, особливостей технології та організації виробництва, системи управління ним визначається кількісний склад та структура цього апарату. Він і повинен забезпечити практичне здійснення обліку як на підприємстві в цілому, так і в його структурних підрозділах.

Отже, продумана, обґрунтована система заходів з побудови обліку має гарантувати своєчасне, повне інформаційне забезпечення для прийняття управлінських рішень та вжиття заходів щодо вдосконалення виробництва й управління.

Рациональне ведення бухгалтерського обліку значною мірою залежить від вдало вибраної форми обліку, що застосовується на даному підприємстві, та належної організації роботи.

Структура бухгалтерської служби на ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС» зображена на рис. 2.1.

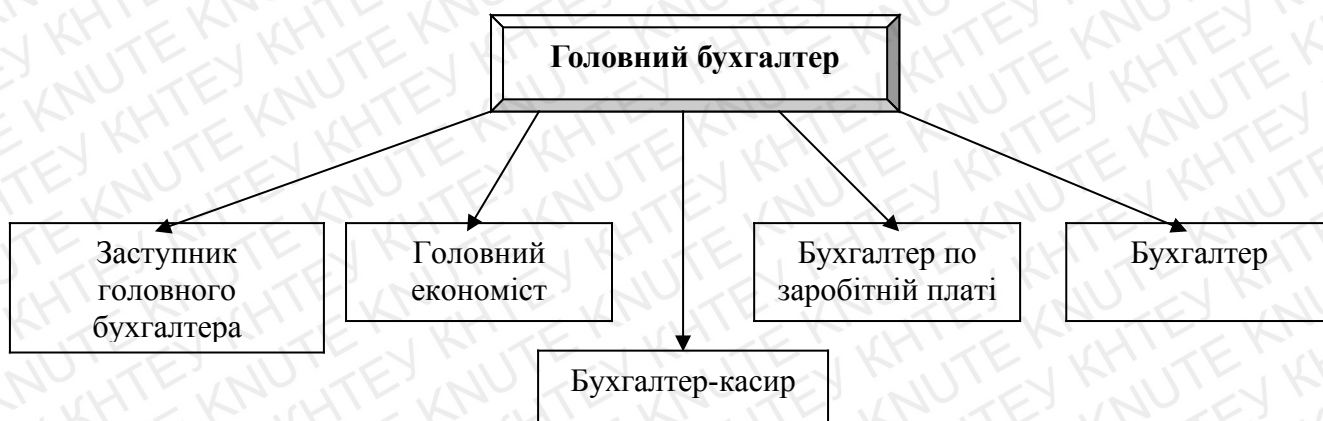

Рис. 2.1. Структура бухгалтерської служби на ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС»

Законом передбачено, що відповідальність за організацію бухгалтерського обліку на підприємствах та дотримання законодавства в процесі здійснення господарських операцій несуть керівники. Керівник підприємства зобов'язаний створити необхідні умови для належного ведення бухгалтерського обліку, забезпечення виконання всіма підрозділами,

службами та працівниками, причетними до обліку, вимог головного бухгалтера щодо оформлення та подання бухгалтерських документів.

Головним бухгалтером підприємства здійснюється формування облікової політики підприємства і затверджується Наказом про організацію бухгалтерського обліку та облікової політики на підприємстві (Додаток Д).

На ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС» забезпечено безперервність відображення операцій і достовірну оцінку активів, зобов'язань капіталу в бухгалтерському обліку застосовуючи журнальну форму обліку, використовуючи при цьому всі облікові реєстри, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 29.12.2000 р. № 356 “Про затвердження методичних рекомендацій щодо застосування реєстрів бухгалтерського обліку” [53], а також форми облікових реєстрів розроблені фахівцями підприємства в минулих роках. Вона ґрунтується на застосуванні журналів і відомостей, де збираються і систематизуються дані первинних документів, необхідні для синтетичного і аналітичного обліку.

Облікову політику підприємства визначають його керівник та головний бухгалтер відповідним наказом чи розпорядженням з обов'язковим розкриттям в окремих розділах методичних принципів побудови бухгалтерського обліку, техніки його ведення та організації роботи бухгалтерської служби.

Організація бухгалтерського обліку та складання звітності на ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС» здійснюється у відповідності і до Закону України “Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні” та діючими положеннями бухгалтерського обліку. Ведення бухгалтерського обліку покладено на головного бухгалтера підприємства, який підпорядковується безпосередньо керівнику підприємства.

Головний бухгалтер веде системний облік: наявності і руху власного майна, сировинних ресурсів; господарських операцій всіх видів діяльності, розрахунків з постачальниками за товари і послуги, з покупцями за

реалізовані товари, виконані роботи; складає всі види періодичної звітності з захистом її у відповідних інстанціях і вирішує інші питання за вказівками керівництва та запитами структурних підрозділів.

Головний бухгалтер підписує з керівником підприємства документи, які є підставою для приймання і видачі матеріальних цінностей, грошових коштів, розрахункових, кредитних і фінансових зобов'язань. Посадова інструкція головного бухгалтера наведено в Додатку Ж.

Всі документи надаються до бухгалтерії у строки, встановлені керівником підприємства. Документи, які надходять до бухгалтерії, ретельно перевіряються перед рознесенням їх на рахунки бухгалтерського обліку. Після перевірки документи подаються на затвердження керівнику підприємства, а далі підлягають бухгалтерській обробці.

Для присвоєння номерів первинним документам ведеться книга реєстрації первинних документів, яка поділена на розділи за кожним видом документів.

Після виконання всіх організаційно-підготовчих процедур бухгалтер приступає безпосередньо до реєстрації даних, які містяться в первинних документах. Послідовність обробки інформації має наступний вигляд (рис. 2.2).

Рис. 2.2. Процес обробки документів у ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС»

На первинних документах, що пройшли обробку, ставиться відмітка (дата запису до облікового реєстру), яка виключає можливість їх повторного

використання. Шлях, який проходить той чи інший документ, залежить від змісту останнього і визначається графіком документообігу.

Графік документообігу сприяє покращенню усієї роботи на підприємстві, посиленню контрольних функцій бухгалтерського обліку.

Графік документообігу розроблено головним бухгалтером ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС» затверджений і введений в дію наказом керівника підприємства і є обов'язковим не тільки для облікових, але й для інших працівників, пов'язаних з веденням обліку на підприємстві.

Аналітичний облік доходів від реалізації продукції ведеться за допомогою книг аналітичного обліку (рис 2.3).

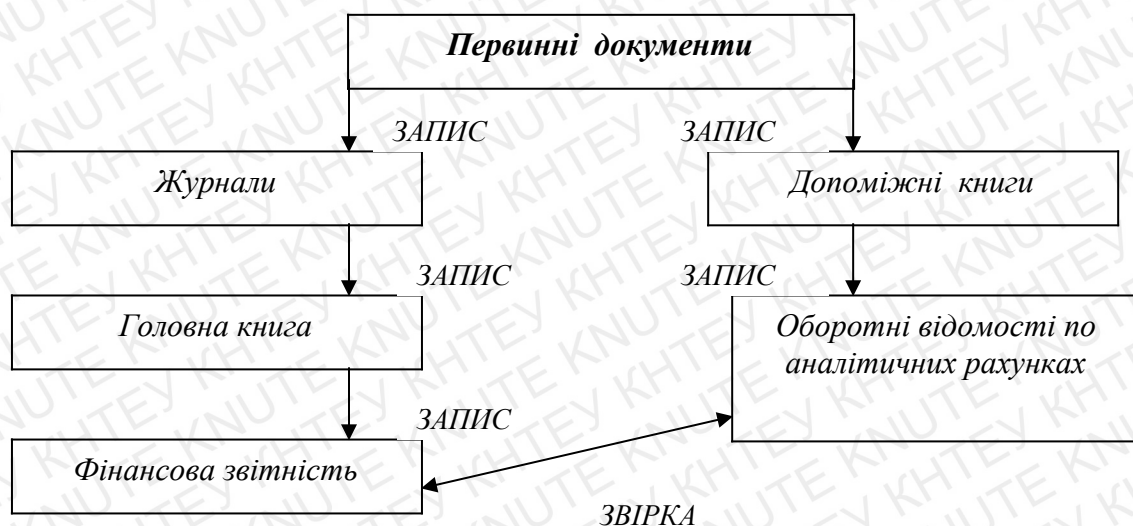

Рис. 2.3. Схема журнальної форми обліку

Для кожного рахунку у відповідному журналі відображаються суми всіх господарських операцій, що проходять по кредиту цього рахунку, а також номери рахунків, дебет яких змінюється в результаті цієї операції. Всі господарські операції записуються в хронологічному порядку на підставі первинних документів. Також ведуться накопичувальні відомості, в кінці місяця їх підсумкові дані переносять до журналів. В кожному журналі відображаються господарські операції по одному або по декількох взаємопов'язаних синтетичних рахунках Підсумки журналів переносять до

Головної книги, в якій виводяться кінцеві залишки по всіх рахунках, необхідні при складанні балансу за звітний період.

Дана, форма обліку дозволяє швидко одержувати підсумки та готувати звітні дані. Показники звітності одержуються з даних поточного обліку без додаткових вибірок. Це прискорює обліковий процес, зменшує кількість помилок, внаслідок чого облік стає більш аналітичним і наочним. Дозволяє в значній мірі полегшити працю облікового персоналу, знизити їх трудомісткість, підвищити оперативність і достовірність даних бухгалтерського обліку.

Завдання податкового обліку на ТОВ є розробка системи послідовних рішень, спрямованих на формування фінансового потенціалу та підвищення його ефективності. Відповідно до поставлених завдань, мета податкового обліку зводиться до зниження рівня фіскального навантаження з метою підвищення темпів накопичення фінансових ресурсів, насамперед найважливішої їх складової – прибутку, при сталих параметрах податкового середовища та притаманної йому ринкової кон'юнктури.

Процес податкового адміністрування передбачає віднесення до категорії витрат податків і зборів. Найбільш ефективним способом підвищення продуктивності є не механічне скорочення податків, зборів, інших обов'язкових платежів до бюджетів і цільових державних фондів, а формування ефективної системи управління підприємством з метою прийняття прагматичних рішень у частині оптимізації всіх складових структури бізнесу.

Оптимізація податкових платежів на підприємстві повинно передбачати аналіз господарської діяльності та чинного податкового законодавства й вибір таких податкових систем і платежів, які задовольняли б підприємство з погляду отримання доходів, необхідних для розширення виробництва, знаходження працівників, зацікавлених у результатах своєї праці, та давали б змогу зменшити втрати від ризику господарювання. Тому розроблення

оптимального плану податкових платежів повинна бути спрямована на мінімізацію податкових платежів шляхом використання всіх особливостей норм податкового законодавства й обліку всіх можливих податкових пільг. У процесі корпоративного податкового менеджменту необхідно аналізувати (нарівні з окремими податками, які повинні сплачуватися підприємством) цілісну систему податкових зобов'язань, що складається із взаємопов'язаних і впливаючих один на одну податків і платежів. Тільки узагальнивши окремі податкові платежі в їх взаємозв'язку в один сукупний податковий платіж, прослідивши динаміку його розмірів на підприємстві, можна виробити рекомендації, які дадуть змогу добитися позитивних результатів у подоланні кризової фінансової ситуації.

Зважаючи на те, що на досліджуваному підприємстві система податкового менеджменту на даний час не розвинена та податкове навантаження постійно на підприємство підвищується, складовими системи податкового менеджменту підприємства повинні бути такі:

- стратегія оптимізації податкових зобов'язань з чітким планом її реалізації;
- формування облікової політики з метою оподаткування, спрямованої на максимальне використання можливостей для зниження податкового тягара, передбачених податковим законодавством України, які розробляються з урахуванням зовнішніх і внутрішніх чинників;
- планування раціонального розміщення активів не тільки з погляду прибутковості інвестицій, але і розмірів податків, що сплачуються під час отримання доходів;
- оптимізація договірних відносин із контрагентами через вибір типу договору, партнера по бізнесу й умов операції; організація системи бухгалтерського і податкового обліку, що дають змогу оперативно отримувати об'єктивну інформацію для податкового менеджменту;
- визначення і моніторинг пільг, що діють в поточному і подальшому

податкових періодах, якими має право користуватися підприємство;

- застосування обґрунтованих і ефективних методик розподілу непрямих витрат, що дають змогу зменшити податкові платежі;
- розроблення системи контролю за наднормативними витратами, що не враховуються з метою оподаткування.

Таким чином, здійснення податкового менеджменту в межах підприємства повинне ґрунтуватися на комплексному використанні всіх зазначених вище елементів і з урахуванням усієї сукупності податків, що сплачуються підприємством, технічних й інших можливостей.

Для узагальнення інформації про розрахунки підприємства за всіма видами платежів до бюджету, включаючи податки з працівників підприємства, та за фінансовими санкціями, що справляються в дохід бюджету призначено рахунок 64 “Розрахунки за податками й платежами”. Цей рахунок балансовий, пасивний, призначений для обліку джерел засобів.

Згідно з Інструкцією № 291 у бухгалтерському обліку для узагальнення інформації про розрахунки підприємства за усіма видами платежів до бюджету призначено рахунок 64 “Розрахунки за податками й платежами”. На субрахунок 641 “Розрахунки за податками” ведеться облік усіх бюджетних податків (податок на прибуток, податок на додану вартість тощо). Зокрема, для обліку ПДВ до субрахунку 641 “Розрахунки за податками” відкривається окремий аналітичний рахунок “Розрахунки за податком на додану вартість” (наприклад, 6412 “Розрахунки за ПДВ”). До речі, також можливо запровадити ведення аналітичного обліку з іншою потрібною деталізацією обліку розрахунків з ПДВ (з використанням рахунків третього, четвертого порядку), що дозволить забезпечити узагальнення інформації, необхідної для складання податкової декларації та оперативного контролю розрахунків за цим податком.

За кредитом субрахунку 641 “Розрахунки за податками” аналітичний рахунок “Розрахунки за податком на додану вартість” відображається

виникнення податкових зобов'язань з ПДВ, а за дебетом – сума податкового кредиту з ПДВ та суми ПДВ, перераховані до бюджету.

Крім того, Інструкцією № 291 для обліку ПДВ передбачено ще два субрахунки, а саме:

- 643 “Податкові зобов'язання”, на якому ведеться облік суми податку на додану вартість, визначеної, виходячи із суми одержаних авансів (передоплати) за готову продукцію, товари, інші матеріальні цінності та нематеріальні активи, роботи, послуги, що підлягають відвантаженню (виконанню);

- 644 “Податковий кредит”, на якому ведеться облік суми податку на додану вартість, на яку підприємство набуло право зменшити податкове зобов'язання.

На бухгалтерську службу підприємства покладена подвійна робота – ведення бухгалтерського фінансового та податкового обліку окремо. В деяких аспектах вони збігаються, але взагалі мають деякі відмінності.

Журнал реєстрації господарських операцій на ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС» за серпень 2017 року наведено в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Журнал реєстрації господарських операцій на ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС» за серпень 2016 року

№ з/п	Зміст господарської операції	Кореспондуючі рахунки		Сума, грн.
		Дебет	Кредит	
1	2	3	4	5
1	Вартість реалізованої продукції	361	701	12 000
2	ПДВ	701	641	2 000
3	Собівартість реалізованої продукції	901	261	6 250
4	Зарахована національна валюті від покупця за реалізовану продукцію	311	361	12 000
5	Зарахований аванс	311	681	24 000
6	Враховане зобов'язання з ПДВ за датою зарахування авансу	643	641	4 000
7	Вартість реалізованої продукції	361	702	24 000
8	ПДВ	702	643	4 000
9	Собівартість реалізованої продукції	902	281	18 000
10	Проведено взаємозалік по розрахунковим операціям	681	361	24 000

11	Надійшли товарно-матеріальні цінності	20 641	631 631	1000 200
12	Перераховано кошти за отримані ТМЦ	631	311	1200

Продовження табл. 2.1

1	2	3	4	5
13	Придбано МШП для господарських цілей	22 641	631 631	150 30
X	РАЗОМ	X	X	132830

Для обчислення податку на додану вартість, як видно по вищезазначеним операціям, на ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС» застосовується метод прямого вирахування.

Таким чином, сума податку на додану вартість, які підлягала сплаті ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС» за серпень 2017 року така: $(10000 \cdot 0,2 + 20000 \cdot 0,2) - (1000 \cdot 0,2 + 150 \cdot 0,2) = 5770$ грн.

Організація обліку передбачає достовірне, повне та своєчасне відображення на рахунках бухгалтерського обліку операцій з ПДВ. Підставою для відображення таких операцій на рахунках бухгалтерського обліку є дані первинного обліку (рахунки-фактури, акти приймання-передачі тощо). Проте в обліку, згідно з податковим законодавством, підставою для відображення вважається належним чином оформлена податкова накладна, яка також є розрахунковим і звітним документом та, відповідно до Податкового кодексу України, виконує функції податкового документа, яким передбачено основні вимоги для відображення податкових зобов'язань у Реєстрі виданих та отриманих податкових накладних.

Також суми ПДВ (податкового кредиту та податкового зобов'язання) при здійсненні розрахунків з покупцями, постачальниками, підрядниками та іншими кредиторами на ТОВ ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС» відображуються ще в таких документах: накладній, платіжно-розрахункових документах, митній декларації тощо. Операції з перерахунку податку на додану вартість до бюджету оформлюються платіжними дорученнями, та факт перерахунку з поточного рахунка – виписками банку. При цьому суми ПДВ, нараховані (сплачені) у зв'язку з поставкою товарів (послуг), що зазначаються в податковій накладній, повинні відповідати сумі податкових зобов'язань продавця і мають бути включені до реєстру виданих та

отриманих податкових накладних, і навпаки.

При отриманні передоплати підприємство використовує субрахунок 643 “Податкові зобов’язання”, на якому, згідно з Інструкцією про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов’язань і господарських операцій підприємств і організацій, ведеться облік суми податку на додану вартість [1].

Субрахунок 643 є пасивним, транзитним, оскільки на ньому тимчасово, за дебетом обліковується сума ПДВ, яка в момент отримання авансу визнана як податкове зобов’язання. При цьому дебетові обороти на субрахунку 643 виникають раніше за кредитові і до моменту здійснення заключної операції (відвантаження товарів, робіт, послуг) будуть відображені у складі статті Балансу “Інші оборотні активи”, що необґрунтовано збільшує активи підприємства.

Крім того, назва субрахунку не відповідає дійсному його призначенню. Сума податкових зобов’язань, яка збільшує заборгованість підприємства до бюджету відображається на субрахунку 641 “Розрахунки за податками” (відповідному аналітичному рахунку). Тому назву субрахунку 643 “Податкові зобов’язання” слід змінити на “Податкові розрахунки з податкових зобов’язань”, акцентувавши увагу, що він використовується тимчасово і у випадку здійснення передплат.

Сума ПДВ, що підлягає сплаті до державного бюджету України або бюджетному відшкодуванню, визначається як різниця між сумою податкового зобов’язання звітного (податкового) періоду та сумою податкового кредиту такого звітного (податкового) періоду.

Варто відзначити, що згідно з ПКУ впроваджено автоматичне бюджетне відшкодування ПДВ, яке значно спрощує цю процедуру. Визначення відповідності платника податку певним критеріям проводиться в автоматизованому режимі протягом 15 календарних днів після граничного терміну подання звітності.

Впровадження автоматичної системи відшкодування забезпечить можливість швидкого визначення платників, які мають сумнівну податкову історію.

Таким чином, проаналізувавши особливості нарахування та сплати ПДВ в бухгалтерському обліку, варто вказати на необхідність удосконалення методики бухгалтерського обліку ПДВ.

Проблеми, які виникають при відображенні ПДВ у бухгалтерському обліку, можна вирішити шляхом внесення змін до нормативно-правових актів у частині змін назви субрахунків 643 і 644 та внесення коригувань до їх характеристик.

У практичній діяльності підприємств варто використовувати аналітичні рахунки до субрахунку 644 “Податковий кредит” у частині підтверджених та непідтверджених сум податкового кредиту, що надасть детальну інформацію про стан розрахунків за ПДВ.

Ці зміни забезпечать управлінський персонал підприємства належною інформацією, що дасть можливість визначити податкове навантаження та шляхи оптимізації оподаткування на підприємстві.

2.2. Відображення розрахунків з бюджетом за податком на додану вартість у фінансовій та податковій звітності підприємства

Правильне відображення розрахунків з податку на додану вартість має важливе значення, оскільки дозволяє забезпечити достовірність записів в облікових регістрах та звітності.

Особливості побудови реєстрів аналітичного обліку та їх удосконалення. Реєстром аналітичного обліку з ПДВ в Україні виступає Реєстр виданих та отриманих податкових накладних (надалі – Реєстр ПН).

У розділі I Реєстру “Видані податкові накладні” відображаються база оподаткування і суми податкового зобов’язання на підставі податкових

накладних.

Розділ II Реєстру “Отримані податкові накладні” має свої особливості. У ньому обліковуються операції з придбання товарів/послуг з метою використання у господарській діяльності платника для здійснення операцій, що оподатковуються ПДВ за основною ставкою (20 %) чи нульовою, звільнених від оподаткування та таких, що не є об’єктом оподаткування, а також тих, які не призначаються для використання у господарській діяльності цього платника податку або призначаються для постачання послуг за межами митної території України чи послуг, місце постачання яких визначається за межами митної території України. В результаті платник податку визначає суми, які включаються до податкового кредиту, а які ні.

Особливістю відображення є те, що відповідно до пункту 201.10 статті 201 Податкового кодексу при здійсненні операцій з постачання товарів/послуг платник податку – продавець товарів/послуг зобов’язаний надати покупцю податкову накладну після реєстрації в Єдиному реєстрі податкових накладних. Така реєстрація податкових накладних та/або розрахунків коригування до податкових накладних у Єдиному реєстрі податкових накладних здійснюється не пізніше 20 календарних днів, наступних за датою їх виписки [67]. Зауважимо, що таких вимог норми фінансового обліку не містять.

Щодо виправлень помилок у Реєстрі, то вони здійснюються методом “сторно” за правилами, передбаченими для бухгалтерського обліку, у момент виявлення таких помилок. При цьому метод “сторно” здійснюється аналогічно методу, яким виправляються помилки у регістрах бухгалтерського обліку, а саме шляхом зворотного запису на величину помилки в тому звітному періоді, у якому її виявлено.

На підставі реєстрів відбувається заповнення Податкової декларації з ПДВ.

Податкова звітність подається до органу державної податкової служби особою, яка зареєстрована платником податку на додану вартість згідно з вимогами розділу V Кодексу, за винятком розрахунку податкових зобов'язань, нарахованих отримувачем послуг, не зареєстрованим як платник податку на додану вартість, які постачаються нерезидентами, у тому числі їх постійними представництвами, не зареєстрованими платниками податків, на митній території України, який подається особою, не зареєстрованою платником податку на додану вартість, і тільки за той звітний (податковий) період (календарний місяць), у якому такі послуги отримано.

Звітний (податковий) період визначається у порядку, встановленому статтею 202 розділу V Податкового кодексу, і може дорівнювати одному календарному місяцю, а у випадках, визначених кодексом, – календарному кварталу, з урахуванням таких особливостей:

а) якщо особа реєструється як платник податку з іншого дня, ніж перший день календарного місяця, першим звітним (податковим) періодом є період, який розпочинається від дня такої реєстрації та закінчується останнім днем першого повного календарного місяця;

б) якщо податкова реєстрація особи анулюється в інший день, ніж останній день календарного місяця, то останнім звітним (податковим) періодом є період, який розпочинається з першого дня такого місяця та закінчується днем такого анулювання.

При обранні квартального звітного (податкового) періоду платник податку, разом з декларацією за останній звітний (податковий) період календарного року подає до органу державної податкової служби заяву про вибір квартального звітного (податкового) періоду. При цьому квартальний податковий період починає застосовуватися з першого податкового періоду наступного календарного року до кінця такого року або до моменту втрати права на застосування ставки 0 відсотків податку на прибуток.

Якщо платник податку разом з декларацією за наслідками останнього звітнього (податкового) періоду календарного року не подав до органу державної податкової служби, у якому перебуває на обліку, указану вище заяву, такий платник податку зобов'язаний з першого звітнього (податкового) періоду наступного календарного року застосовувати місячний звітний (податковий) період.

Про перехід з квартального на місячний звітний (податковий) період платник податку зобов'язаний зазначити у відповідній податковій декларації за наслідками місяця, у якому здійснено такий перехід.

Якщо звітний (податковий) період дорівнює календарному місяцю, декларація подається до органу державної податкової служби, в якому перебуває на обліку платник податку, протягом 20 календарних днів, наступних за останнім календарним днем звітнього (податкового) місяця.

Якщо звітний (податковий) період дорівнює календарному кварталу, декларація подається до органу державної податкової служби, в якому перебуває на обліку платник податків, протягом 40 календарних днів, наступних за останнім календарним днем звітнього (податкового) кварталу.

До декларації вносяться дані податкового обліку платника окремо за кожний звітний (податковий) період без наростаючого підсумку.

Податкова звітність у паперовій формі подається на аркушах формату А 4, в електронній формі – у порядку підготовки і подання податкових документів в електронному вигляді засобами телекомунікаційного зв'язку, встановленому центральним органом державної податкової служби.

Усі показники у податковій звітності проставляються у гривнях без копійок з відповідним округленням за загальновстановленими правилами.

Податкова звітність повинна бути підписана:

- 1) керівником платника податку або уповноваженою особою, а також особою, яка відповідає за ведення бухгалтерського обліку та подання податкової декларації до органу державної податкової служби. У разі

ведення бухгалтерського обліку і подання податкової декларації безпосередньо керівником платника податку така податкова декларація підписується таким керівником та особою, яка відповідає за ведення бухгалтерського обліку;

2) фізичною особою – платником податків або його законним представником;

3) особою, відповідальною за ведення бухгалтерського обліку та подання податкової декларації згідно з договором про спільну діяльність, управління майном або угодою про розподіл продукції.

Декларація подається платником за звітний період незалежно від того, чи провадив такий платник податку господарську діяльність у звітному періоді.

Додатками до декларації є:

1. Розрахунок коригування сум ПДВ до податкової декларації з податку на додану вартість (Д1);

2. Довідка щодо залишку суми від'ємного значення попередніх податкових періодів, що залишається непогашеним після бюджетного відшкодування, отриманого у звітному податковому періоді, та підлягає включенню до складу податкового кредиту наступного податкового періоду (Д2);

3. Розрахунок суми бюджетного відшкодування (Д3);

4. Заява про повернення суми бюджетного відшкодування (Д4);

5. Розшифровки податкових зобов'язань та податкового кредиту в розрізі контрагентів (Д5);

6. Довідка (Д6) подається платниками, які заповнюють рядки 3, та/або 4, та/або 5 декларації, та підприємствами (організаціями) інвалідів;

7. Розрахунок (перерахунок) частки використання сплаченого (нарахованого) податку за придбаними (ввезеними) товарами/послугами,

необоротними активами між оподатковуваними та неоподатковуваними операціями (Д7);

8. Заява про відмову постачальника надати податкову накладну (порушення ним порядку заповнення та/або порядку реєстрації в Єдиному реєстрі податкових накладних) (Д8).

Бухгалтерський баланс відображає узагальнення результатів діяльності за звітний період, тобто наявність дебіторської або кредиторської заборгованості з ПДВ, використовуючи принцип балансового узагальнення. Даний принцип порівнює суми по дебету та кредиту з податку на додану вартість для визначення різниці у вигляді чистого податкового зобов'язання або суми бюджетного відшкодування.

У формі фінансової звітності №1 “Баланс (Звіт про фінансовий стан)” ПДВ відображається як у активі, так і у пасиві. Рядок 1135 активу “Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом” відображає дебетові обороти по рахунку 641, а рядок 1190 “Інші оборотні активи” відображає дебетові обороти рахунків 643 та 644. Кредитові обороти по рахунках 641 у пасиві балансу відображаються у рядку 1620 “Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом”. У рядку 1690 “Інші поточні зобов'язання” відображаються кредитові обороти по 643 та 644 у випадку, якщо на момент складання фінансової звітності ще не відбувся факт оприбуткування товарів, або отримання послуг.

У формі №2 “Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)” до 2013 року існував окремий рядок “Податок на додану вартість”, що відображав суми ПДВ, які підлягали вирахуванню з доходу. Із 2013 року у даній формі фінансової звітності першим рядком для заповнення вже є 2000 “Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)”, що відображає вартість доходу без ПДВ та інших вирахувань.

Таким чином, вважаємо за доцільне доповнити ф. № 2 “Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)” окремим рядком “Податок

на додану вартість”. Це дозволить розширити інформаційну базу для застосування взаємної перевірки під час здійснення внутрішнього і зовнішнього контролю повноти, достовірності і своєчасності відображення розрахунків з ПДВ в розрізі ставок за всіма стадіями обробки облікових даних, зокрема, у первинних документах, облікових регістрах та звітності.

2.3. Організація обліку розрахунків за податком на додану вартість за умов застосування сучасних інформаційних систем

Правильність документального оформлення та відображення в обліку розрахунків за податком на додану вартість і надалі залишається непростю ділянкою обліку. Для здійснення комплексних досліджень щодо розрахунків з бюджетом, одним з головних джерел інформації є податкова звітність, яка розкриває її користувачам інформацію про наявність зобов'язань за кожним податком за звітний (податковий) період на підставі якого здійснюється сплата або регулювання заборгованості платника податків за таким податком. В сучасних умовах ведення бухгалтерського обліку, точність і оперативність надання такої інформації залежить від автоматизації, яка значно розширює його можливості, підвищує ефективність, якість роботи бухгалтерії в цілому.

Податковий облік ведеться з метою формування повної та достовірної інформації про господарські операції, що були проведені платником протягом звітного періоду з метою оподаткування, а також забезпечення інформацією внутрішніх та зовнішніх користувачів для контролю за правильністю нарахування, повнотою та своєчасністю перерахування податків до відповідних бюджетів [1].

Інформаційною базою податкового обліку є:

- первинні облікові документи (документи, що містять відомості про господарську операцію та підтверджують її здійснення);
- реєстри податкового обліку (форми систематизації даних податкового обліку за звітний (податковий) період, які згруповані відповідно до вимог податкового законодавства. Податкові реєстри призначені для систематизації та накопичення інформації, яка міститься в первинних документах, аналітичних даних податкового обліку для відображення в податкових деклараціях;

- податкова звітність з певних податків та зборів, яка складається платником податків, виходячи з даних податкового обліку [67].

Відображення інформації з податку на додану вартість передбачають заповнення податкових документів [65].

Отже, формування податкової інформації з ПДВ передбачає чотири етапи:

1. Складання податкової накладної.
2. Ведення Єдиного реєстру податкових накладних.
3. Ведення реєстру виданих та отриманих податкових накладних.
4. Складання податкової звітності та обов'язкових додатків до неї.

Автоматизований облік розрахунків за податком на додану вартість сприятиме скороченню витрат часу на підготовку необхідної документації та дозволить уникнути низки технічних помилок. Так, наприклад, в рішення “1С: Бухгалтерія для України” визначається схема оподаткування для кожної господарської операції. Загальновідомим представником бухгалтерських програм з високим рівнем автоматизації процесів є фірма “1С” із своїми програмними продуктами “1С: Підприємство 7.7”, що еволюціонував до “1С: Підприємство 8.2”. Зазначені програмні продукти, розроблені фірмою “1С”, дозволяють працювати в одному інформаційному просторі як бухгалтерському, так і оперативному обліку.

“1 С: Бухгалтерія 8 для України” дозволяє формувати і реєструвати усі необхідні податкові документи: податкові накладні, додатки до них. У конфігурації реалізовано дві методики розрахунку податкової бази (“першої події”) по ПДВ: оперативний розрахунок при проведенні документів і відкладене визначення податкових зобов'язань/кредиту у кінці періоду. Для контролю коректності податкового кредиту, показаного при вступі, ведеться податковий облік запасів, паралельний бухгалтерському.

При автоматизації облікових операцій з розрахунку податку на додану вартість, слід врахувати такі особливості:

- підприємство може одночасно вести облік операцій, які підпадають під різні ставки оподаткування (0% чи 20%), або звільняються від оподаткування;
- на кожному підприємстві є господарські операції, які включаються в розрахунок податкового кредиту та зобов'язань, а є такі, які не включаються. Відповідно і облік таких операції потрібно вести окремо;
- розрахунок ПДВ відбувається за першою подією, якою може бути відвантаження товарів чи отримання оплати. При цьому слід врахувати, що первинні документи бухгалтерського обліку, за якими фіксуються операції оплати-відвантаження не є підставами для включення суми в кредит чи зобов'язання. Формування суми ПДВ до сплати чи відшкодування здійснюються лише на підставі виписаних належним чином податкових накладних покупця чи постачальника;
- у підприємства формуються два потоки податкових документів: податкові накладні, які підприємство виписує при реалізації товарів, та податкові накладні, які підприємство отримує при придбанні. І перший, і другий потік документів потрібно чітко контролювати, щоб уникнути проблеми не включення сум у розрахунок ПДВ;
- для операцій придбання можливий пропорційний розподіл ПДВ (ст. 199 ПКУ) [67].

Для введення параметрів облікової політики організації по бухгалтерському обліку вибирають в меню “Підприємство” пункт “Облікова політика”, а в ній підпункт “Облікова політика організацій”. Для додавання нового запису про облікову політику натискаємо кнопку “Insert” або вибираємо меню “Дії” – “Додати”. У вікні, що відкрилося, заповнюють параметри облікової політики бухгалтерського обліку так, про ПДВ вказуємо у рядку схема оподаткування. Для відображення основних документів та операцій, пов’язаних з податковим обліком передбачено меню “Податковий облік”.

На підставі зазначених податкових документів формується “Реєстр виданих та отриманих податкових накладних”, упровадження обумовлене вимогами пункту 201.15 статті 201 розділу V ПКУ [67]. Реєстр є формою для запису (реєстрації) виданих та отриманих податкових накладних. Платники податку щомісяця в строки, передбачені для подання податкової звітності (календарний місяць), подають контролюючому органу копії записів у Реєстрах за такий період в електронному вигляді.

У зв’язку з цим доцільно розглянути процедури вивантаження реєстру податкових накладних із програми 1С і на підставі цих даних створення пакету звітності (декларації з ПДВ) за допомогою системи “MEDoc”. “M.E.Doc” – повноцінна система електронного документообігу, за допомогою якої можна працювати з документами різних типів і призначення: звітами, податковими накладними, договорами, рахунками, актами та ін. Для бухгалтерів, найголовніші переваги подання звітності через Інтернет – це: цілодобовий доступ – 24 години на добу мати можливість надсилати документи в різні контролюючі органи, не залишаючи свого робочого місця; швидкість – у будь-яку податкову інспекцію можна надіслати електронний звіт за 5 хвилин; захищеність – безпека документообігу, яка гарантує захист електронної звітності від несанкціонованого доступу.

Для формування необхідних податкових документів, необхідно вивантажити з програми 1С реєстр податкових накладних (в головному меню програми вибираємо “Звіти” → “Регламентовані звіти”). У вікні, у полі “Група звітів” необхідно вибрати потрібний звітний період, після чого в полі “Список звітів” в категорії “Податкові органи” клацнути на заголовок “Реєстр податкових накладних”. У розпочатому бланку реєстру задається звітний період і натискаємо на кнопку “Заповнити”. Потім необхідно експортувати дані реєстру у формат XML. Для цього потрібно клацнути мишкою по активному полю “Зберегти у форматі XML”. У вікні “Експорт звіту в XML” в полі “Каталог збереження файлів експорту” вказується шлях

(місце) збереження реєстру. Якщо експорт даних був проведений без помилок, то програма в окремому вікні повідомить про успішне завершення операції.

В розділі модулю “Облік ПДВ” міститься сама декларація та додатки до неї, згруповані за видом платника податків. Модуль призначений для перевірки звітних податкових документів.

Сформовані у Реєстрі отриманих та виданих податкових накладних документи необхідно відкрити, перевірити та зберегти. Перевірені та збережені документи (Декларація та додатки) поміщаються у модуль “Реєстр звітів” у тому звітному періоді, в якому вони були створені. З відкритих документів декларації та додатків формують пакет податкових документів, а також відправляють його у контролюючі органи.

Для формування пакету документів, на панелі стану документу виберіть закладку “Наступні дії” і натискають “Створити пакет звітів”. У відкритому модальному вікні “Перелік звітів” позначають галочками документи, що потрібно сформувати. Створені документи можна переглянути у модулі “Реєстр звітів”. Для відправки у контролюючі органи, пакет спочатку необхідно підписати ЕЦП. Для цього на панелі стану документу вибирають закладку “Наступні дії” → “Підписати пакет звітів”. По завершенні стандартної процедури підписання, на панелі стану документу стає доступною функція “Подати пакет звітів”.

На виконання команди розпочнеться процедура відправлення пакету звітів у контролюючий орган .

Після отримання звітності в електронному вигляді працівники територіального органу Державної фіскальної служби України її розшифровують (перевіряючи відповідність електронного ключа) та відправляють платнику податків першу квитанцію – тим самим підтверджується отримання документів (другий екземпляр першої квитанції в електронному вигляді зберігається в Державній фіскальній службі). Якщо

на електронну адресу платника податків не надійшла перша квитанція, то документ про звітність вважають не отриманим.

На підтвердження прийому поданої звітності платнику податків надсилають другу квитанцію. Її надсилають у текстовому форматі: тут зазначають реквізити прийнятого податкового документа в електронній формі, дату прийому документа, реєстраційний номер, податковий період та дані відправника квитанції. На другу квитанцію накладають електронний цифровий підпис Державної фіскальної служби України. Його шифрують і пересилають платнику податків (другий його екземпляр зберігають у Державній фіскальній службі України). Датою і часом подачі податкового документа в електронному вигляді вважають дату і час, зафіксовані в першій квитанції. Якщо платник податків виявив помилку у відправленому звіті, він може надіслати електронною системою уточнювальний звіт.

Таким чином, документування операцій з ПДВ – складний процес та потребує достатньої уваги, знань та умінь для правильної обробки первинних документів з моменту надходження документа на підприємства до подання звіту до контролюючих органів. Запровадивши на ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС» автоматизований облік розрахунків за податком на додану вартість спростить роботу при обробці податкових документів та використання інформаційних систем підвищує ефективність і вірогідність обліку, що грає дуже важливу роль в умовах сьогодення. У правильно автоматизованому обліку податку на додану вартість можна досить легко, швидко й точно одержати необхідну інформацію та сформувати форми податкової звітності.

Висновок до розділу 2

Побудова та належне функціонування обліку передбачає органічне поєднання методологічних та організаційних принципів його здійснення. Це,

у свою чергу, забезпечує його відповідність як загальнодержавним вимогам з урахуванням галузевих особливостей, так і потребам самого підприємства в інформаційному забезпеченні оперативного управління, контролю та складання звітності.

На ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС» забезпечено безперервність відображення операцій і достовірну оцінку активів, зобов'язань капіталу в бухгалтерському обліку застосовуючи журнальну форму обліку, використовуючи при цьому всі облікові регістри, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 29.12.2000 р. № 356 “Про затвердження методичних рекомендацій щодо застосування регістрів бухгалтерського обліку”, а також форми облікових регістрів розроблені фахівцями підприємства в минулих роках. Вона ґрунтується на застосуванні журналів і відомостей, де збираються і систематизуються дані первинних документів, необхідні для синтетичного і аналітичного обліку.

Завдання податкового менеджменту на ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС» є розробка системи послідовних рішень, спрямованих на формування фінансового потенціалу та підвищення його ефективності.

Для узагальнення інформації про розрахунки підприємства за всіма видами платежів до бюджету, включаючи податки з працівників підприємства, та за фінансовими санкціями, що справляються в дохід бюджету призначено рахунок 64 “Розрахунки за податками й платежами”. Цей рахунок балансовий, пасивний, призначений для обліку джерел засобів.

Правильність документального оформлення та відображення в обліку розрахунків за податком на додану вартість і надалі залишається непростю ділянкою обліку.

Реформування нормативно-правової бази визначення і сплати ПДВ обумовило зміни бухгалтерської і податкової звітності. Посилення контролю за достовірністю сплати ПДВ можна досягти лише за умови скорочення витрат часу на складання облікових документів, їх опрацювання, отже

удосконалення існуючої системи обліку, а не розширенням дублювання первинного, аналітичного і синтетичного обліку. Це автоматично сприятиме спрощенню контролю за нарахуванням і сплатою податку, посиленню його ефективності. Одним із варіантів може бути зміна теперішніх первинних документів і реєстрів аналітичного обліку та приведення їх у відповідність із встановленими потребами, щодо відображення платежів у бюджет.

Запровадивши на ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС» автоматизований облік розрахунків за податком на додану вартість спростить роботу при обробці податкових документів та використання інформаційних систем підвищує ефективність і вірогідність обліку, що грає дуже важливу роль в умовах сьогодення. У правильно автоматизованому обліку податку на додану вартість можна досить легко, швидко й точно одержати необхідну інформацію та сформувати форми податкової звітності.

РОЗДІЛ 3

РОЗРОБКА СИСТЕМ КОНТРОЛЮ ТА ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ РОЗРАХУНКІВ ЗА ПОДАТКОМ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

3.1. Джерела, основні показники та методи контролю розрахунків за податком на додану вартість

В Україні на сучасному етапі розвитку відбуваються глибокі соціально-економічні перетворення, які позначилися на організації й методах фінансового контролю, механізмів його впливу на діяльність підприємств виробничої й невиробничої сфери.

Реформування економічних відносин у системі ринкових перетворень потребують організаційних заходів контролю та методологічних і методичних підходів щодо формування системи фінансового контролю на підприємстві.

Об'єктивною основою для фінансового контролю на підприємствах є контрольна функція фінансів, яка дає змогу впливати на господарський процес шляхом використання фінансової звітності, бухгалтерського обліку у поєднанні з дослідженням фактичного стану об'єктів контролю.

Внутрішній контроль, в ринкових умовах господарювання, є науково обгрунтованою системою активного спостереження, перевірки та впливу на результати діяльності. Це є важливим чинником ефективного управління процесами відтворення, що здійснюються для досягнення мети підприємницького формування.

За таких умов, внутрішній контроль на ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС» повинен бути спрямований на виявлення об'єктивних і суб'єктивних причин та відхилень, передбачити розроблення заходів для їх усунення та недопущення. Можливості використання цінових факторів на продукцію, питання зниження її собівартості та підвищення рентабельності виробництва, не можна залишати поза увагою. Ці проблеми повинні бути в списку

найбільш пріоритетних як у системі бухгалтерського контролю, так і в управлінні виробництвом.

Внутрішньогосподарський контроль необхідний для забезпечення достовірної оцінки певної ситуації та покликаний створити умови для внесення (за необхідністю) коригувань до запланованих показників розвитку як окремих підрозділів, так і всього підприємства в цілому. Виходячи з цього, контроль є одним з головних інструментів розробки і прийняття управлінських рішень. Саме це і забезпечить, в свою чергу, нормальне функціонування підприємства і досягнення поставлених ним цілей.

Зміст і суть внутрішньогосподарського контролю можуть бути максимально розкриті лише у сфері управлінської діяльності, яку він обслуговує. Тому, система внутрішнього контролю – це політика і процедури внутрішнього контролю, прийняті управлінським персоналом суб'єкта господарювання з метою забезпечення (на скільки це можливо) правильного та ефективного ведення господарської діяльності (у тому числі дотримання політики управлінського персоналу), збереження активів, запобігання шахрайству та помилкам, а також виявлення їх, забезпечення точності і повноти облікових записів, своєчасної підготовки достовірної фінансової інформації. Система внутрішнього контролю охоплює й інші питання, безпосередньо пов'язані з функціями облікової системи [].

Результативність і ефективність діяльності за ефективним внутрішнім контролем розрахунків за податком на додану вартість на ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС», в першу чергу, означає:

- відповідність планам підприємства, стратегіям і процедурам;
- забезпечення збереженості майна;
- економне і ефективне використання ресурсів;
- достовірність звітів діяльності і даних;
- ступінь досягнення поставлених цілей.

Внутрішній контроль являється ефективним, коли у керівництва є достатньо обґрунтована впевненість у досягненні цілей, коли закони і діючий порядок виконується і підприємство здатне адекватно звітувати про свою діяльність перед суспільством і третіми особами.

Дане визначення виражає розуміння наступних суттєвих моментів:

- внутрішній контроль є не самоціллю, а процесом для досягнення конкретної мети;
- внутрішній контроль – це безперервна діяльність людей на всіх рівнях підприємства, а не тільки інструкції чи розпорядження на папері;
- від внутрішнього контролю можна передбачати підтвердження чи докази того, що мета може бути досягнута в розумній мірі;
- внутрішній контроль існує для того, щоб сприяти досягненню поставленої мети.

Будь-яка діяльність являє собою визначений процес, направлений на досягнення цілей поставлених перед підприємством. Даний процес складається із дій всього персоналу протягом робочого часу. Працівник підприємства може не виконувати певні накази, виконувати їх не в строк або виконувати не якісно. Таке можливо навіть, якщо службові обов'язки детально викладені в посадових інструкціях працівників.

Розв'язати дану проблему на ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС» можна з використанням картографування дій кожного працівника. Картографування – детальне зображення процесу діяльності підприємства графічним способом. В результаті картографування всіх процедур, що здійснюються персоналом, кожен працівник протягом робочого дня заповнює розроблені спеціально для його робочого місця форми. Дані форми повинні бути складені таким чином, що якщо працівник не виконує якусь роботу або виконує її не якісно, то відповідні графи форми залишаються незаповненими. Якщо в процесі задіяні два і більше працівників і невиконання якоїсь роботи одним із них, перешкоджає іншому працівнику

виконувати свої трудові обов'язки, інший стає зацікавленим в усуненні даної перешкоди.

Таким чином, внутрішній контроль, який використовує такий інструмент як картографування, максимально деталізує дії, які повинен виконувати працівник. В результаті такої деталізації:

- чітко викладені обов'язки кожного працівника;
- відбувається попередження помилок, які може допустити працівник;
- кожен працівник зацікавлений в тому, щоб якісно виконати свої обов'язки, оскільки мінімальне відхилення від них можна виявити в будь-який момент;
- кожен працівник зацікавлений в тому, щоб інші члени трудового колективу якісно виконували свої обов'язки.

Отже, внутрішньогосподарський контроль, на сьогодні, набуває особливого значення і як першого ступеня економічного контролю, і як гаранта зовнішнього зв'язку між суб'єктом і об'єктом. Тому внутрішньогосподарський контроль лише як функція управління є неповною інтерпретацією. Адже як механізм зворотного зв'язку, контроль є заключною стадією процесу управління.

Разом з тим, внутрішньогосподарський контроль, за часом проведення, поділяється на попередній, поточний та наступний. Такі види контролю, по відношенню до управлінського процесу, здійснюються на відповідних етапах розробки, прийняття та реалізації управлінських рішень. Виходячи з цього, можна стверджувати, що контроль виступає ще й як складова даного процесу.

3.2. Методика контролю розрахунків за податком на додану вартість

Система внутрішнього контролю – це сукупність організаційних заходів, процедур, методів внутрішнього контролю, які застосовуються керівництвом

підприємства з метою ефективного ведення господарської діяльності.

При побудові системи внутрішнього контролю за нарахуванням та сплатою ПДВ керівництво переслідує мету забезпечення:

- 1) достовірною інформацією, необхідною для прийняття управлінських рішень, зокрема, в частині податкового планування;
- 2) збереження документів, що засвідчують право на визнання податкового кредиту та декларують виникнення податкового зобов'язання, оскільки такі документи служать доказовою базою при вирішенні судових спорів;
- 3) ефективності господарської діяльності з метою попередження неефективного використання ресурсів шляхом контролювання вчасності надходження податкових накладних від контрагентів, які надають право визнавати податковий кредит з ПДВ, і таким чином, законно зменшувати суму коштів до сплати в бюджет;
- 4) дотримання принципів затвердженої облікової політики в частині обліку розрахунків за ПДВ;
- 5) виконання вимог Податкового кодексу та інших нормативно-правових актів при нарахуванні та сплаті ПДВ.

Можна виділити такі основні завдання внутрішнього контролю за нарахуванням та сплатою ПДВ:

- 1) перевірка правильності формування бази оподаткування, застосування різних ставок оподаткування, визнання податкового кредиту, а також дотримання вимог облікової політики в частині розрахунків за ПДВ та вимог фінансового планування;
- 2) оцінка стану бухгалтерського обліку на синтетичних рахунках та субрахунках різних порядків, а також аналітичних рахунків, що використовуються для обліку розрахунків за ПДВ;

3) контроль за відображенням розрахунків за ПДВ у фінансовій та податковій звітності. Завдання внутрішнього контролю розрахунків за ПДВ безпосередньо впливають на методику його контролю.

Для досягнення максимального результату, внутрішня перевірка на **ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС»** відбувається за певними етапами (рис. 3.1).

Рис. 3.1. Етапи проведення контролю розрахунків з податку на додану вартість на підприємстві

Джерело: [1].

Метою внутрішнього контролю розрахунків за ПДВ в узагальненому вигляді є забезпечення повноти нарахування та сплати ПДВ, а також захист управлінського персоналу від штрафних санкцій.

Об'єктом внутрішнього контролю розрахунків за ПДВ є господарська діяльність підприємства, господарські процеси та операції, що призводять до виникнення податкових зобов'язань і кредиту, а також дії та діяльність відповідальних за нарахування та сплату ПДВ осіб.

На першому етапі здійснюються загальні дії щодо визначення предмету та об'єкту контролю на підприємстві, відповідно до яких визначаються та аналізуються нормативно правові акти, установчі документи, накази та інші документи суб'єкта господарювання, які відображають нарахування та порядок визначення податкового кредиту та зобов'язання, тобто відбувається підбір та нагромадження необхідної інформації. Здійснюється вибір виконавців контролю, вивчається фінансова звітність та статистична звітність суб'єкта господарювання, вивчаються розпорядчі документи органу управління підприємства, досліджуються матеріали попередніх контрольних заходів тощо.

На другому етапі складається план та графік дослідження, а саме визначається методика та техніка контролю розрахунків підприємства з контрагентами, визначається послідовність дій контролерів, здійснюється розподіл роботи між контролерами (якщо контроль здійснює декілька осіб). Уточнюється інформація, зібрана на першому етапі, яка потім конкретизується та аналізується. Розробляються робочі документи контролерів Робочий план потрібен для чіткого розподілу функцій між

контролерами та термінів проведення.

На третьому етапі контролери перевіряють такий документ як Відомість проведення контролю розрахунків за податком на додану вартість. Дана відомість заповнюється на третьому етапі контролю під час якої здійснюється безпосередній контроль нарахування податкового кредиту та зобов'язання, а саме здійснюється формальна, арифметична, зустрічні перевірки, нормативно-правові перевірки щодо об'єкту контролю, при якій аналізуються та порівнюються дані фінансових, бухгалтерських документів, фінансової звітності, договорів та інших документів суб'єкта господарювання, що пов'язанні з нарахуванням та оприбуткуванням матеріальних цінностей чи списанням готової продукції та формулюються розбіжності щодо виявлених неточностей. Відомість допомагає контролеру детально дослідити та перевірити стан розрахунків за податком на додану вартість на підприємстві.

На четвертому етапі відбувається формулювання проблемних питань, які досліджуються та опрацьовуються, в результаті чого складаються висновки, щодо проведеного контролю розрахунків за податком на додану вартість. Після опрацювання результатів дослідження визначається форма презентації отриманих даних перевірки, що надається керівнику підприємства, з формулюванням та поданням пропозицій щодо вирішення поставлених проблем.

Керівник на підприємстві, як правило, хоче отримати конкретну інформацію по об'єкту який його цікавить, тому дана відомість допомагає контролеру детально описати виявленні порушення по об'єкту, їх вплив на фінансовий результат та отримати конкретні пропозиції щодо їх усунення.

Необхідність здійснення аудиту розрахунків за ПДВ обумовлена низкою причин:

- 1) постійна зміна законодавства з питань бухгалтерського обліку розрахунків за ПДВ, неоднозначність трактування його норм викликають

проблеми при нарахуванні та сплаті ПДВ, що зумовлює попит на аудиторські послуги з перевірки правильності розрахунків за ПДВ;

2) правильність обчислення ПДВ залежить від компетенції, досвіду та професіоналізму бухгалтерів, щодо рівня якого керівники підприємств не завжди обізнані, у зв'язку з чим прагнення убезпечити підприємство від накладання штрафних санкцій зумовлює попит на аудит розрахунків за ПДВ;

3) суб'єкти господарювання в більшості випадків намагаються мінімізувати розмір податків, що тягне за собою усвідомлену керівниками загрозу накладання штрафних санкцій, а в деяких випадках – адміністративної та кримінальної відповідальності за ухилення від сплати податків, тому аудит розрахунків за ПДВ надає впевненість управлінському персоналу в правильності податкового менеджменту підприємства.

Під час проведення аудиторської перевірки обліку ПДВ аудитору насамперед необхідно вивчити правильність організації бухгалтерського обліку податку на додану вартість, зокрема:

- перевірити розрахунок податку в сумах, що надійшли від замовників;
- пересвідчитися у своєчасності та правильності обчислення та відображення в обліку ПДВ з авансів, що надійшли (попередня плата);
- проконтролювати здійснені розрахунки щодо зарахування ПДВ;
- пересвідчитися у наявності та обґрунтованості застосування пільг при обчисленні та сплати ПДВ, передбачених законодавством;
- перевірити складання розрахунків (податкових декларацій) з платежів до бюджету;
- пересвідчитися у своєчасності та повноті сплати ПДВ до державного бюджету, внесення авансових платежів з ПДВ.

При проведенні перевірки податкового зобов'язання необхідно здійснювати:

- перевірку правильності визначення податкового зобов'язання з ПДВ за операціями з продажу основних засобів, нематеріальних активів та товарно-

матеріальних цінностей;

- перевірку визначення дати виникнення права на податкове зобов'язання з ПДВ та правильність відображення його у бухгалтерському обліку;
- перевірку правильності коригування податкового зобов'язання з ПДВ;
- звірку з даними бухгалтерського обліку та реєстром виданих та отриманих податкових накладних.

При проведенні перевірки податкового кредиту з ПДВ необхідно здійснювати:

- перевірку правильності включення суми ПДВ до податкового кредиту;
- перевірку визначення дати виникнення права на податковий кредит з ПДВ та правильність відображення його в бухгалтерському обліку;
- перевірку включення в податковий кредит сум ПДВ з придбання основних засобів, нематеріальних активів та товарно-матеріальних цінностей;
- перевірку правильності коригування податкового кредиту з ПДВ;
- звірку з даними бухгалтерського обліку та реєстром виданих та отриманих податкових накладних.

Під час перевірки складання податкової декларації з ПДВ необхідно:

- порівнювати суми ПДВ, зазначені у податковій декларації з ПДВ, з сумами ПДВ, отриманими за даними аудиту;
- за наявності сум ПДВ до відшкодування з бюджету перевіряти законність їх виникнення;
- порівняти нараховані (згідно з податковою декларацією з ПДВ) та сплачені (згідно з платіжними дорученнями) суми ПДВ;
- порівняти нараховані суми ПДВ за даними аудиту з сумами ПДВ, сплаченими згідно з платіжними дорученнями, та з наявністю переплати на особових рахунках підприємства по ПДВ у ДПП.

Під час перевірки ведення бухгалтерського обліку ПДВ необхідно

порівнювати:

- кореспонденції за рахунками 641, 643 та 644 за даними підприємства з кореспонденціями за рахунком за рахунками 641, 643 та 644 за даними аудиту;
- дані кореспонденції за рахунками 641, 643 та 644 з даними Журналу 3 та Відомості 3.6;
- дані Журналу 3 та Відомості 3.6 з даними Головної книги;
- дані Головної книги з даними фінансової звітності підприємства;
- дані податкової декларації з ПДВ з даними Звіту про фінансовий результат.

На основі наведеного зв'язку документів бухгалтерського обліку, в яких систематизуються дані про розрахунки за ПДВ, аудитор повинен здійснювати взаємну перевірку для підтвердження факту здійснення господарської операції, а у випадку виявлення будь-яких розходжень повинен поставити під сумнів здійснення такої операції.

Виявлені аудитором порушення фіксуються у робочих документах, а потім знаходять своє відображення у відповідних підсумкових документах. Документальне оформлення аудиту складається з двох видів документів: робочих та підсумкових (узагальнення результатів аудиту). Результати аудиторської перевірки аудитор оформляє висновком про якість складеної замовником бухгалтерської документації та декларацій, який може бути поданий до органів Державної податкової служби.

Додаткові аудиторські процедури мають базуватись на необхідності глибшого розуміння контролю, виявлення численних суттєвих помилок у податковому обліку та систематичного порушення податкового законодавства, а також на оцінці того, чи були основні процедури достатні для досягнення мети аудиту.

Отже, як внутрішній так і зовнішній контроль на підприємстві є засобом попередження фактів розкрадань та уникнення їх в майбутньому.

На даний час в Україні за різними об'єктивними і суб'єктивними причинами майже усі податки сприймаються негативно та піддаються критиці, але найгостріші дискусії точаться довкола справляння податку на додану вартість. Основна проблема адміністрування ПДВ лежить в законодавчій площині і податковому судочинстві. Прийняття ПКУ [] стало значним кроком у напрямку вирішення Проблем адміністрування податків та зборів і ПДВ зокрема. Однак сьогодні існує обгрунтована необхідність оцінки отриманих результатів та визначення напрямів подальшого вдосконалення системи адміністрування ПДВ.

Проблема підвищення ефективності податкового адміністрування є надзвичайно актуальною в сучасних умовах господарювання в Україні, оскільки обсяги податкових надходжень у бюджет значною мірою залежать від ефективності роботи податкових органів у цьому напрямку. На сьогодні в Україні існує низка чинників, які негативно впливають на якість податкового адміністрування. Основними з них є: по-перше, недосконалість та нестабільність податкового законодавства, коли платники податків не встигають адекватно реагувати на постійні зміни в порядку нарахування і сплати податків та надання податкової звітності, а окремі норми податкового законодавства допускають подвійне трактування; по-друге, поганий фінансовий стан значної кількості платників податків, що робить об'єктивно неможливим для них сплачувати податки повною мірою; по-третє, негативне ставлення і недовіра платників податків до податкових органів, схильність до уникнення сплати податків та ухилення від оподаткування.

Однією з основних проблем сьогодні є негативне сприйняття податку. Податок на додану вартість є непрямим податком на споживання, а отже має бути нейтральним до виробника. Якщо це так, то природно виникає питання щодо причин негативного ставлення і сприйняття податку. Адже це впливає на ефективність його стягнення.

Проблеми, пов'язані з функціонуванням ПДВ та адмініструванням, спричинені в основному впливом суб'єктивних чинників. Це корупція, лобіювання приватних інтересів, бюрократизація управлінських процедур. Ці аспекти адміністрування досить ґрунтовно висвітлені в працях вітчизняних та іноземних вчених. Незважаючи на це, цілий комплекс проблем залишається невирішеним, зокрема питання удосконалення окремих елементів функціонування податку й підходів щодо його адміністрування. У зв'язку з цим, обрану тему дослідження слід вважати надзвичайно актуальною і практично значущою.

Під системою адміністрування ПДВ слід розглядати взаємовідносини між державою, суб'єктами господарювання та органами фіскальної служби, як сукупність взаємопов'язаних управлінських процедур, операцій та функцій прикладного характеру, які здійснюються органами виконавчої влади в безперервному циклічному процесі реалізації податкової політики держави з метою забезпечення мобілізації податків і податкових платежів до централізованих фондів грошових коштів держави та органів місцевого самоврядування. Вітчизняна система адміністрування ПДВ протягом усього періоду функціонування даного податку зазнала суттєвих змін. Ці зміни були зумовлені в основному спробою наближення практики адміністрування до кращих світових стандартів, з одного боку, а з іншого – необхідністю відповідності процесам розвитку інформаційних технологій та економічної глобалізації.

Аналіз міжнародної практики адміністрування засвідчує, що важливим аспектом у вдосконаленні системи адміністрування ПДВ є використання інформаційно-технічних систем задля покращення процесів пошуку, збирання, накопичення, обробки, захисту, передачі та використання інформації податковою службою. Зокрема, автоматизація податкових функцій передбачає проведення комплексу процедур з реєстрації платників податків, електронної обробки аналітичної та статистичної звітності,

автоматичного формування плану перевірок із застосуванням сучасних технологій. Наочним прикладом подальшого розвитку і вдосконалення системи адміністрування ПДВ є досвід країн ЄС [].

Удосконалення адміністрування ПДВ може здійснюватись в декількох напрямках, однак найбільш актуальним нині є реформування порядку відшкодування податку. Будучи бюджетоутворюючим податком, ПДВ – одночасно є і втіленням корупційних дій та свавілля: деякі суб'єкти незаконно відшкодовують мільярди, а деякі – роками не можуть відшкодувати свій законний ПДВ.

При цьому, роль податкових органів щодо контролю за виконанням зобов'язань по сплаті ПДВ контрагентами платників податків, які перевіряються, є досить складним завданням. Відповідно до податкової практики, перевірка постачальників свідчить про те, що нерідко контрагенти платника податків, який перевіряється, не виконують свої зобов'язання по сплаті ПДВ до бюджету, при цьому відсутність у платника податку відповідальності за дії третіх осіб не дозволяє податковим органам обґрунтовано відмовити у відшкодуванні податку в подібних випадках [].

Аналіз практики адміністрування ПДВ засвідчує, що практично всі схеми ухилення від оподаткування спеціалізуються на отриманні бюджетного відшкодування шляхом проведення сумнівних операцій з використанням “фіктивних фірм”. Даними схемами користуються як експортери продукції, так і ті, що реалізують продукцію власного виробництва на внутрішньому ринку, з метою мінімізації своїх податкових зобов'язань. Тому важливим аспектом у вдосконаленні системи адміністрування ПДВ є використання інформаційно-технічних систем задля покращення процесів пошуку, збирання, накопичення, обробки, захисту, передачі та використання інформації податковою службою. Зокрема, автоматизація податкових функцій передбачає проведення комплексу процедур з реєстрації платників податків, електронної обробки аналітичної та

статистичної звітності, автоматичного формування плану перевірок із застосуванням сучасних інформаційних технологій.

Адміністрування ПДВ регулює значний перелік нормативно-правової бази, який з кожним роком удосконалюється, усуваючи потенційні шляхи ухилення від сплати податкових зобов'язань.

Важливою передумовою ефективної протидії зловживанням з ПДВ є робота на попередньому етапі – під час реєстрації платників ПДВ. Запроваджений порядок реєстрації платників ПДВ вже на цьому етапі дозволяє з'ясувати репутацію платника податку.

Слід зазначити, що ефективність системи адміністрування ПДВ в Україні зросла після запровадження єдиного реєстру податкових накладних. Підрозділи органів фіскальної служби усіх рівнів отримують доступ до статистичної інформації результатів автоматизованого співставлення на рівні центрального апарату фіскальної служби України даних податкової звітності з ПДВ контрагентів (розшифровок податкових зобов'язань та податкового кредиту контрагентів, розрахунків коригування сум ПДВ контрагентів) у розрізі звітних періодів. Відпрацювання сумнівних платників ПДВ відбувається за групами ризику. Але ще на попередньому етапі відбуваються камеральні перевірки платників податків. Статистична інформація щодо кількості, суми відхилень ПДВ та результатів їхнього опрацювання контролюючими органами формується за підпорядкованими їм категоріями платників ПДВ (або категоріях записів), звітними періодами, що значно збільшує ефективність проведення контрольно-перевірочної роботи органів фіскальної служби. Зазначені нормативні акти удосконалюють адміністрування ПДВ, руйнують схеми мінімізації податкових зобов'язань, ліквідують віртуальний податковий кредит з ПДВ, забезпечують повноту декларування податкових зобов'язань та забезпечують своєчасне відшкодування податку в умовах запровадження системи подвійного контролю перевірки податкової звітності з ПДВ та подання платниками

розшифровок податкового кредиту та зобов'язань у розрізі контрагентів.

Поряд з цим, окремими підрозділами органів фіскальної служби розроблена та впроваджена система критеріально-фільтраційного відбору платників податків, що дозволяє визначити підприємства, які приховують свій прибуток із залученням “податкових ям”, транзитних груп, конвертаційних центрів тощо [1].

Незважаючи на суттєві здобутки в процесі підвищення ефективності адміністрування ПДВ, система адміністрування даного податку потребує подальшого вдосконалення. З огляду на ці обставини, в Україні відбувається постійний процес удосконалення системи адміністрування ПДВ. Останні новації у сфері адміністрування цього податку наберуть законної сили з 1 січня 2015 року, зокрема, запроваджується електронна система адміністрування ПДВ на основі спеціальних рахунків платників податків, що будуть відкриті в окремому банку [2]. Ці заходи спрямовані на підвищення фіскальної ефективності цього податку через більш жорсткі засоби та механізми адміністрування. Разом з цим слід відзначити, що система спеціальних рахунків зі сплати ПДВ до державного бюджету має як переваги, так і недоліки. До основних переваг слід віднести створення дієвого механізму запобігання шахрайству і зловживанням при сплаті та отриманні відшкодування сум податку з державного бюджету. Основний недолік полягає у тому, що значна частина обігових коштів підприємств буде “заморожуватися” на цих рахунках, і це, за ланцюговим ефектом, призведе до пригнічення фінансово-господарської діяльності через дефіцит коштів, які необхідні для розрахунків між економічними агентами. Наразі важко передбачити, за яким сценарієм розвиватимуться події далі, адже можливий як позитивний, так і негативний варіант розвитку ситуації. На нашу думку, ефективність новацій залежатиме в першу чергу від того, наскільки вдало будуть застосовані сучасні інформаційні технології в процесі їхньої

імплементатії у практичну діяльність органів доходів і зборів, платників податків [].

При визначенні напрямів удосконалення системи адміністрування ПДВ в Україні необхідно уважно і детально проаналізувати недоліки діючого механізму адміністрування даного податку, оскільки роль ПДВ у формуванні Державного бюджету є провідною, а недоотримання надходжень від цього податку та його незаконне відшкодування з бюджету може порушити фінансову безпеку держави.

Заходи, спрямовані на удосконалення системи адміністрування ПДВ, повинні враховувати як інтереси держави в особі податкових органів, так і платників податків та бути націленими на підвищення ефективності функціонування цього податку, на його фінансову достатність та справедливості [].

Система адміністрування ПДВ в Україні залишається недосконалою як в частині поточного податкового контролю, так і здійснення перевірок, юридичної підтримки апеляційних процесів тощо. Незважаючи на запровадження електронної системи реєстру податкових накладних з ПДВ, проблеми “податкових ям”, корупційних схем при відшкодуванні податку не усунені. З огляду на це, на нашу думку, першочергові завдання, які мають бути вирішені в процесі подальшого вдосконалення системи адміністрування ПДВ, є такі: визначення справедливої вартості ціни товарів, робіт і послуг, що є базою оподаткування ПДВ; процедури відстеження і визнання угод, які укладаються виключно з метою формування фіктивного податкового кредиту, недійсними. Оскільки в практиці адміністрування ПДВ часто виникає ситуація, коли взаємовідносини між податковими органами і платниками податків реалізуються вже на етапі судового процесу, то надзвичайно ефективними правовими інструментами доведення нікчемності фінансово-господарських операцій є судові доктрини, які дозволяють встановити факт порушення законодавства. Вдосконалення потребує система

податкового контролю шляхом підвищення ефективності електронних камеральних і документальних перевірок.

З огляду на це, пропозиції щодо удосконалення контролю при адмініструванні ПДВ полягають у наступному:

- запровадити електронну систему проведення перевірок платників податків, що забезпечить більш швидкі та об'єктивні результати перевірок без порушення термінів їхнього проведення;
- здійснювати заходи щодо профілактики та запобігання скоєнню підприємствами правопорушень у сфері ПДВ, як результат – недопущення зловживань з боку підприємств, а отже, недопущення втрат бюджету;
- проводити перевірки з відшкодування ПДВ виключно електронною системою проведення перевірок, що забезпечить недопущення зловживань з боку як податківців, так і підприємств, недопущення проявів корупції при виконанні службових обов'язків, відсутність втрат бюджету;
- забезпечити новітніми інформаційними, комп'ютерними, телекомунікаційними технологіями і технологіями зв'язку, що надасть можливість швидкого та якісного виконання службових обов'язків;
- забезпечити штати ДПП висококваліфікованими фахівцями, збільшити розмір заробітної плати працівникам, створити позитивний імідж державного службовця, забезпечити гідні умови праці, постійно підвищувати кваліфікацію кожного працівника.

Отже, окреслені напрями для забезпечення відчутного ефекту повинні реалізовуватися комплексно із застосуванням системного підходу у відповідності з прийняттям належного нормативно-правового забезпечення.

3.3. Система показників, інформаційна база і основні методи економічного аналізу та методика економічного аналізу розрахунків за податком на додану вартість

Господарська діяльність підприємств, як і інші явища суспільного життя, потребує систематичного вивчення для успішного й ефективного управління нею. Одним із способів вивчення діяльності є аналіз. Термін “аналіз” іноземного походження і означає “розділяти”, “розчленовувати”. Щодо економічного аналізу це означає вичленовування окремих показників господарської діяльності із загальних складових для наступного їх вивчення.

Слід підкреслити, що економічний аналіз провадиться на всіх рівнях управління економікою: на рівні держави, галузей та регіонів (макроекономіка), на рівні підприємств і організацій (мікроекономіка). На макрорівні здійснюється загальнотеоретичний економічний аналіз, на мікрорівні – конкретний економічний аналіз, який іще називають аналізом господарської діяльності підприємства.

Економічний аналіз діяльності підприємства має бути тісно пов’язаний із системним підходом, тобто з комплексним вивченням об’єкта управління з урахуванням усіх його аспектів: економічного, соціального, технічного, організаційного, екологічного та психологічного.

Організовуючи аналітичну роботу, необхідно передовсім створити такі умови, які б забезпечили вивчення взаємозв’язків між окремими показниками діяльності суб’єкта господарювання. Досвід аналітичної роботи підказує, що в багатьох випадках резерви виробництва погано використовуються не тому, що бракує можливостей для їх реалізації, а тому, що їх своєчасно просто не було виявлено.

Організація аналітичної роботи на підприємстві включає розробку загальних планів та планів (програм) конкретних аналітичних робіт: порядок проведення аналізу; матеріальне, методичне й наукове забезпечення; загальне керівництво, способи виконання аналітичних робіт, контроль за впровадженням у виробництво виявлених резервів.

Виконання завдань економічного аналізу на всіх стадіях виробничо-господарської діяльності підприємства потребує повного охоплення аналітичною роботою всіх служб і дільниць.

Провідними в організації та здійсненні аналізу розрахунків за податком на додану вартість на підприємстві є економічний і бухгалтерський відділи. Ці функціональні служби під керівництвом директора розробляють методи аналізу окремих об'єктів і показників; проводять попередній, оперативний і наступний (завершальний) аналіз діяльності підприємства; здійснюють контроль за проведенням аналізу іншими відділами підприємства; готують висновки і розробляють заходи для прийняття управлінських рішень за результатами проведеного аналізу.

Ефективність організації проведення економічного аналізу багато в чому залежить від наявності інформації, її обсягів, можливостей її оперативного отримання, її достовірності. Для ефективного управління та прийняття відповідних рішень використовується передовсім економічна інформація як частина соціальної, котра є систематизованим відображенням соціальної дійсності (реальності), життєдіяльності суспільства у відповідних документах.

Розглянемо механізм впливу ПДВ на фінансовий стан суб'єктів господарювання. Як уже зазначалося, на фінансовий стан суб'єктів господарювання справляє вплив сплата ПДВ у зв'язку з придбанням товарів (робіт, послуг) – вхідний ПДВ. При цьому важливим для покупця – платника податку є визначення джерела й умов наступного відшкодування ПДВ (вхідного ПДВ), оплаченого в ціні придбаних товарів (робіт, послуг).

Механізм впливу ПДВ на фінансові результати суб'єкта господарювання є досить складним. Він залежить від ряду положень, визначених законодавчими та іншими нормативними документами, зокрема: визначення об'єкта оподаткування та ставки податку; встановлення податкового періоду та часу виникнення податкових зобов'язань; умов формування та

відшкодування вхідного ПДВ, податкового кредиту та його погашення; надання податкових пільг. Зменшення негативного впливу ПДВ на фінансові результати платників може бути досягнуто за рахунок зменшення загальної ставки податку, своєчасного відшкодування податкового кредиту, вдосконалення визначення податкових зобов'язань та термінів сплати ПДВ.

Податок на додану вартість дозволяє вести господарську діяльність таким чином, що навіть у разі від'ємної рентабельності підприємство може отримувати дохід у вигляді повернення ПДВ. Згідно з думкою авторів, бюджетне навантаження на господарську діяльність підприємства визначається за формулою:

$$B = B_3 + ПДВ + Ппр = \frac{s_1}{1 + s_1} \times T + (Ц - M) + s_3 \left(\frac{1}{1 + s_2} \times H - \frac{s_2}{1 + s_2} \times T \right) \quad (3.1)$$

де B – бюджетне навантаження (сума коштів, що підлягає перерахуванню до державного бюджету);

B_3 – сума нарахувань на фонд оплати праці;

ПДВ – сума ПДВ до сплати;

Ппр – сума податку на прибуток;

s_1 – сумарна ставка нарахувань на фонд оплати праці;

s_2 – ставка ПДВ;

s_3 – ставка податку на прибуток;

H – націнка (валовий прибуток);

T – трудові витрати;

$Ц$ – ціна (обсяг продажу);

M – матеріальні та витрати, що прирівнюються до них (проміжне споживання).

Отже, розрахуємо податкове навантаження на господарську діяльність ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС» за досліджуваний період 2015-2017 рр. за допомогою табл. 3.1.

Таблиця 3.1

Вихідні дані та розрахунок бюджетного навантаження на господарську діяльність ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС» 2015-2017 рр.

№ з/п	Показник	2015 р.	2016 р.	2017 р.	Відхилення, +/-
1	Сума нарахувань на фонд оплати праці	542	706	438	-104
2	Сума ПДВ до сплати	4075,4	3527,2	2366	-1709,4
3	Сума податку на прибуток	0	279	0	х
4	Бюджетне навантаження	4617,4	4512,2	2804,0	-1813,4

Отже, боргове навантаження зменшилось на 1813,4 тис грн. і в 2016 р. становило 2804 тис.грн. Така динаміка може бути спричинена зменшенням обсягів господарювання ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС».

Динаміка та структура складових для розрахунку бюджетного навантаження на ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС» за 2015 – 2017 рр. наведено на рис. 3.2.

Отже, найбільший розмір податку, який сплачує досліджуване підприємство – це податок на додану вартість, а податок на прибуток в 2014 р. та 2016 р. підприємство не сплачувало взагалі.

Проведений аналіз формування податкових зобов'язань на досліджуваному підприємстві свідчить, що виручка від реалізації продукції за аналізований період перевищує податкові зобов'язання. Зазначене зумовлено тим, що частина операцій з продажу продукції звільнена від оподаткування ПДВ.

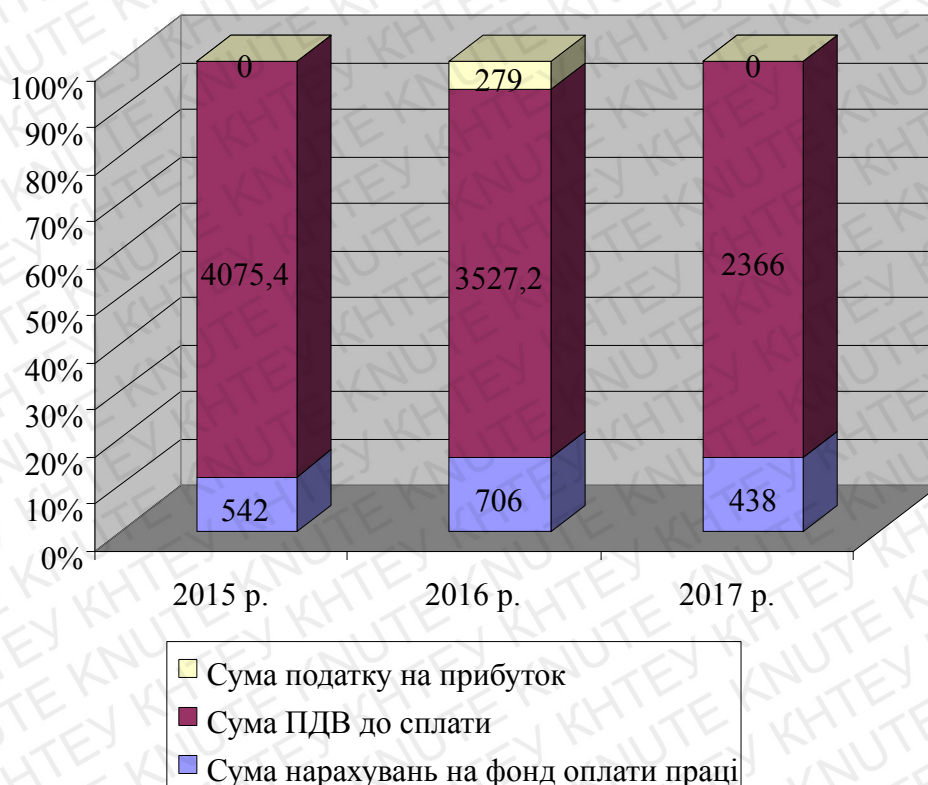

Рис. 3.2. Динаміка та структура складових для розрахунку бюджетного навантаження на ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛІС» 2015-2017 рр.

Проаналізуємо дебіторську заборгованість за відвантажену продукцію – в 2015 р. її розмір становить 1275 тис. грн., в 2016 р. – вже 2396 тис. грн., а в 2017 р. – 14254 тис. грн. Тобто, за аналізований період дебіторська заборгованість збільшилась аж на 12979 тис. грн. Аналіз дебіторської заборгованості за відвантажену продукцію на досліджуваному підприємстві свідчить про її зростання. Зростання дебіторської заборгованості зумовлене несвоєчасним її поверненням покупцями. Це призводить до зменшення виручки від реалізації продукції і несвоєчасної сплати податку на додану вартість у бюджет. Особливо це стосується дебіторської заборгованості, термін повернення якої перевищує податковий період сплати податку. При наявності такої дебіторської заборгованості відбувається іммобілізація грошових коштів платників податку.

З метою прискорення надходження ПДВ з реалізації продукції, а отже, зменшення іммобілізації грошових коштів, у ВКР пропонується надавати покупцям знижки на відвантажену продукцію за умови її попередньої оплати. Проведені розрахунки показали, що доцільно надавати знижки покупцям за попередню оплату відвантаженої продукції в розмірі 10% від її вартості.

Структура доданої вартості на ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС» у 2015 – 2017 рр. наведено на рис. 3.3.

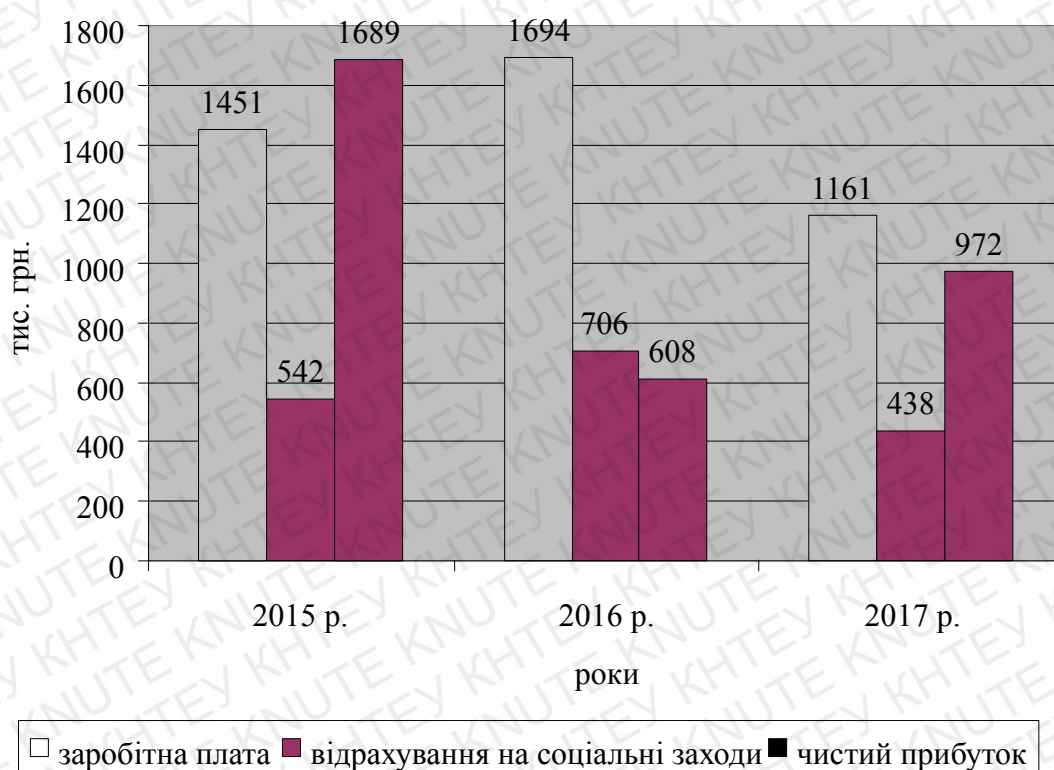

Рис. 3.3. Структура доданої вартості на ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС» у цілому у 2015-2017 рр., тис. грн.

Аналіз сплати податку на додану вартість на досліджуваних підприємствах свідчить, що за аналізований період зменшується додана вартість. Зниження доданої вартості в обсязі реалізованої продукції на досліджуваному ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС» відбувається в результаті збільшення вартості матеріальних витрат у собівартості продукції.

Наступним етапом проведемо дослідження структури доданої вартості підприємства.

Проведене дослідження структури доданої вартості за аналізований період показало, що на досліджуваному підприємстві склалася різна структура доданої вартості за окремо взяті роки. В 2015 р. та 2016 р. більш високою є питома вага заробітної плати в доданій вартості, в 2017 р. – сума прибутку.

Дані, наведені на табл. 3.2, свідчать, що за аналізований період на досліджуваному підприємстві у цілому питома вага заробітної плати в доданій вартості збільшилася з 39,4% у 2015 році до 45,9% у 2017 році.

Таблиця 3.2

Структура доданої вартості ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛІС» 2015-2017 рр.

№ з/п	Показник	2015		2016		2017		Відхилення, +/-	
		тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	+/-	п.с.
1	Заробітна плата	1451	39,4	1694	56,3	1161	45,2	-290	5,7
2	Відрахування на соціальні заходи	542	14,7	706	23,5	438	17,0	-104	2,3
3	Чистий прибуток	1689	45,9	608	20,2	972	37,8	-717	-8,1
Разом		3682	100,0	3008	100,0	2571	100,0	-1111	х

Відповідно, збільшилася питома вага відрахувань на соціальні заходи з 14,7% у 2015 році до 17,0% у 2017 році. При цьому питома вага прибутку в доданій вартості зменшилася з 45,9% у 2015 році до 37,8% у 2017 році.

Із набуттям чинності Податкового кодексу України методика обчислення податкового навантаження не змінилася. Згідно з “Методичними рекомендаціями щодо складання плану-графіка проведення документальних планових перевірок суб’єктів господарювання”, термін “податкове навантаження” змінено на “податкову віддачу”, але зміст його залишився цим самим [1]. Розрахунок рівня податкового навантаження згідно з

методичними рекомендаціями відбувається на основі визначення двох видів податку – податку на прибуток та податку на додану вартість.

Податкове навантаження з податку на додану вартість визначається як відношення податку на додану вартість до доданої вартості:

$$ПН_{\text{ПДВ}} \% = \frac{\text{ПДВ}}{\text{ДВ}} \cdot 100\% \quad (3.2)$$

де: $ПН_{\text{ПДВ}}$ – податкове навантаження з ПДВ (%);

ПДВ – податок на додану вартість (тис. грн.);

ДВ – додана вартість (тис. грн.).

На наш погляд, наявні підходи до кількісного оцінювання впливу податку на додану вартість на фінансово-господарську діяльність підприємства є недостатньо обґрунтованими та не відповідають принципу системного підходу.

Моделі, що використовують для аналізу, не в повному обсязі розкривають складний механізм нарахування та сплати ПДВ, не дають змоги визначити взаємний вплив цього податку та найважливіших показників фінансово-господарської діяльності середньостатистичної фірми.

За методикою А.М. Соколовської, податкове навантаження визначається за формулою []:

$$ПН = МВ + АВ + (ФОП + ЄСВ) + ПДВ + ПнП, \quad (3.3)$$

де: ПН – податкове навантаження (тис. грн.);

МВ – матеріальні витрати (тис. грн.);

АВ – амортизаційні відрахування (тис. грн.);

ФОП – фонд оплати праці (тис. грн.);

ЄСВ – єдиний соціальний внесок, що сплачує підприємство (тис. грн.).

Ця методика за кількісними показниками дає змогу визначити податкове навантаження як функцію виробництва, що змінюється залежно від коливання операційних витрат, суми ПДВ та податку на прибуток. Вважаємо, що недоцільно застосовувати адитивні формули розрахунку податкового навантаження, за якими неможливо провести порівняльний аналіз.

Є також методика, яка пропонує оцінювати податкове навантаження відношенням всіх податків, що сплачуються до виручки від реалізації, включаючи виручку від іншої реалізації [6]:

$$ПН\% = \frac{ПнП + ПДВ_{до\ сплати} + T_n + П_z + П_m + ПДФО}{ВР} \cdot 100\% \quad (3.4)$$

де: ПДВ_{до сплати} – ПДВ до сплати в бюджет (різниця між податковим зобов'язанням з ПДВ і податковим кредитом), (тис. грн.);

T_n – транспортний податок, (тис. грн.);

$П_z$ – плата за землю, (тис. грн.);

$П_m$ – податок на майно (тис. грн.);

ПДФО – податок на доходи фізичних осіб, (тис. грн.);

ВР – виручка від реалізації продукції, (тис. грн.).

Вважаємо, що недоцільно включати податок на доходи фізичних осіб у розрахункову формулу, оскільки він несе податкове навантаження на живу уречевлену працю, а не на підприємство. Кірова Є.А. враховує, що джерелом сплати всіх податків є додана вартість, і пропонує формулу для розрахунку податкового навантаження [4]:

$$ПН_{дв}\% = \frac{ПП}{ДВ} \cdot 100\% \quad (3.5)$$

де: ПП – сума податкових платежів (тис. грн.).

За цією формулою визначається, яка частина доданої вартості переходить в податки, але не враховано частини матеріальних витрат та трудовитрат у доданій вартості. Методика М.І. Литвина пов'язує показник податкового навантаження з числом податків та інших обов'язкових платежів, а також зі структурою податків суб'єкта господарювання і механізмом сплати податків [6]. Розширена формула податкового навантаження по всіх податках відповідно до джерел їх сплати подається у такому вигляді:

$$ПН\% = \left(\frac{ПДВ_{пз}}{ВР} + \frac{ССВ}{В_{опер}} + \frac{T_n}{В_{опер}} = \frac{ПДФО}{ФОП} + \frac{П_m}{СВМ} + \frac{ПнП}{ПД} - \frac{ПДВ_{пк}}{МВ} \right) \cdot 100\% \quad (3.6)$$

де: ПДВ_{пз} – податкове зобов’язання з ПДВ, (тис. грн.);

V_{опер} – операційні витрати, (тис. грн.);

СВМ – середньорічна вартість майна, (тис. грн.);

ПД – позареалізаційні доходи, (тис. грн.);

ПДВ_{пк} – податковий кредит з ПДВ, (тис. грн.);

МВ – матеріальні витрати, (тис. грн.).

Ця методика характеризує середнє значення податкового навантаження за всіма видами податків. Врахування ПДФО у формулі некоректне. На практиці широко застосовуються інші показники податкового навантаження, де за основу взято співвідношення суми податків до різних економічних показників підприємства [2, 4].

Характеристика методик визначення податкового навантаження наведена в табл. 3.3.

Таблиця 3.3

Характеристика методик визначення податкового навантаження

Формула	Умовні позначення	Характеристика методу
$ПН_{Д} = \frac{ПП}{Д} \cdot 100\%$	ПН _Д – податкове навантаження через показник доходу	характеризує податкомісткість виготовленої продукції. Не дає реальної картини податкового навантаження на платника податків.
$ПН_{ВР} = \frac{ПП}{ВР} \cdot 100\%$	ПН _{ВР} – податкове навантаження через виручку від реалізації	не дає змоги визначити вплив зміни структури податків на показник податкового навантаження
$ПН_{Пр} = \frac{ПнП}{П_p} \cdot 100\%$	ПН _{Пр} – податкове навантаження через показник прибутку підприємства; Пр – прибуток підприємства	визначає вплив податку на прибуток на фінансовий стан підприємства. Не враховує інших прямих податків
$ПН_A = \frac{ПП}{A} \cdot 100\%$	ПН _А – податкове навантаження через показник активів; А – вартість активів підприємства	характеризує рівень капіталізації підприємства. Дає змогу об’єктивно оцінити ділову активність
$ПН_{Непр} = \frac{ПП_{Непр}}{Д} \cdot 100\%$	ПН _{Непр} – податкове навантаження через непрямі податки	визначає частку непрямих податків (ПДВ, акцизний податок, мито) у доходах підприємства

З проведеного аналізу ми зробили висновок, що доцільно розраховувати податкове навантаження відношенням податкових платежів до джерел їх сплати та запропоновано формулу розрахунку середнього показника податкового навантаження за всіма податковими платежами, що сплачує підприємство []:

$$ПН\% = \frac{1}{4} \left(\frac{ПДВ_{до-сплати}}{ДВ} + \frac{ПнП}{БП} + \frac{ПП_{прям}}{В} + \frac{ПП_{непр}}{Д} \right) \cdot 100\% \quad (3.7)$$

де БП – балансовий прибуток (тис. грн.).

Досліджуване підприємство є юридичною особою, а тому сплачує податки та інші обов’язкові платежі, які відображено в табл. 3.4.

Таблиця 3.4

Система оподаткування та обов’язкових платежів ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС» у 2015-2017 роках

Види податків та обов’язкових платежів	Нараховано платежів					
	Сума, тис. грн.			Питома вага, %		
	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.
ПДВ	3170	2221,7	2366	85,79	72,86	77,11
Податок на прибуток	0	279	188,8	0,00	9,15	6,15
Орендна плата за земельні ділянки	24,77	24,77	24,77	0,67	0,81	0,81
Екологічний податок	1,23	1,23	1,23	0,03	0,04	0,04
Єдиний соціальний внесок	298,7	302,5	319,4	8,08	9,92	10,41
ПДФО	200,3	220,2	150,9	5,42	7,22	4,92
Військовий збір (1,5%)	0	0	17,4	0,00	0,00	0,57
Разом	3695	3049,4	3068,5	100	100	100

Проаналізувавши дані таблиці 3.4 можна зробити наступні висновки. Найбільшу питому вагу в системі оподаткування та обов’язкових платежів займає податок на додану вартість, що становить 77,11% від всіх податків. В 2016 році питома вага ПДВ знизилась, так як зросла частка витрат на інші податки та платежі.

Розрахуємо податкове навантаження ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС» за всіма вище описаними методиками за допомогою табл. 3.5

Таблиця 3.5

**Визначення податкового навантаження ТОВ «Інвестиційна компанія
«ГАЛС»**

№ з/п	Показник	2015 р.	2016 р.	2017 р.	Відхилення, +/-
1	2	3	4	5	6
Вихідні дані					
1	Матеріальні витрати	11698	9368	7144	-4554
2	Амортизаційні відрахування	238	252	284	46
3	ФОП	11698	9368	1161	-10537
4	ЄСВ	298,7	302,5	319,4	20,7
5	ПДВ до сплати в бюджет	3170	2221,7	2366	-804

Продовження табл. 3.5

1	2	3	4	5	6
6	Орендна плата за земельні ділянки	24,77	24,77	24,77	0
7	ПДФО	200,3	220,2	150,9	-49,4
8	Виручка від реалізації	20377	17636	14196	-6181
9	Сума податкових платежів	3695	3049,4	3068,5	-626,5
10	Чистий прибуток	1689	608	972	-717
11	Вартість активів підприємства	5909	9515	22798	16889
12	Балансовий прибуток	1689	608	972	-717
13	Податкове зобов'язання з ПДВ	3682	3008	2571	-1111
14	Операційні витрати	15279	12471	9450	-5829
15	Середньорічна вартість майна	5909	7712	16157	10248
16	Позареалізаційні доходи	1392	1	134	-1258
17	Податковий кредит з ПДВ	2560	1896	1698	-862
Податкове навантаження за методами					
1	Податкове навантаження з податку на додану вартість	86,09	73,86	92,03	5,93
2	Податкове навантаження за методикою Соколовської А.М.	27102,7	21791,2	11274,4	-15828,30
3	Методика департаменту Мінфіну	16,66	15,57	17,90	1,24
4	Методика Кірова Є.А.	100,35	101,38	119,35	19,00
5	Методика Литвина М.І.	-20,79	27883,01	-11,94	8,85
6	Податкове навантаження через показник доходу	15,11	14,41	18,01	2,90
7	Податкове навантаження через виручку від реалізації	18,13	17,29	21,62	3,48
8	Податкове навантаження через показник активів	62,53	32,05	13,46	-49,07
9	Податкове навантаження через непрямі податки	12,96	10,50	13,89	0,92

Отже, як і очікувалось, результати розрахунку податкового навантаження за різними методиками різні. Так, податкове навантаження з податку на додану вартість має дуже високе значення – 92,03 в 2017 р. А податкове навантаження через непрямі податки – 12,96 в 2015 р. та 13,89 – в 2017 р. Тобто, майже за усіма показниками відбулось зростання рівня навантаження, що може бути спричинене зменшенням обсягів господарювання ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС». Така динаміка матиме негативний вплив на господарську діяльність, оскільки у підприємства лишається менше коштів на саморозвиток.

Висновки до розділу 3

Внутрішній контроль, в ринкових умовах господарювання, є науково обґрунтованою системою активного спостереження, перевірки та впливу на результати діяльності. Це є важливим чинником ефективного управління процесами відтворення, що здійснюються для досягнення мети підприємницького формування.

Внутрішньогосподарський контроль необхідний для забезпечення достовірної оцінки певної ситуації та покликаний створити умови для внесення (за необхідністю) коригувань до запланованих показників розвитку як окремих підрозділів, так і всього підприємства в цілому. Виходячи з цього, контроль є одним з головних інструментів розробки і прийняття управлінських рішень. Саме це і забезпечить, в свою чергу, нормальне функціонування підприємства і досягнення поставлених ним цілей.

Будь-яка діяльність підприємства являє собою визначений процес, направлений на досягнення цілей поставлених перед підприємством. Даний процес складається із дій всього персоналу протягом робочого часу. Працівник підприємства може не виконувати певні накази, виконувати їх не в строк або виконувати не якісно. Таке можливо навіть, якщо службові обов'язки детально викладені в посадових інструкціях працівників.

Розв'язати дану проблему на ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС» можна з використанням картографування дій кожного працівника. Картографування – детальне зображення процесу діяльності підприємства графічним способом. В результаті картографування всіх процедур, що здійснюються персоналом, кожен працівник протягом робочого дня заповнює розроблені спеціально для його робочого місця форми. Дані форми повинні бути складені таким чином, що якщо працівник не виконує якусь роботу або виконує її не якісно, то відповідні графи форми залишаються незаповненими. Якщо в процесі задіяні два і більше працівників і

невиконання якоїсь роботи одним із них, перешкоджає іншому працівнику виконувати свої трудові обов'язки, інший стає зацікавленим в усуненні даної перешкоди.

Об'єктом внутрішнього контролю розрахунків за ПДВ є господарська діяльність підприємства, господарські процеси та операції, що призводять до виникнення податкових зобов'язань і кредиту, а також дії та діяльність відповідальних за нарахування та сплату ПДВ осіб.

Проведений аналіз формування податкових зобов'язань на ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС» свідчить, що виручка від реалізації продукції за аналізований період перевищує податкові зобов'язання. Зазначене зумовлено тим, що частина операцій з продажу продукції звільнена від оподаткування ПДВ.

Результати розрахунку податкового навантаження за різними методиками різні. Так, податкове навантаження з податку на додану вартість має дуже високе значення – 92,03 в 2017 р. А податкове навантаження через непрямі податки – 12,96 в 2015 р. та 13,89 – в 2016 р. Тобто, майже за усіма показниками відбулось зростання рівня навантаження, що може бути спричинене зменшенням обсягів господарювання ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС». Така динаміка матиме негативний вплив на господарську діяльність, оскільки у підприємства лишається менше коштів на саморозвиток.

ВИСНОВКИ

У випускній кваліфікаційній роботі здійснено наукове узагальнення, вирішено теоретичні та практичні питання, пов'язані з удосконаленням обліку, контролю і аналізу розрахунків за податком на додану вартість відповідно до сучасних концептуальних засад оподаткування підприємств в Україні. Результати проведеного дослідження свідчать про досягнення поставленої мети та дозволяють обґрунтувати такі висновки:

1. Вивчення складових запровадження ПДВ показало, що він за економічним змістом це був змішаний податок (за податковою базою – прямий, за способом сплати – опосередкований), що перетворило його у прогресивний податок на відміну від інших непрямих податків. Змішаний характер забезпечив певні переваги порівняно з іншими непрямими податками: зменшення податкових розбіжностей у цінах міжнародної торгівлі, можливість стягнення податку на всіх стадіях життєвого циклу товару та нейтральний характер до споживчого вибору.

2. Основні організаційні засади обліку ПДВ ґрунтуються на Податковому кодексі України та «Інструкції з бухгалтерського обліку податку на додану вартість», які в цілому відповідають сучасним обліково-аналітичним потребам. Разом із тим потребують уточнення та змін окремі їх положення ПДВ у частині вилучення застарілих термінів, усунення суперечностей стосовно вимог реєстрації підприємства як платника ПДВ. Слід також дати чітке й однозначне трактування терміну податкового кредиту та врегулювання питання розподілу сум вхідного ПДВ. Усунення цих недоліків дасть змогу уникнути протиріч у бухгалтерському обліку та процедурі адміністрування ПДВ.

3. Проаналізувавши основні показники господарської діяльності ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС» бачимо, що в 2017 р. в порівнянні з 2015 р. дохід від реалізації зменшився на 6181,0 тис. грн. або на 30,3%. При цьому

валовий прибуток збільшився на 452,0 тис. грн. або майже на чверть, що не вплинуло на фінансовий результат діяльності підприємства і пов'язано із зменшенням собівартості реалізованої продукції та інших витрат господарської діяльності підприємства. В 2017 р. в порівнянні з 2015 р. зменшилась сума чистого прибутку на 717,0 тис. грн. Це означає, що підприємство починає працювати менш ефективно. Продуктивність праці знизилась і в 2017 р. склала 149,7 тис. грн., що на 13% менше проти 2015 р.

4. Для узагальнення інформації про розрахунки підприємства за всіма видами платежів до бюджету, включаючи податки з працівників підприємства, та за фінансовими санкціями, що справляються в дохід бюджету призначено рахунок 64 «Розрахунки за податками й платежами». Цей рахунок балансовий, пасивний, призначений для обліку джерел засобів.

5. Інформація з ПДВ у фінансовій та податковій звітності у цілому відповідає потребам користувачів. Проте існують труднощі щодо порівнянності показників окремих форм фінансової і податкової звітності (форма № 1 «Баланс», форма № 2 «Звіт про фінансові результати», Податкова декларація з ПДВ), а також має місце завищення суми балансу внаслідок включення до складу дебіторської заборгованості залишків по рахунку 64 «Податкові зобов'язання».

6. Запровадження на ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС» автоматизованого обліку розрахунків за податком на додану вартість спростить роботу при обробці податкових документів та використання інформаційних систем підвищує ефективність і вірогідність обліку, що грає дуже важливу роль в умовах сьогодення. У правильно автоматизованому обліку податку на додану вартість можна досить легко, швидко й точно одержати необхідну інформацію та сформувати форми податкової звітності.

Використанням автоматизованих систем показало необхідність удосконалення групування видів операцій по руху активів, пов'язаних із відображенням в обліку ПДВ (зарахування та списання коштів із

розрахункового рахунку). Таке групування повинно включати в себе такі електронні документи: «Кошти, видаток», «Кошти, надходження», «Товари, послуги, надходження», «Товари, послуги, видаток». Це сприятиме достовірнішому відображенню податкового кредиту та податкового зобов'язання на рахунках бухгалтерського обліку, уникненню подвійного нарахування ПДВ по одній і тій самій господарській операції.

7. Об'єктом внутрішнього контролю розрахунків за ПДВ є господарська діяльність підприємства, господарські процеси та операції, що призводять до виникнення податкових зобов'язань і кредиту, а також дії та діяльність відповідальних за нарахування та сплату ПДВ осіб.

8. Проблема підвищення ефективності податкового адміністрування є надзвичайно актуальною в сучасних умовах господарювання в Україні, оскільки обсяги податкових надходжень у бюджет значною мірою залежать від ефективності роботи податкових органів у цьому напрямку.

При визначенні напрямів удосконалення системи адміністрування ПДВ в Україні необхідно уважно і детально проаналізувати недоліки діючого механізму адміністрування даного податку, оскільки роль ПДВ у формуванні Державного бюджету є провідною, а недоотримання надходжень від цього податку та його незаконне відшкодування з бюджету може порушити фінансову безпеку держави. Заходи, спрямовані на удосконалення системи адміністрування ПДВ, повинні враховувати як інтереси держави в особі податкових органів, так і платників податків та бути націленими на підвищення ефективності функціонування цього податку, на його фіскальній достатності та справедливості.

9. Досліджено, що боргове навантаження зменшилось на 1813,4 тис грн. і в 2017 р. становило 2804 тис. грн. Така динаміка може бути спричинена зменшенням обсягів господарювання ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС» Найбільшу питому вагу в системі оподаткування та обов'язкових платежів займає податок на додану вартість, що становить

77,11% від всіх податків. В 2017 році питома вага ПДВ знизилась, так як зросла частка витрат на інші податки та платежі.

Податкове навантаження з податку на додану вартість має дуже високе значення – 92,03 в 2017 р. А податкове навантаження через непрямі податки – 12,96 в 2014 р. та 13,89 – в 2017 р. Тобто, майже за усіма показниками відбулось зростання рівня навантаження, що може бути спричинене зменшенням обсягів господарювання. Така динаміка матиме негативний вплив на господарську діяльність, оскільки у підприємства лишається менше коштів на саморозвиток.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Актуальні проблеми застосування ПДВ в Україні. [Електронний ресурс]. – Доступний з http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Ekpr/2009.
2. Акентьева О.Б. До питання впливу непрямих податків на фінансово-господарську діяльність підприємств / О.Б. Акентьева, М. Калкіна, Ю. Павленко. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rusnauka.com/>
3. Алгоритм складання податкової декларації з податку на додану вартість. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://molitvasoxranit.ru/?p=2841>
4. Антіпов О.М. Податкове планування як засіб оптимізації сплати ПДВ та податку на прибуток / О.М. Антіпов, О.О.Новоточинова // Наукові вісті Далівського університету. – 2013. – №10. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nvdu_2013_10_3.pdf
5. Безрукий П.С. Бухгалтерський облік на підприємстві / Під ред. П.С. Безруких. – К.: Знання, 2003. – 356 с.
6. Білецька Г. М. Гармонізація податкового законодавства: українські реалії: монографія / Г. М. Білецька, М. В. Кармаліта, М. О. Куц та ін.]. – К.: Алерта, 2012. – 222 с.
7. Білуха М. Т. Курс аудиту: Підручник / М.Т. Білуха. – К., 1998. – 504 с.
8. Бланк И. А. Основы финансового менеджмента / И. А. Бланк. – К. : Эльга-Н, Ника – Центр, 2001. – Т. 1. – 536 с.
9. Бланк И. А. Основы финансового менеджмента / И. А. Бланк. – К. : Эльга-Н, Ника –Центр, 2001. – Т. 2. – 437 с.
10. Большой бухгалтерский словарь. / Под ред. А.Н. Азрилияна. – М.: Институт новой экономики, 1999. – 574 с.
11. Бондаренко Н.М. Теоретичні основи організації обліку на підприємстві / Н.М. Бондаренко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ej.kherson.ua/

12. Борисов А.Б. Большой экономический словарь / А.Б. Борисов. – М.: Книжный мир, 2001. – 895 с.
13. Братушка Е.С. Генеза податку на додану вартість в Україні та світі / Е.С. Братушка, Є.В. Кононець. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2959>
14. Будько О.В. Особливості нарахування та сплати податку на додану вартість в бухгалтерському обліку згідно Податкового кодексу України / О. В. Будько // <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=811>
15. Бутинець Ф.Ф. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник. / Ф.Ф. Бутинець. – Житомир: ПП Рута, 2000. – 640 с.
16. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: Підручник для студентів спеціальності “Облік і аудит” вищих навчальних закладів / За редакцією проф. Ф.Ф. Бутинця. – 8-е вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП “Рута”, 2009. – 912 с.
17. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерським облік у зарубіжних країнах. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 “Облік і аудит” / Ф.Ф. Бутинець, Л.Л. Горецька. – Житомир: ПП “Рута”, 2002. – 544 с.
18. Бутинець Ф.Ф. Історія розвитку бухгалтерського обліку: [В 2-х частинах. Ч.І: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 “Облік і аудит”] / Ф.Ф. Бутинець. – Житомир: ПП Рута, 2001. – 512 с.
19. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський управлінський облік: [підручн. для студ. спеціальності “Облік і аудит” вищ. навч. закл.] / Ф.Ф.Бутинець, Т.В.Давидюк, З.Ф.Канурна, Н.М.Малюга, Л.В.Чижевська. – [3-тє вид. доп. і перероб.]. – Житомир: ПП “Рута”, 2005. – 480 с.
20. Бутинець Ф.Ф. Організація бухгалтерського обліку. Навч. Посібник для студентів вузів спеціальності 7.050106 “Облік і аудит” / Ф.Ф. Бутинець, О.В. Олійник, М.М. Шигун, С.М. Шулепова. – Житомир, 2001. – 576 с.

21. Бухгалтерський словник. / За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. – Житомир: ПП “Рута”, 2001. – 224 с.
22. Верига Ю.А. Бухгалтерський облік: Навч. посібник / За заг. ред. Вериги Ю. А. – К.: ЦУЛ, 2008. – 396 с.
23. Вронська Г. ПДВ: історія розвитку та міжнародна практика / Г. Вронська. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.vvplawfirm.com/uk/publicationsall/55-pubcat/226-2012-03-15-14-24-52>
24. Герасим П.М. Курс управлінського обліку. Навч. пос. / П.М. Герасим. – К.: Знання, 2007. – 314 с.
25. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік в Україні: аналіз стану та перспективи розвитку: монографія / С.Ф. Голов. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 522 с.
26. Голов С. Ф. МСФЗ в Законі //Бухгалтерський облік і аудит / С.Голов. – 2011. – № 9. – С. 3-9.
27. Голов С. Ф. Бухгалтерський облік та фінансова звітність за міжнародними стандартами: практичний посібник / С. Ф. Голов, В. М. Костюченко. – К. :Лібра, 2004. – 880 с.
28. Гордієнко К.Д. Економічний тлумачний словник. Понятійна база законодавства України у сфері економіки (Вид. 2-ге, перероб. і доп.) / К.Д. Гордієнко. – К.: КНТ, 2007. – 360 с.
29. Давидов Г. М. Аудит: Підручник / Г.М. Давидов. – К.: Знання, 2004. – 511 с.
30. Даньків Й. Я. Бухгалтерський облік у галузях економіки. Навчальний посібник / Й. А. Даньків – К.: “Знання Пресс”, 2003 р.
31. Дзюба О.М. Особливості нарахування та сплати ПДВ за Податковим кодексом України / Дзюба О.М. // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 8. – С. 193–199.

32. Довгань О.В. Переваги та недоліки податку на додану вартість // Вісник Київського інституту бізнесу та технологій. 2010. №3. – С. 72-73.
33. Дорош Н. І. Аудит: методологія і організація / Н.І. Дорош. – К.: Т-во “Знання”, КОО, 2001. – 402 с.
34. Дорош Н.І. Аудит: теорія і практика / За ред. Н.І. Дороша. – К.: Вид-во Знання, 2006. – 495 с.
35. Журавський В.Л. Вплив адміністрування податку на додану вартість на фінансове управління суб’єктів господарювання в сучасних умовах / В.Л. Журавський. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://asta.nudpsu.com.ua/images/stories/Kafedri/stat/tez/21.pdf>
36. Загородній А.Г. Бухгалтерський облік: основи теорії та практики: Навч. посіб. / А.Г. Загородній. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: Т-во “Знання”, КОО, 2004. – 377 с.
37. Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16.07.1999 № 996-XIV. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/>
38. Закон України “Про аудиторську діяльність” від 14.09.06 р. № 140. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>
39. Звіт про виконання Державного бюджету України за 2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua>.
40. Зима Ю. Проблеми автоматизованого обліку ПДВ/ Ю. Зима // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sophus.at.ua/publ>.
41. Іващенко В. І. Економічний аналіз господарської діяльності. Навч. посібник. / В.І. Іващенко, М.А. Болюх. – К.: ЗАТ “Нічлава”, 1999. – 333 с.
42. Ізмайлова К. В. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. / К.В. Ізмайлова. – К.: МАУП, 2000. – 152 с.
43. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов’язань і господарських операцій підприємств і

організацій від 09.12.2011 № 1591. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/>

44. Кобилянська О.І. Фінансовий облік: Навч. посіб. / О.І. Кобилянська. – К.: Знання, 2004. – 473 с.

45. Корнієнко Т.Н. Адміністрування податку на додану вартість: проблеми та шляхи їх розв'язання / Т. Н. Корнієнко, С. А. Корнієнко // Вісник Академії митної служби України. Сер.: Економіка. – 2010. – № 2. – С. 121-127. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/vamsue_2010_2\(44\)__19.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/vamsue_2010_2(44)__19.pdf)

46. Крисоватий А.І. Планування та прогнозування податкових надходжень [Текст]: навч. посіб. / А.І. Крисоватий, А.Я. Кізима, В.В. Маслій; Терноп. нац. екон. ун-т, Ф-т фінансів. – Т.: ТНЕУ, 2011. – 260 с.

47. Лейба Д.І. Вплив ПДВ на фінансово-господарську діяльність підприємств / Д.І. Лейба. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/2_KAND_2011/Economics/78231.doc.htm

48. Лесько М.В. Про оцінку впливу ПДВ на фінансово-господарську діяльність підприємства / М.В. Лесько // Український соціум. – 2011. – № 1. – С. 101-112.

49. Линник О.І. Необхідність удосконалення системи адміністрування податків та зборів / О. І. Линник, Є. В. Анісімова. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kpi.kharkov.ua/archive/2010/63/1_05.pdf

50. Лишиленко О. В. Бухгалтерський фінансовий облік. Підручник. / О.В. Лишиленко. – К.: ЦНЛ, 2005. – 528 с.

51. Малюга Н. М. Бухгалтерський облік в Україні: теорія й методологія, перспективи розвитку: монографія / Н. М. Малюга. – Житомир: ЖДТУ, 2005. – 548 с.

52. Мельник В. Сучасна податкова політика ЄС – 15 / В. Мельник, Т. Кошук // Економіка України. – 2012. – № 6. – С. 73-85.

53. Методичні рекомендації по застосуванню регістрів бухгалтерського обліку / Правовий портал для бізнесу “Ліга_закон”. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://search.ligazakon.ua/>

54. Мороз А.С. Основні методи виявлення схем мінімізації в оподаткуванні платників ПДВ / А.С. Мороз, О.С. Червінська, І.П. Могиляк // Науковий вісник НЛТУ України: Збірник науково-технічних праць. – 2011. – Вип. 21.8. – С. 257-262.

55. Мошенський С.З. Економічний аналіз: Підручник для студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів. / За ред. д.е.н., проф. Ф. Ф. Бутинця / С.З. Мошенський, О.В. Олійник. – 2-ге вид., доп. і перероб. – Ж.: ПП “Рута”, 2007. – 704 с.

56. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності”, затверджене Міністерством фінансів України від 07.02.2013 № 73 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

57. Наказ Міністерства фінансів України від 28.01.2016 № 21 “Про затвердження форм та Порядку заповнення і подання податкової звітності з податку на додану вартість” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>

58. Наказ Міністерства фінансів України від 01.07.1997 № 141 “Про затвердження Інструкції з бухгалтерського обліку податку на додану вартість” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua>

59. Никонець М.О. Вплив оподаткування на економічну діяльність підприємства/ М.О. Никонець // Економічні проблеми сталого розвитку: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 6-8 травня 2014 р.: у 2-х т. / За заг. ред.: О.В. Прокопенко, О.В. Люльова. – Суми: СумДУ, 2014. – Т.2. – С. 392-394.

60. Новосельська Л.І. Методи оцінювання рівня податкового навантаження на підприємства / Л.І. Новосельська // Науковий вісник НЛТУ України. – 2013. – Вип. 23.10. – С. 239-244.
61. Омельницька З. Адміністрування ПДВ-2015 / З. Омельницька. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/baneryi/podatkovizmini-2015/elektronne-administruvannya-pdv/>
62. Онуфрик М.С. Оцінка податкового навантаження на економічну діяльність людини / М.С. Онуфрик. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=968>
63. Оріщен Р.В. Організація внутрішнього контролю за нарахуванням та сплатою ПДВ на підприємстві / Р.В. Оріщен. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ztu.edu.ua/ua/science/conference/.../Shevchuk_Orishchen+.docx
64. Очеретько Л.М. Актуальні проблеми та шляхи удосконалення обліку розрахунків з податку на додану вартість / Л.М. Очеретько, О.В. Підлужна // Сталий розвиток економіки. – 2013. – № 3. – С. 270-273. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/sre_2013_3_59.pdf
65. Піскова Ж. В. Методика здійснення податкових розрахунків з податку на додану вартість [Електронний ресурс] / Ж. В. Піскова, Т. Н. Корнієнко // Режим доступу : archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/Vddfa.pdf.
66. Плиса В.Й. Бухгалтерський облік: Навчальний посібник / В.Й. Плиса, З.П. Плиса. – К.: Видавництво “Каравела”, 2010.
67. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 р. № 2755–VI // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
68. Поддєрьогін А.М. Податок на додану вартість та його вплив на діяльність суб’єктів підприємництва / А.М. Поддєрьогін. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.irbis.kneu.kiev.ua>

69. Помулева В.М. Шляхи підвищення ефективності соціально-регулюючого механізму ПДВ / В.М. Помулева // Сталий розвиток економіки. – 2014. – № 1. – С. 253-260.

70. Пономарьова Т. В. Автоматизація обліку розрахунків з ПДВ: підходи та практичні рішення [Електронний ресурс] / Т. В. Пономарьова // Вісник НТУ “ХПІ”. – 2013. – № 66 (1039). – С. 22–30. – Режим доступу : <http://www.kpi.kharkov.ua/archive.pdf>.

71. Посібник користувача “М.Е.Doc-Online” [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://online.me-doc.com.ua/Content/manuals/help.pdf>.

72. Проскура К.П. Особливості адміністрування податків в Україні / К.П. Проскура. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://soskin.info/ea/2012/3-4/201221.html>

73. Проскура К.П. Комплексне оцінювання ефективності податкового адміністрування в Україні [Текст] / К.П. Проскура // Економічний аналіз: зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: С.І. Шкарабан (голов. ред.) та ін. – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету “Економічна думка”, 2013. – Том 14. – №1. – С. 330-340.

74. Прохар Н. Особливості відображення в обліку інформації про податок на додану вартість за Податковим кодексом України / Н. Прохар // Бухгалтерський облік і аудит. – 2011. – №2. – С. 11-24.

75. Самюэльсон Пол Э., Нордхаус Вильям Д. Экономика. – 18-е издание: Пер. с англ. – М.: ООО “И.Д. Вильямс”, 2007. – 1360 с.

76. Світовий О.М. Економічна сутність та функції податку на додану вартість у зернопродуктовому підкомплексі України / О.М. Світовий // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету (економічні науки). – 2014. – № 1. – С. 213-216. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/znptdau_2014_1_42.pdf

77. Семенко Т.М. Податок на додану вартість як економічна категорія / Т.М. Семенко Т.М. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=527>
78. Сидоренко Р.В. Визначення сутності податку на додану вартість та перспективи його розвитку / Р.В. Сидоренко // Економічні науки. Серія: Облік і фінанси. – 2014. – Вип. 11(1). – С. 234-240. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecnof_2014_11\(1\)_32.pdf](http://nbuv.gov.ua/j-pdf/ecnof_2014_11(1)_32.pdf)
79. Сопко В.В. Бухгалтерський облік: первинні документи та порядок їх заповнення: Навчальний посібник / В.В. Сопко, С.Г. Кім. – К.: ЦНЛ, 2004. – 440 с.
80. Стадник М.В. Вплив зміни форм податкової звітності на адміністрування основних бюджетоутворюючих податків в Україні / М.В. Стадник. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://global-national.in.ua/archive/3-2015/161.pdf>
81. Сук Л. К. Бухгалтерський облік. Навчальний посібник. / Л. К. Сук – К.: Інститут після дипломної освіти КУ ім. Т. Г.Шевченка., 2001. – 339 с.
82. Сутність і роль податку на додану вартість в економічній системі держави. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/12_KPSN_2010/Economics/63032.doc.htm
83. Терешко О.М. Проблеми та перспективи справляння ПДВ в Україні / О.М. Терешко, М.О. Мудь // Інноваційна економіка. – 2013. – № 2. – С. 278-281.
84. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах України: Підручник / Н.М. Ткаченко. – К.: А.С.К., 2001. – 784 с.
85. Усач Б. Ф. Аудит / Б.Ф. Усач. – К.: Знання-Прес, 2003. – 253 с.
86. Федосов В.М. Бюджетна система: підручник / на наук. ред. В.М. Федосова, С.І. Юрія. – К.: Центр учбової літератури; Тернопіль: Економ. думка. 2012. – 871 с.

87. Цибульова А.О. Адміністрування податку на додану вартість / А.О. Цибульова [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kntu.kr.ua/doc/nauk_zap_14/stat_14/zbirnuk.pdf
88. Шевченко С.О. ПДВ: проблеми справляння та шляхи їх вирішення / С.О. Шевченко. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3513>
89. Шевчук О. Аналіз системи адміністрування ПДВ в Україні: сучасний стан і перспективи розвитку / О. Шевчук, Я. Мороз. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sophus.at.ua/>
90. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: Навчальний посібник. / В.Г. Швець. – К.: Знання Прес, 2003. – 444 с.
91. Ясеновська Т.Б. Ставки податку на додану вартість: ретроспектива українських маневрувань та зарубіжний досвід / Т.Б. Ясеновська // Методологічні проблеми фінансової теорії та практики в умовах проведення системних реформ: матер. наук. конф. проф.-викл. складу. – Тернопіль: Видавничий центр “Вектор”. – 2013.

ДОДАТОК А

Характеристика чинної нормативно – правової бази та спеціальної літератури з теми дослідження

№	Нормативні документи	Питання, що розкривають окремі аспекти теми курсової роботи
1	Податковий кодекс України Розділ V	В якому визначені об'єкт оподаткування; місце постачання товарів та послуг; дата виникнення податкових зобов'язань; порядок визначення бази оподаткування в разі постачання товарів чи послуг; порядок корегування податкових зобов'язань та податкового кредиту; розміри податкових ставок; операції які підлягають оподаткуванню; порядок реєстрації, перереєстрації і ведення реєстру обліку ПДВ
2	Закон України «Про	Визначає правові засади регулювання,

	бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»	організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні.
3	<u>Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку</u>	Нормативно-правовий акт, яким визначаються принципи та методи ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності підприємствами (крім підприємств, які відповідно до законодавства складають фінансову звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності та національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку в державному секторі), розроблений на основі міжнародних стандартів фінансової звітності і законодавства Європейського Союзу у сфері бухгалтерського обліку та затверджений центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку.
4	План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій № 291	План рахунків призначено для відображення у бухгалтерському обліку господарських операцій підприємств, діяльність яких здійснюється на принципах самофінансування та самоокупності.

Продовження додатку А

5	Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій № 291	Встановлює призначення і порядок ведення рахунків бухгалтерського обліку для узагальнення методом подвійного запису інформації про наявність і рух активів, капіталу, зобов'язань та факти фінансово-господарської діяльності підприємств, організацій та інших юридичних осіб (крім банків, бюджетних установ та підприємств, які відповідно до законодавства складають фінансову звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності) незалежно від форм власності, організаційно-правових форм і видів діяльності, а також виділених на окремий баланс філій, відділень та інших відособлених підрозділів юридичних осіб (далі – підприємства).
---	---	---

6	Про затвердження Порядку заповнення документів на переказ у разі сплати (стягнення) податків, зборів, митних платежів, єдиного внеску, здійснення бюджетного відшкодування податку на додану вартість, повернення помилково або надміру зарахованих коштів	Визначено заповнення та головні реквізити документи, перелік кодів сплати які необхідні для здійснення платіжних операцій.
7	Наказ Міністерства фінансів України про «Про затвердження форм та Порядку заповнення і подання податкової звітності з податку на додану вартість »	В якому визначено форму подання податкової декларації, уточнюючі розрахунки податкових зобов'язань з податку на додану вартість у зв'язку з виправленням помилок, порядок та терміни подання звітності з податку на додану вартість.

Продовження додатку А

8	«Методичні рекомендації із застосування регістрів бухгалтерського обліку», № 356	Спрямовані на узагальнення у регістрах бухгалтерського обліку (крім регістру позабалансового обліку) методом подвійного запису інформації про наявність і рух активів, капіталу, зобов'язань та фактів фінансово-господарської діяльності підприємств і організацій та інших юридичних осіб (крім банків і бюджетних установ), їх філій, відділень, представництв незалежно від форм власності, організаційно-правових форм і видів діяльності (далі – підприємства), на накопичення аналітичних даних про склад і рух активів, капіталу і зобов'язань,
---	--	---

		доходів, витрат, фінансових результатів.
9	Єдиний реєстр податкових накладних	Функціонує відповідно до статті 201 Податкового кодексу України . Існує Порядок ведення Єдиного реєстру податкових накладних. Платники податків здійснюють реєстрацію податкових накладних та/або розрахунків коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення, наприклад «М.Е.Дос» . Функціонує електронна система автоматизованого моніторингу відповідності податкових накладних / розрахунків коригування критеріям оцінки ступеня ризиків, достатніх для зупинення реєстрації таких податкових накладних/розрахунків коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних.
10	Інструкція з бухгалтерського обліку ПДВ № 141	Регламентує дії розрахунків за ПДВ, визначає кореспонденцію рахунків для його обліку, дії які необхідно здійснити при неотриманні податкової накладної, розрахунок суми податкових зобов'язань.
11	Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання»	Це Положення (стандарт) визначає методологічні засади формування в бухгалтерському обліку інформації про зобов'язання та її розкриття у фінансовій звітності. Визначає та відображає зобов'язання підприємства перед бюджетом за ПДВ

Продовження додатку А

12	ЗУ «Про електронні документи та електронний документообіг»	Цей Закон встановлює основні організаційно-правові засади електронного документообігу та використання електронних документів.
13	ЗУ «Про електронний цифровий підпис»	Цей Закон визначає правовий статус електронного цифрового підпису та регулює відносини, що виникають при використанні електронного цифрового підпису.
14	Публікація Юрченко	У даній публікації розглянуто питання

	О. «Податок на додану вартість: аналіз податкової реформи»	адміністрування податку на додану вартість, розкрита інформація про порядок нарахування і сплати ПДВ відповідно до змін чинного законодавства.
15	Навчальний посібник «Облік і звітність підприємств у системі оподаткування»: М.І. Бондар, Л.Г. Ловінська, Н.М. Лисенко	Даний підручник ставить за мету підготовку фахівців, здатних в умовах ризиків і невизначеності працювати з обліковими інформаційними базами даних і використовувати їх для прийняття ефективних управлінських рішень щодо нарахування податків і зборів. Теоретичний і практичний матеріал відображено з урахуванням положень Податкового кодексу України. Висвітлено питання своєчасності, правильності, обліку ПДВ.
16	Публікація Григоренко Ю.В. «Особливості податкового обліку податку на додану вартість»	дослідження основні характеристики 115иним115с 115иним115су щодо податку на додану вартість. Узагальнено різні підходи науковців щодо трактування поняття «податковий облік», виділено основні складові цього 115иним115су. У результаті досліджень визначено основні складові податкового обліку з ПДВ.
17	Публікація Озеран А. «Проблеми відображення розрахунків з ПДВ »	У статті розглянуто проблеми відображення балансі розрахунків з бюджетом з ПДВ та проаналізовано шляхи їх вирішення, що висвітлені роботах вітчизняних наоівців.

Продовження додатку А

18	Публікація Драгальчук Т. «Європейські тенденції розвитку адміністрування ПДВ»	В статті досліджено особливості сучасного етапу формування спільної системи адміністрування ПДВ та проаналізовано напрями подальшої гармонізації цього податку у країнах-членах ЄС.
19	Публікація Терешко О. «Проблеми та	Метою дослідження є аналіз діючого механізму справляння податку на додану вартість, визначення

	перспективи справляння ПДВ в Україні»	ролі даного податку у формуванні дохідної бази бюджету та можливих напрямів подальшого вдосконалення адміністрування ПДВ в Україні.
20	Публікація Полторак А. «Оптимізація сплати ПДВ»	У статті визначено сутність податкового планування на підприємстві. Узагальнено заходи податкового планування з метою оптимізації сплати податку на додану вартість на підприємствах і очікувані результати від їх застосування.

ДОДАТОК В

Наказ №__

по підприємству ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС»

від «01» січня 2015 р.

Про облікову політику на 2015 р.

(витяг щодо обліку податкового зобов'язання та податкового кредиту з ПДВ)

20 р.

м. _____

1. Нормативи та методичні принципи бухгалтерського обліку розрахунків за податком на додану вартість

1.1. При організації та веденні бухгалтерського обліку розрахунків за податком на додану вартість, складанні фінансової та податкової звітності необхідно керуватися наступними нормативно-правовими актами:

- Податковий кодекс України;
- Наказ Міністерства фінансів «Про затвердження Інструкції з бухгалтерського обліку податку на додану вартість»;
- Накази ДПА: «Про затвердження форми податкової декларації та Порядку її заповнення та подання», «Про затвердження форми податкової накладної та Порядку її заповнення», «Про затвердження порядку відшкодування ПДВ».

1.2. Відповідальність за збереження та поповнення банку нормативної документації покласти на головного бухгалтера.

1.3. Зміна облікової політики може відбутися за умови зміни порядку обліку розрахунків за податком на додану вартість у зв'язку з прийняттям нових Законів.

1.4. Датою визнання податкового зобов'язання з податку на додану вартість, при реалізації продукції, робіт, послуг є одна з наступних подій:

- у випадку безготівкового розрахунку – дата зарахування коштів на поточний рахунок підприємства, у випадку придбання за готівкові кошти – дата їх оприбуткування в касі підприємства постачальника;
- дата відвантаження готової продукції.

1.5. Датою визнання податкового кредиту з податку на додану вартість вважати першу з двох подій:

- списання коштів з поточного рахунку підприємства на рахунок підприємства постачальника в рахунок попередньої оплати за товари;
- оприбуткування товарів на склад від постачальника.

1.6. Суму резерву сумнівних боргів формувати виходячи із платоспроможності окремих (конкретних дебіторів).

2. Техніка бухгалтерського обліку розрахунків за податком на додану вартість

2.1. Затвердити розроблений на підставі Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (наказ Мінфіну України № 291 від 21.12.1999 р.) робочий план рахунків із використанням кореспонденцій рахунків з обліку податкового зобов'язання та податкового кредиту з податку на додану вартість, що наведені у Додатку 1.

2.2. Використовувати для узагальнення інформації про витрати підприємства рахунки класу 9 “Витрати виробництва”.

2.3. Використовувати рахунок 683 для обліку розрахунків між головним підприємством та філіями.

2.4. Застосувати на підприємстві автоматизовану методику обробки інформації з використанням ПК та спеціалізованої бухгалтерської програми 1С:Підприємство, для зв'язку та швидких розрахунків з банком - систему “Клієнт-банк”, для прийому-передачі електронних документів - забезпечити відповідними програмами для роботи в мережі Internet, підтримки послуг в системі E-mail.

2.5. Встановити перелік осіб, які мають право користуватися встановленою комп'ютерною програмою щодо обліку розрахунків за податком на додану вартість у відповідності до своїх посадових обов'язків з урахуванням відповідних обмежень. Зразки підписів відповідних осіб за даним переліком затвердити Наказом керівника № _____ від “__” _____ р. та довести до відповідних структурних підрозділів. Відповідальність за недопущення несанкціонованого доступу до облікової інформації покласти на головного бухгалтера підприємства.

2.6. Для відображення операцій на рахунках бухгалтерського обліку та звітності операцій з обліку зобов'язань та податкового кредиту з податку на додану вартість використовувати наступні первинні документи:

- податкова накладна, видаткова накладна;
- товарний чек, касовий чек;
- транспортний квиток, готельний рахунок, рахунок за послуги зв'язку;
- вантажна митна декларація;
- заява зі скаргою

2.8. Складати та подавати податкову звітність – Декларацію з податку на додану вартість та додатки до неї у місячний термін.

3. Організація бухгалтерського обліку

3.1. Ведення бухгалтерського обліку на підприємстві розрахунків за податком на додану вартість покласти на відділ обліку розрахунків за податком на додану вартість на чолі з головним бухгалтером.

3.2. Кількісний та якісний склад відділу з обліку розрахунків за податком на додану вартість визначається штатним розписом і затверджується окремим наказом керівника підприємства.

3.3. Головному бухгалтеру ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС» здійснювати ведення бухгалтерського обліку згідно з принципами та методами, передбаченими положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку.

3.4. Забезпечити безперервність відображення операцій з обліку податкового кредиту та податкового зобов'язання з ПДВ.

3.5. Організовувати контроль за відображенням податкового зобов'язання та податкового кредиту на рахунках бухгалтерського обліку.

3.6. Встановити, що права й обов'язки головного бухгалтера та всіх посадових осіб відділу з обліку розрахунків за податком на додану вартість визначаються цим наказом та затвердженими посадовими інструкціями.

3.7. Відповідальність інших працівників відділу з обліку розрахунків за податком на додану вартість регулюється посадовими інструкціями, які затверджуються керівником підприємства.

3.8. Розпорядження головного бухгалтера, які стосуються становлення та здійснення бухгалтерського обліку зобов'язань та податкового кредиту з ПДВ на підприємстві, є обов'язковими до виконання всіма працівниками відділу з обліку розрахунків за податком на додану вартість.

3.9. Всі працівники відділу з обліку розрахунків за податком на додану вартість визначають, формулюють і здійснюють організацію бухгалтерського обліку операцій податку на додану вартість, забезпечують відображення проведених операцій в первинних документах в повному обсязі відповідно до чинного законодавства, а також складають звітність за призначенням.

4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на фінансового директора і головного бухгалтера підприємства.

5. Загальний контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

6. Контроль за виконанням конкретних пунктів наказу покладається на:

7. Зі змістом наказу ознайомити (під розписку) усіх посадових осіб, причетних до його виконання.

Керівник підприємства _____

(підпис)

З наказом ознайомлені: _____

(ініціали, прізвище)

продовження до наказу В

Додаток до наказу про облікову політику 1

Робочий план рахунків при обліку податку на додану вартість

№ з/п	Шифр рахунку	Назва рахунку
1	31	Рахунки в банках
	311	Поточні рахунки в національній валюті
2	36	Розрахунки з покупцями та замовниками
	361	Розрахунки з вітчизняними покупцями
	362	Розрахунки з іноземними покупцями
3	371	Розрахунки за виданими авансами
	3711	Розрахунки за виданими авансами в національній валюті
	3712	Розрахунки за виданими авансами в іноземній валюті
4	641	Розрахунки за податками
	6411	Розрахунки за податком на додану вартість
5	643	Податкові зобов'язання
	6431	Податкові зобов'язання
	6432	Податкові зобов'язання непідтверджені
	6433	Корегування податкових зобов'язань
6	644	Податковий кредит
	6441	Податковий кредит
	6442	Податковий кредит непідтверджений
	6443	Коригування податкового кредиту
7	68	Розрахунки за іншими операціями
	683	Внутрішньогосподарські розрахунки

Додаток до наказу про облікову політику 1

Кореспонденція рахунків з обліку розрахунків за податком на додану вартість

№ з/п	Зміст операції	Кореспондуючі рахунки	
		Д-т	К-т
1	2	3	4
Повернення товару, готової продукції			
1	Сторнування проведення на суму ПДВ до вартості повернених неплатником ПДВ після поставки	70	6411
2	Сторнування на проведення на суму податкового кредиту зарахованого при отриманні товару	6411	63
Облік ПДВ за внесками до статутного капіталу			
3	На дату передачі матеріальних / нематеріальних внесків до статутного капіталу від його учасника	711	6411
4	На дату отримання матеріальних / нематеріальних активів до статутного капіталу підприємства-емітента	6411	46
Облік розрахунків за податком на додану вартість при здійсненні капітальних інвестицій			
5	Придбання устаткування, що потребує монтажу	205	63
6	Відображено податковий кредит з ПДВ	6411	63
7	Передача устаткування в монтаж	15	205
8	Придбання устаткування, що не потребує монтажу	15	63
9	Відображено податковий кредит з ПДВ	6411	685
10	Відображено затрати на проектні, будівельно-монтажні роботи за рахунками підрядників	15	63
11	Відображено податковий кредит з ПДВ	6411	63
12	Відображено затрати на транспортування та монтаж безоплатно отриманих ОФ	15	685
13	Відображено суму ПДВ	6411	685
14	Затрати на поліпшення, реконструкцію, модернізацію, добудову	15	63

	ОФ		
15	Відображено суму ПДВ	6411	63
16	Затрати на поліпшення, реконструкцію, модернізацію, добудову ОФ (об'єктів оренди)	15	63
17	Відображено суму ПДВ	6411	63
Відображення податкових зобов'язань з ПДВ			
18	Відображено податкове зобов'язання за відвантажену готову продукцію / товари, за які кошти від покупця на дату поставки підприємство не одержало	70/71/ 74	6411
19	Отримання передоплати за продукцію	643	6411
	Після поставки попередньо оплаченої продукції	70/71/ 74	643
20	Втрати і витрати матеріальних цінностей та інших ресурсів понад встановлені норми	витрат и діяльн ості	6411
21	Переведення ОФ до складу основних не виробничих фондів	10/11	6411
Відображення податкового кредиту з ПДВ			
22	Придбання матеріальних цінностей, ОФ (крім легкового автомобіля) до оплати	6411	63/68
23	Передоплати за матеріальні цінності, ОФ	6411	644
	Після отримання попередньо оплачених матеріальних цінностей, ОФ	644	63
25	Суми зазначені в товарних чеках, транспортних квитках, касових чеках	6411	372 / 685
26	При неотриманні від постачальника податкової накладної	644	63
	При подачі заяви до органів ДПС чи отримання податкової накладної від постачальника	6411	644
27	Перерахування суми ПДВ до бюджету	6411	311
28	Зарахування сум ПДВ в рахунок отримання бюджетного відшкодування на поточний рахунок	311	6411
	Отримання бюджетного відшкодування за рахунок облігацій внутрішньої державної позики строком на 5 років	14	6411
	Щорічне одержання частини основної суми боргу	311	14

	Щорічне одержання доходу за облігаціями	311	73

ДОДАТОК Г

Умови визнання податкового кредиту та

податкового зобов'язання з ПДВ

Дата визнання податкового кредиту з податку на додану вартість	
Вид операції	Дата визнання права на податковий кредит
Загальні умови	або дата списання коштів з банківського рахунку платника податку в оплату товарів (робіт, послуг); або дата отримання податкової накладної, що засвідчує факт придбання платником податку товарів (робіт, послуг)
Для операцій із імпорту товарів (супутніх послуг) та по поставці послуг нерезидентом на митній території України	Дата сплати податкових зобов'язань
Для операцій фінансової оренди (дата виникнення права на збільшення податкового кредиту у орендаря)	Дата фактичного отримання об'єкта фінансового лізингу таким орендарем
Для операцій з довгостроковими контрактами (дата виникнення права на ПК у замовника)	Дата збільшення валових витрат замовника довгострокового контракту
Придбання товарів (робіт, послуг) за дорученням та за рахунок іншої особи, датою збільшення податкового кредиту повіреного	або дата перерахування коштів на користь продавця таких товарів (робіт, послуг); або надання інших видів компенсацій вартості таких товарів (робіт, послуг)
Для комісіонера	або дата перерахування коштів на користь комітента; або поставка останньому інших видів компенсації вартості таких товарів
Дата визнання податкового зобов'язання з податку на додану вартість	
Вид операції	Дата визнання права на податковий кредит
Поставка товарів (робіт, послуг)	дата зарахування коштів від покупця на банківський рахунок чи у касу платника податку; дата відвантаження товарів, а для робіт (послуг) – дата оформлення документа, що засвідчує факт виконання
Продаж товарів, валютних цінностей з використанням торгових автоматів	Дата виїмки грошової виручки з торгового

	автомату; Дата поставки жетонів, карток, інших замінників гривні
Поставка товарів (робіт, послуг) здійснюється з використанням кредитних карток	або дата оформлення податкової накладної, що засвідчує факт поставки товарів (робіт, послуг) покупцю, або дата виписування рахунка (товарного чека)
У орендодавця для операцій фінансової оренди	Дата фактичного передання об'єкта фінансової оренди у користування орендарю
Ввезення товарів	Дата оформлення ввізної митної декларації.
У виконавця з довгострокових контрактів	Дата збільшення валового доходу виконавця довгострокового контракту
Придбання товарів (робіт, послуг) за дорученням та за рахунок іншої особи датою виникнення податкових зобов'язань повіреного	Дата передання таких товарів (робіт, послуг) довірителю
Для комітента	Дата отримання коштів або інших видів компенсації вартості товарів від комісіонера

Джерело: ПКУ

ДОДАТОК Б

Баланс(Звіт про фінансовий стан) ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС»**2013-2017 рр.(ЄДРПОУ37076117)**

АКТИВ		2013	2014	2015	2016	2017
I, Необоротні активи						
Нематеріальні активи:	1000	-	-	-	-	-
- первісна вартість	1002	-	-	-	-	-
- накопичена амортизація	1002	-	-	-	-	-
Незавершене капітальні інвестиції	1005	-	-	-	-	-
Основні засоби:	1010	1593,6	1550,0	1587,2	1643,0	2309,0
- первісна вартість	1011	1638,5	1606,6	1645,5	1784,2	2455,3
- знос	1012	(44,9)	(56,6)	(58,3)	(141,2)	(146,3)
Довгострокові біологічні активи:	1020		-	-	-	-
Первісна вартість ДБА	1021		-	-	-	-
Накопичена амортизація ДБА	1022		-	-	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:		5,0	5,0	7,3	7,0	327,0
- які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		-	-	-	-
- інші фінансові інвестиції	1035	5,0	5,0	7,3	7,0	327,0
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040		-	-	5,1	5,5
Відстрочені податкові активи	1045		-	-	-	-
Інші необоротні активи	1090		-	-	-	-
Усього за розділом I	1095	1598,6	1555,0	1594,5	1650,0	2636,0
II, Оборотні активи						
Запаси	1100	1993,4	2163,6	2863,6	0,0	541,0
Виробничі запаси	1101	3,2	5,0	4,2	7,1	11,1
Незавершене виробництво	1102	-	-	-	-	-
Готова продукція	1103	-	-	-	-	-
Товари	1104	-	-	-	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-	-	-	-
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:	1125	564,2	128,8	1275,1	2396,0	14254,0
Дебіторська заборгованість за розрахунками за виданими авансами	1130	276,0	336,3	173,4	1161,00	228,0
- з бюджетом	1135	150	54	24	108	9
- в тому числі за податком на прибуток	1136		-	-	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	-	-	-	-	-
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-	-	-	-
Грошові кошти та їх еквіваленти:	1165	36,70	114,7	2,6	25,0	126,0
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-	-	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-	-	-	-

<i>Усього за розділом II</i>	1195	2870,3	2743,4	4314,7	7865,0	7608,3
<i>III. Необоротні активи та групи вибуття</i>	1200				-	-
БАЛАНС	1300	4468,9	4298,4	5909,2	9515,0	22798,0
ПАСИВ	<i>Код ряд,</i>	<i>2012</i>	<i>2013</i>	<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>
I. Власний капітал						
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	900,0	900,0	900,0	900,0	900,0
Капітал у дооцінках	1405			-		
Додатковий вкладений капітал	1410	-	-	-	-	-
Резервний капітал	1415		-	-	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1448,7	1132,7	2822,1	3430,0	4212,0
Неоплачений капітал	1425		-	-	-	-
Вилучений капітал	1430		-	-	-	-
<i>Усього за розділом I</i>	<i>149 5</i>	<i>2348,7</i>	<i>2032, 7</i>	<i>3722, 1</i>	<i>4330,0</i>	<i>5112,0</i>
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення						
Відстрочені податкові зобов'язання	1500		-	-	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-	-	-	-
Інші довгострокові фінансові зобов'язання	1515	-	-	-	-	-
Довгострокові забезпечення	1520	-	-	-	-	-
Цільове фінансування	1525		-	-	-	-
<i>Усього за розділом II</i>	<i>159 5</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
III. Поточні зобов'язання і забезпечення						
Короткострокові кредити банків	1600		-	-	-	-
Поточна заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610		-	-	-	-
товари, роботи, послуги	1615	2064,3	1850,7	1761,4	4026,0	17597,0
- з бюджетом	1620	10,6	12,2	72,0	133,0	39,1
- у тому числі за податку на прибуток	1621		-	-	-	-
- зі страхування	1625					
- з оплати праці	1630	-	81,6	31,6	66,0	90,1
Поточні забезпечення	1660		-	-	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665		-	-	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	38,3	71,6	82,3	1159,0	89,0
<i>Усього за розділом III</i>	1695	2120,2	2265,7	2187,1	5185,0	17686,0
<i>IV. Зобов'язання пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу та групи вибуття</i>	1700		-	-	-	-
БАЛАНС	1940	4468,9	4298,4	5909,2	9515,0	22798,0

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

ТОВ «Інвестиційна компанія «ГАЛС»

2013-2017 рр.(ЄДРПОУ 37076117)

I, Фінансові результати

<i>Стаття</i>	<i>Код рядк а</i>	<i>2013</i>	<i>2014</i>	<i>2015</i>	<i>2016</i>	<i>2017</i>
Доход (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	15109,6	15957,5	7970,1	4987,6	4801,5
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	4952,7	8354,4	1817,2	1506,0	2112,5
Валовий :						
прибуток	2090	8456,9	4867,1	5960,0	2576,5	1345,0
збиток	2095	987,0	721,9	593,7	710,0	563,3
Інші операційні доходи	2120	23,4	15,3	11,9	3,4	3,1
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	798,9	823,7	898,0	1098,9	1568,0
Адміністративні витрати	2130	99,8	123,7	135,9	267,0	299,9
Витрати на збут	2150	12,6	45,7	34,6	23,9	19,0
Інші операційні витрати	2180	3160,0	3184,5	1355,1	1094,2	838,9
Витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	567,0	645,8	680,0	890,0	1345,6
Фінансові результати від операційної діяльності :						
прибуток	2190	978,9	987,8	1098,7	1704,6	2098,8
збиток	2195	678,8	687,9	987,3	1594,4	1876,2
Доход від участі в капіталі	2200	224,5	367,6	467,8	687,8	1230,0
Інші фінансові доходи	2220					
Інші доходи	2240					
Фінансові витрати	2250					
Втрати від участі в капіталі	2255	99,8	106,3	345,6	567,7	989,8
Інші витрати	2270					
Фінансовий результат до оподаткування:						
прибуток	2290	989,8	1267,8	1678,8	1699,9	1790,0
збиток	2295	309,0	390,8	456,6	499,9	567,7

Чистий фінансовий результат						
прибуток	2350	3407,0	3757,5	4076,0	2026,1	1570,5
збиток	2355	908,0	1679,9	1999,0	578,8	189,0
II. СУКУПНИЙ ДОХІД	2465	20985,8	19086,7	15679,0	12560,0	10888,9

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	2013	2014	2015	2016	2017
Матеріальні затрати	2500	56,7	67,8	78,9	104,2	124,6
Витрати на оплату праці	2505	23,4	56,7	60,9	76,9	98,9
Відрахування на соціальні заходи	2510	9,0	13,4	20,9	24,7	32,2
Амортизація	2515	4,5	6,7	8,9	11,2	15,4
Інші операційні витрати	2520					
Разом	2550	93,6	144,6	169,6	217	271,1